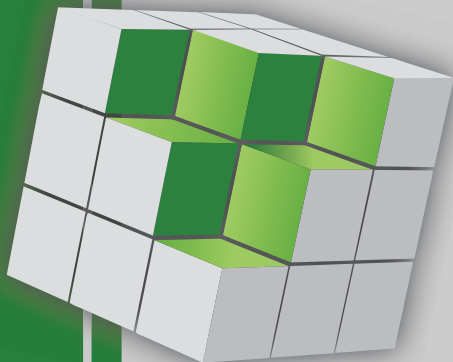

Dino Cmrečnjak / Antun Matija Filipović / Zoran Gorički
Gordana Hrstić / Danijela Hunjak / Miho Magud
Igor Minga / Nikica Petričević / Josip Taradi / Mile Žarak

SLUŽBA ZAŠTITE NA RADU

istraživanje problematike
organizacije i rada službi zaštite na radu
u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj

Redaktor: Josip Taradi

HRVATSKO DRUŠTVO INŽENJERA SIGURNOSTI

SLUŽBA ZAŠTITE NA RADU

istraživanje problematike
organizacije i rada službi zaštite na radu
u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj

Redaktor

mr. sig. Josip Taradi

Tehnički i grafički urednik

Antun Matija Filipović

Recenzenti

mr. sc. Darko Palačić

prof. dr. sc. Nenad Kacian

prof. dr. sc. Marijan Cingula

Lektorica

Lidija Kacian, prof.

Oblikovanje omota

Tomica Mance

Nakladnik

Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti

Zagreb, Valentina Vodnika 19

www.safety.hr

Za nakladnika

mr. sc. Darko Palačić

Naklada

1000 primjeraka

Autorska prava

Autori

Tisak

Minerva Graphica d.o.o.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 704655.

UDK 331.48:001.81(094.5)(497.5)

ISBN 978-953-55241-1-3

Dino Cmrečnjak, bacc. ing. sec.
Antun Matija Filipović
Zoran Gorički
Gordana Hrstić
Danijela Hunjak
Miho Magud
Igor Minga
Nikica Petričević
mr. sig. Josip Taradi
Mile Žarak

SLUŽBA ZAŠTITE NA RADU

istraživanje problematike
organizacije i rada službi zaštite na radu
u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj

Redaktor

mr. sig. Josip Taradi

HRVATSKO DRUŠTVO INŽENJERA SIGURNOSTI

Zagreb, svibanj 2009.

Predgovor

Ova je knjiga nastala kao izvještaj o rezultatima "Istraživanja problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj", koje je projektni istraživački tim proveo tijekom veljače 2009. godine.

Istraživanjem su obuhvaćene sve velike poslovne organizacije u Hrvatskoj, koje zapošljavaju više od 250 radnika i koje imaju obvezu, na temelju Zakona o zaštiti na radu, organizirati službu zaštite na radu. U ime istraživačkog tima zahvaljujem svim organizacijama i voditeljima službi zaštite na radu koji su sudjelovali u istraživanju, omogućivši reprezentativni uzorak i aktualne izvorne podatke. Tako su prikupljeni dragocjeni podaci o problematici organizacije službi zaštite na radu u Hrvatskoj, profilu zaposlenika u službama zaštite na radu te ocjene rada i prijedlozi za unapređenje rada službi zaštite na radu, predstavljeni u ovoj knjizi.

Posebna mi je bila čast biti dijelom projektnog istraživačkog tima sastavljenog od izvrsnih studenata Visoke škole za sigurnost, s pravom javnosti: Dino Cmrečnjak bacc. ing. sec., Antun Matija Filipović, Zoran Gorički, Gordana Hrستیć, Danijela Hunjak, Miho Magud, Igor Minga, Nikica Petričević i Mile Žarak, koji su inicirali i u predanom radu uspješno proveli ovo istraživanje. Zahvaljujem kolegicama i kolegama što su dokazali spremnost za istraživački rad i doprinos razvoju struke sigurnosti na radu.

U ime tima zahvaljujem pokroviteljima istraživanja: Hrvatskom društvu inženjera sigurnosti i Visokoj školi za sigurnost, s pravom javnosti te recenzentima projekta istraživanja i knjige mr. sc. Darku Palačiću, prof. dr. sc. Nenadu Kacianu i prof. dr. sc. Marijanu Cinguli.

Istraživački tim posebnu zahvalnost izražava tvrtki Dalekovod d.d. iz Zagreba, koja je svojom donacijom omogućila tisak knjige.

Vjerujemo da će objavljeni rezultati ovog istraživanja o problematici organizacije i radu službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj biti dobra podloga za širu stručnu raspravu, nove prijedloge za unapređenje sigurnosti na radu, kao i model i poticaj za sustavna istraživanja problematike sigurnosti na radu u Hrvatskoj.

U Zagrebu, 17. svibnja 2009.

mr. sig. Josip Taradi
voditelj istraživačkog projekta

Iz recenzija

"Samo istraživanje i rezultati dobiveni njime predstavljaju izvorni doprinos proučavanju praktične strane primjene propisa vezano uz organiziranje i rad službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj. Time autori ove knjige potiču stručnjake i znanstvenike na raspravu i nove prijedloge o ovoj problematici, dajući smjernice za buduća istraživanja područja upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu u Hrvatskoj."

mr. sc. Darko Palačić

*predsjednik Hrvatskog društva inženjera sigurnosti
predsjednik Organizacijskog odbora Konferencije "Menadžment i sigurnost"*

"Istraživanje problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj koje su proveli studenti Visoke škole za sigurnost pod vodstvom nastavnika mr. sig. Josipa Taradija jedno je od najopsežnijih istraživanja te vrste ikada provedenih u Republici Hrvatskoj.

Rezultati istraživanja prikazani su kao posebna studija bez pretenzija da se dublje analizira teorija fenomenologije zaštite na radu ili sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu. Istaknute su samo polazne osnove za bolje razumijevanje sadržaja i svrhe istraživanja.

Istraživači su se usredotočili na prikupljanje, obradu i interpretaciju dostupnih podataka o činjenicama u praksi provedbe propisanih pravila zaštite na radu, i to dvanaest godina nakon što je Hrvatska donijela Zakon o zaštiti na radu u kojem je prihvatila i ugradila preporuke europskog zakonodavnog sustava u zaštiti na radu.

Rezultati ovog izvornog znanstvenog istraživanja trebali bi poslužiti stručnoj, znanstvenoj i ukupnoj javnosti za kreiranje strategije daljeg unapređenja sustava zaštite na radu u nas, a stručnjake sigurnosti ohrabriti da nastave sa sličnim istraživanjima, dubinskim analizama te utvrđivanjem uzroka utvrđenih negativnih pokazatelja."

prof. dr. sc. Nenad Kacian

dekan Visoke škole za sigurnost, s pravom javnosti

"Knjiga značajno obogaćuje hrvatsku znanstvenu i stručnu literaturu o zaštiti na radu, a prikaz „Istraživanja problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj“, izvoran je doprinos proučavanju ove aktualne problematike. Samo istraživanje pokazuje visoku razinu kompetencije redaktora i ostalih autora te je zanimljivo stručnjacima, ali i širokoj stručnoj javnosti."

prof. dr. sc. Marijan Cingula

*redoviti profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
predsjednik Programskog odbora Konferencije "Menadžment i sigurnost"*

SADRŽAJ

1. Uvod	1
1.1 Uvod u zaštitu na radu	1
1.1.1 Opći i teorijski uvod u zaštitu na radu	1
1.1.2 Menadžment sigurnosti na radu	3
1.1.3 Uvod u zakonsku regulativu zaštite na radu	4
1.2 Zakonska regulativa službe zaštite na radu	10
1.2.1 Zakonska regulativa službe zaštite na radu u Zakonu o zaštiti na radu	10
1.2.2 Zakonska regulativa službe zaštite na radu u podzakonskim aktima	15
1.3 Pregled aktualnih istraživanja o tematici službe zaštite na radu	17
<i>Bilješke</i>	<i>18</i>
 2. Metodika istraživanja.....	 20
2.1 Problem	20
2.2 Cilj	20
2.3 Hipoteze	20
2.4 Zadaci.....	21
2.5 Metode	21
2.6 Uzorak	23
2.7 Naziv istraživanja.....	23
<i>Bilješke</i>	<i>23</i>
 3. Provedba istraživanja.....	 24
3.1 Priprema istraživanja	24
3.1.1 Inicijativa za istraživanje	24
3.1.2 Projektni istraživački tim	24
3.1.3 Plan istraživačkog projekta	25
3.1.4 Priprema anketnog istraživanja	25
3.2 Podaci o provedbi istraživanja.....	26
3.2.1 Vrijeme anketiranja.....	26
3.2.2 Podaci o broju ispitanika koji su vratili ispunjen anketni upitnik	26
3.2.3 Pokroviteljstvo istraživanja	26
3.3 Način obrade i analize podataka	26
 4. Rezultati istraživanja	 27
4.1 Osnovni podaci o poslovnoj organizaciji (poslodavcu)	27
4.2 Organizacija (ustroj) službe zaštite na radu	34
4.3 Profil zaposlenika u službi zaštite na radu	41
4.3.1 Profil voditelja službe zaštite na radu	41
4.3.2 Zbirni profil stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR	49

4.3.3 Zbirni profil suradnika u sastavu službe ZNR.....	58
4.4 Rad službe zaštite na radu	67
4.4.1 Ocjena rada službe zaštite ZNR i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji	67
4.4.2 Ocjena rada i suradnje službe ZNR s vanjskim sudionicima iz sustava ZNR	98
4.5 Podaci o sustavima za upravljanje sigurnošću na radu po međunarodnim normama	109
4.6 Prijedlozi za unapređenje rada službe zaštite na radu	111
4.6.1 Ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz vanjski sustav ZNR)	111
4.6.2 Ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz poslovnu organizaciju)	122
4.7 Kvantitativna analiza i usporedba rezultata istraživanja.....	131
4.7.1 Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji	131
4.7.2 Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu	134
4.7.3 Kvantitativna analiza i usporedba ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav zaštite na radu)	136
4.7.4 Kvantitativna analiza i usporedba ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz poslovnu organizaciju)	138
4.7.5 Kvantitativna analiza i usporedba ukupnih prosječnih ocjena rada i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu	140
4.8 Testiranje korelacija među rezultatima istraživanja	142
4.8.1 Testiranje korelacija između određenih pokazatelja i ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu	142
4.8.2 Testiranje korelacija između razdoblja od organizacije službe zaštite na radu i određenih pokazatelja	148
4.8.3 Testiranje korelacija između stručne ocjene ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu i određenih pokazatelja	149
4.8.4 Testiranje korelacija između dobne skupine voditelja službe zaštite na radu i određenih pokazatelja	149
4.8.5 Testiranje korelacija između pokazatelja o radnom stažu voditelja službe zaštite na radu i određenih pokazatelja	150
4.8.6 Testiranje korelacija između pokazatelja o stručnoj spremi voditelja službe zaštite na radu i određenih pokazatelja	151
4.8.7 Testiranje korelacija između ocjena rada službe zaštite na radu	151
4.8.8 Testiranje korelacija između ocjena prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu	152

4.8.9 Testiranje korelacija između ocjena rada službe zaštite na radu i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu.....	152
4.9 Testiranje statistički značajne razlike među rezultatima istraživanja.....	153
4.9.1 Testiranje statistički značajnih razlika među ocjenama rada službe zaštite na radu	153
4.9.2 Testiranje statistički značajnih razlika među ocjenama prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu	153
4.10 Testiranje reprezentativnosti uzorka istraživanja	154
5. Rasprava.....	155
6. Zaključak.....	157
7. Literatura	162
Sažetak	164
Summary.....	166
Zusammenfassung	168
Bilješka o autorima	170
Prilog: Anketni upitnik	175

POPIS TABLICA

Tablica 1. Ukupan broj zaposlenika	27
Tablica 2. Vrsta poslovne organizacije prema pravnom statusu	28
Tablica 3. Vrsta poslovne organizacije prema vlasništvu	29
Tablica 4. Sjedište poslovne organizacije u županiji	30
Tablica 5. Glavna djelatnost poslovne organizacije.....	32
Tablica 6. Organizacijsko-pravni status službe ZNR	34
Tablica 7. Razdoblje od organizacije službe ZNR	35
Tablica 8. Broj zaposlenih u službi ZNR	36
Tablica 9. Stručna ocjena ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR	37
Tablica 10. Organizacijski položaj službe ZNR.....	38
Tablica 11. Opseg poslova službe ZNR na području ZNR	39
Tablica 12. Opseg poslova službe ZNR na širem području zaštite	40
Tablica 13. Spol	41
Tablica 14. Dobna skupina	42
Tablica 15. Stručna sprema	43
Tablica 16. Stručni naziv	44
Tablica 17. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu	45
Tablica 18. Ukupni radni staž.....	46
Tablica 19. Radni staž na poslovima zaštite na radu	47
Tablica 20. Radni staž na poslovima voditelja službe zaštite na radu	48
Tablica 21. Broj službi ZNR sa stručnjacima ZNR u sastavu službe ZNR	49
Tablica 22. Spol	50
Tablica 23. Dobna skupina	51
Tablica 24. Stručna sprema	52
Tablica 25. Stručni naziv	53
Tablica 26. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu	54
Tablica 27. Ukupni radni staž.....	55
Tablica 28. Radni staž na poslovima zaštite na radu	56
Tablica 29. Radni staž na poslovima stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR	57
Tablica 30. Broj službi ZNR sa suradnicima u sastavu službe ZNR	58
Tablica 31. Spol	59
Tablica 32. Dobna skupina	60
Tablica 33. Stručna sprema	61
Tablica 34. Stručni naziv	62
Tablica 35. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu	63
Tablica 36. Ukupni radni staž.....	64
Tablica 37. Radni staž na poslovima zaštite na radu	65
Tablica 38. Radni staž na poslovima suradnika u sastavu službe ZNR.....	66

Tablica 39. Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.....	67
Tablica 40. Stručna pomoć povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.....	68
Tablica 41. Stručna pomoć radnicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu	69
Tablica 42. Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu	70
Tablica 43. Poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu.....	71
Tablica 44. Praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima	72
Tablica 45. Izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca	73
Tablica 46. Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovu radu.....	74
Tablica 47. Doprinos osposobljavanju radnika za zaštitu na radu	75
Tablica 48. Doprinos osposobljavanju ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu.....	76
Tablica 49. Rad u odboru za zaštitu na radu poslodavca.....	77
Tablica 50. Doprinos izradi procjene opasnosti na radu.....	78
Tablica 51. Doprinos stratezijskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu	79
Tablica 52. Izrada operativnih (godišnjih i sl.) planova ZNR	80
Tablica 53. Inovativni pristup zaštiti na radu.....	81
Tablica 54. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad.....	82
Tablica 55. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja.....	83
Tablica 56. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave osobnih zaštitnih sredstava	84
Tablica 57. Suradnja i odnosi među zaposlenima u službi ZNR	85
Tablica 58. Organizacijski uvjeti za rad službe zaštite na radu	86
Tablica 59. Tehnički uvjeti za rad službe zaštite na radu	87
Tablica 60. Informatički uvjeti za rad službe zaštite na radu	88
Tablica 61. Financijski uvjeti za rad službe zaštite na radu.....	89
Tablica 62. Podrška radnika službi zaštite na radu	90
Tablica 63. Podrška radničkih organizacija službi ZNR (radničkog vijeća, sindikata i povjerenika radnika ZNR).....	91
Tablica 64. Podrška uprave poslovne organizacije službi zaštite na radu	92
Tablica 65. Mogućnost daljnjeg školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih u službi ZNR, uz podršku poslodavca	93
Tablica 66. Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi ZNR	94

Tablica 67. Potpuna stručna neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike	95
Tablica 68. Ukupna ocjena rada službe zaštite na radu	96
Tablica 69. Ukupna ocjena stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji	97
Tablica 70. Suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada - zaštite na radu	98
Tablica 71. Suradnja s ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koja se bave poslovima zaštite na radu	99
Tablica 72. Suradnja sa specijalistima medicine rada	100
Tablica 73. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu	101
Tablica 74. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu	102
Tablica 75. Suradnja s ustanovama za obrazovanje iz područja zaštite na radu	103
Tablica 76. Suradnja sa strukovnim udrugama	104
Tablica 77. Ocjena zakonske regulative službe zaštite na radu	105
Tablica 78. Ocjena cjelokupne zakonske regulative zaštite na radu	106
Tablica 79. Ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava	107
Tablica 80. Ocjena percepcije i vrednovanja sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od javnosti i društva	108
Tablica 81. Certificirani sustavi upravljanja po međunarodnim normama u poslovnoj organizaciji	109
Tablica 82. OHSAS 18001 sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu u poslovnoj organizaciji	110
Tablica 83. Preciznije zakonsko određenje obveznog broja zaposlenih u službi ZNR	111
Tablica 84. Detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe ZNR	112
Tablica 85. Jednostavniji zakonski uvjeti za interno obavljanje ovlaštenih poslova ZNR od službe ZNR	113
Tablica 86. Učinkovitiji inspekcijski nadzor nad provedbom propisa ZNR, uključujući i obvezu ustroja i rada službe ZNR	114
Tablica 87. Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR	115
Tablica 88. Obveza stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola i sl.) za voditelja službe ZNR	116
Tablica 89. Zakonska prednost stručnjaka ZNR sa stručnom spremom iz područja sigurnosti za zaposlenje u službi ZNR (na mjesto voditelja službe ZNR i stručnjaka ZNR)	117
Tablica 90. Unapređenje informacijske povezanosti službe ZNR i vanjskih sudionika ZNR primjenom interneta	118

Tablica 91. Zakonsko određenje osnova službe integralne sigurnosti (jedinstvene službe za više područja zaštite) u poslovnoj organizaciji.....	119
Tablica 92. Sustavnije informiranje javnosti o problematici sigurnosti na radu i mogućnosti doprinosa njezinu unapređenju učinkovitim radom službe zaštite na radu	120
Tablica 93. Obvezno komorsko organiziranje stručnjaka zaštite na radu i službi zaštite na radu, u sastavu jedinstvene komore sigurnosti na radu	121
Tablica 94. Povećanje broja zaposlenih u službi ZNR	122
Tablica 95. Veća organizacijska samostalnost službe ZNR, neposrednija odgovornost upravi.....	123
Tablica 96. Suvremena informatizacija poslova i službe ZNR	124
Tablica 97. Dodatno školovanje i stručno usavršavanje iz zaštite na radu za zaposlene u službi ZNR	125
Tablica 98. Proširenje obveza i poslova službe ZNR na ovlaštene poslove ZNR.....	126
Tablica 99. Integracija službe ZNR u službu integralne sigurnosti	127
Tablica 100. Povećanje plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, radi usklađivanja s ostalim službama poslodavca	128
Tablica 101. Stimulacija plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji.....	129
Tablica 102. Dodatni prijedlozi za unapređenje službe zaštite na radu	130
Tablica 103. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji	131
Tablica 104. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu	134
Tablica 105. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav zaštite na radu)	136
Tablica 106. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz poslovnu organizaciju).....	138
Tablica 107. Kvantitativna analiza i usporedba ukupnih prosječnih ocjena rada i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu	140

POPIS SLIKA

Slika 1. Ukupan broj zaposlenika	27
Slika 2. Vrsta poslovne organizacije prema pravnom statusu	28
Slika 3. Vrsta poslovne organizacije prema vlasništvu	29
Slika 4. Sjedište poslovne organizacije u županiji	31
Slika 5. Glavna djelatnost poslovne organizacije.....	33
Slika 6. Organizacijsko-pravni status službe ZNR	34
Slika 7. Razdoblje od organizacije službe ZNR	35
Slika 8. Broj zaposlenih u službi ZNR	36
Slika 9. Stručna ocjena ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR	37
Slika 10. Organizacijski položaj službe ZNR.....	38
Slika 11. Opseg poslova službe ZNR na području ZNR	39
Slika 12. Opseg poslova službe ZNR na širem području zaštite	40
Slika 13. Spol	41
Slika 14. Dobna skupina	42
Slika 15. Stručna sprema	43
Slika 16. Stručni naziv	44
Slika 17. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu	45
Slika 18. Ukupni radni staž.....	46
Slika 19. Radni staž na poslovima zaštite na radu	47
Slika 20. Radni staž na poslovima voditelja službe zaštite na radu	48
Slika 21. Broj službi ZNR sa stručnjacima ZNR u sastavu službe ZNR	49
Slika 22. Spol	50
Slika 23. Dobna skupina	51
Slika 24. Stručna sprema	52
Slika 25. Stručni naziv	53
Slika 26. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu	54
Slika 27. Ukupni radni staž.....	55
Slika 28. Radni staž na poslovima zaštite na radu	56
Slika 29. Radni staž na poslovima stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR	57
Slika 30. Broj službi ZNR sa suradnicima u sastavu službe ZNR	58
Slika 31. Spol	59
Slika 32. Dobna skupina	60
Slika 33. Stručna sprema	61
Slika 34. Stručni naziv	62
Slika 35. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu	63
Slika 36. Ukupni radni staž.....	64
Slika 37. Radni staž na poslovima zaštite na radu	65
Slika 38. Radni staž na poslovima suradnika u sastavu službe ZNR	66

Slika 39. Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.....	67
Slika 40. Stručna pomoć povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.....	68
Slika 41. Stručna pomoć radnicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu	69
Slika 42. Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu	70
Slika 43. Poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu.....	71
Slika 44. Praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima	72
Slika 45. Izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca	73
Slika 46. Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovu radu.....	74
Slika 47. Doprinos osposobljavanju radnika za zaštitu na radu	75
Slika 48. Doprinos osposobljavanju ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu.....	76
Slika 49. Rad u odboru za zaštitu na radu poslodavca.....	77
Slika 50. Doprinos izradi procjene opasnosti na radu.....	78
Slika 51. Doprinos strategijskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu	79
Slika 52. Izrada operativnih (godišnjih, i sl.) planova ZNR	80
Slika 53. Inovativni pristup zaštiti na radu.....	81
Slika 54. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad.....	82
Slika 55. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja.....	83
Slika 56. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave osobnih zaštitnih sredstava	84
Slika 57. Suradnja i odnosi među zaposlenima u službi ZNR	85
Slika 58. Organizacijski uvjeti za rad službe zaštite na radu	86
Slika 59. Tehnički uvjeti za rad službe zaštite na radu	87
Slika 60. Informatički uvjeti za rad službe zaštite na radu	88
Slika 61. Financijski uvjeti za rad službe zaštite na radu.....	89
Slika 62. Podrška radnika službi zaštite na radu	90
Slika 63. Podrška radničkih organizacija službi ZNR (radničkog vijeća, sindikata i povjerenika radnika ZNR).....	91
Slika 64. Podrška uprave poslovne organizacije službi zaštite na radu	92
Slika 65. Mogućnost daljnjeg školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih u službi ZNR, uz podršku poslodavca	93
Slika 66. Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi ZNR	94

Slika 67. Potpuna stručna neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike	95
Slika 68. Ukupna ocjena rada službe zaštite na radu	96
Slika 69. Ukupna ocjena stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji	97
Slika 70. Suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada - zaštite na radu	98
Slika 71. Suradnja s ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koja se bave poslovima zaštite na radu	99
Slika 72. Suradnja sa specijalistima medicine rada	100
Slika 73. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu	101
Slika 74. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu	102
Slika 75. Suradnja s ustanovama za obrazovanje iz područja zaštite na radu	103
Slika 76. Suradnja sa strukovnim udrugama	104
Slika 77. Ocjena zakonske regulative službe zaštite na radu	105
Slika 78. Ocjena cjelokupne zakonske regulative zaštite na radu	106
Slika 79. Ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava	107
Slika 80. Ocjena percepcije i vrednovanja sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od javnosti i društva	108
Slika 81. Certificirani sustavi upravljanja po međunarodnim normama u poslovnoj organizaciji	109
Slika 82. OHSAS 18001 sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu u poslovnoj organizaciji	110
Slika 83. Preciznije zakonsko određenje obveznog broja zaposlenih u službi ZNR	111
Slika 84. Detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe ZNR	112
Slika 85. Jednostavniji zakonski uvjeti za interno obavljanje ovlaštenih poslova ZNR od službe ZNR	113
Slika 86. Učinkovitiji inspekcijski nadzor nad provedbom propisa ZNR, uključujući i obvezu ustroja i rada službe ZNR	114
Slika 87. Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR	115
Slika 88. Obveza stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola i sl.) za voditelja službe ZNR	116
Slika 89. Zakonska prednost stručnjaka ZNR sa stručnom spremom iz područja sigurnosti za zaposlenje u službi ZNR (na mjesto voditelja službe ZNR i stručnjaka ZNR)	117
Slika 90. Unapređenje informacijske povezanosti službe ZNR i vanjskih sudionika ZNR primjenom interneta	118

Slika 91. Zakonsko određenje osnova službe integralne sigurnosti (jedinственe službe za više područja zaštite) u poslovnoj organizaciji.....	119
Slika 92. Sustavnije informiranje javnosti o problematici sigurnosti na radu i mogućnosti doprinosa njezinu unapređenju učinkovitim radom službe zaštite na radu	120
Slika 93. Obvezno komorsko organiziranje stručnjaka zaštite na radu i službi zaštite na radu, u sastavu jedinственe komore sigurnosti na radu	121
Slika 94. Povećanje broja zaposlenih u službi ZNR	122
Slika 95. Veća organizacijska samostalnost službe ZNR, neposrednija odgovornost upravi.....	123
Slika 96. Suvremena informatizacija poslova i službe ZNR.....	124
Slika 97. Dodatno školovanje i stručno usavršavanje iz zaštite na radu za zaposlene u službi ZNR	125
Slika 98. Proširenje obveza i poslova službe ZNR na ovlaštene poslove ZNR.....	126
Slika 99. Integracija službe ZNR u službu integralne sigurnosti	127
Slika 100. Povećanje plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, radi usklađivanja s ostalim službama poslodavca	128
Slika 101. Stimulacija plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji.....	129
Slika 102. Dodatni prijedlozi za unapređenje službe zaštite na radu	130
Slika 103. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji	132
Slika 104. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu	134
Slika 105. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav zaštite na radu)	137
Slika 106. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz poslovnu organizaciju).....	138
Slika 107. Kvantitativna analiza i usporedba ukupnih prosječnih ocjena rada i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu	140
Slika 108. Analiza trenda ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR u korelaciji s ukupnim brojem zaposlenika u poslovnoj organizaciji.....	145
Slika 109. Analiza trenda ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR u korelaciji s ukupnim brojem zaposlenika u poslovnoj organizaciji kad je ukupan broj zaposlenih u službi ZNR najmanje tri	146
Slika 110. Analiza trenda ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR u korelaciji s ukupnim brojem zaposlenika u poslovnoj organizaciji u slučajevima ocjene optimalnog broja ukupno zaposlenih u službi ZNR	147

1. Uvod

1.1 Uvod u zaštitu na radu

1.1.1 Opći i teorijski uvod u zaštitu na radu

Već na razini osnovnih pojmova važno je različito definirati i shvaćati pojmove "zaštita na radu" i "sigurnost na radu". Sigurnost na radu je pri tome nadređeni pojam jer predstavlja određeno i promjenjivo stanje koje ovisi o provedbi mjera zaštite na radu.¹

U skladu s tim, dobro je kao opću definiciju zaštite na radu istaknuti da je "zaštita na radu skup tehničkih, zdravstvenih, pravnih, psiholoških, pedagoških i drugih djelatnosti s pomoću kojih se otkrivaju i otklanjaju opasnosti što ugrožavaju život i zdravlje osoba na radu i utvrđuju mjere, postupci i pravila da bi se otklonile ili smanjile te opasnosti". Na temelju toga "svrha zaštite na radu je stvarati sigurne uvjete kako bi se spriječile ozljede na radu, profesionalne bolesti i nezgode na radu."²

Prema Ciguli³ "zaštitu na radu čini skup mjera, metoda i postupaka kojih je svrha sprečavanje nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te očuvanje radne sposobnosti."

Dok je, prema tome, sama provedba zaštita na radu više stručno područje i djelatnost, sigurnost na radu, kao i sigurnost općenito i u širem smislu, moguće je definirati u znanstvenom području. Prema Kacianu⁴ "sigurnost na radu predstavlja interdisciplinarno i multidisciplinarno znanstveno područje. Interdisciplinarno jer izlazi iz domene postojećeg ustroja temeljnih znanosti i izvedenih znanstvenih disciplina, a multidisciplinarno jer čini novo polje u kojem postoje mnoge znanstvene discipline koje se tu dodiruju ili preklapaju i čine međudisciplinarno i višedisciplinarno područje zaštite života i zdravlja na radu te zaštite materijalnih dobara." To polje omeđuju: organizacija rada, tehnika, tehnologija, medicina rada, ergonomija, antropologija, pravo zaštite na radu, pedagogija i andragogija, psihologija, ekologija, sociologija, ekonomija i dr.

Na načelima "defendologije kao znanosti o zaštiti, obrani i sigurnosti" Javorović⁵ utvrđuje i "defendološke osnove sigurnosti na radu", s ciljem zaštite sljedećih osnovnih vrijednosti: čovjeka (radnika), materijalnih dobara, poduzeća, a šire i društva te radne okoline odnosno cijelog ekosustava. Radno mjesto i područje rada samo su dio šireg područja u kojemu djeluju različite ugroženosti i u kojemu se ostvaruje "obrambeno-zaštitna funkcija radi postizanja zadovoljavajućeg stupnja sigurnosti." Radi se o trajnom procesu, koji treba mobilizirati svakog radnika, stručne službe i sve druge strukture - svakoga na svom poslu. Sigurnost na radu time postaje značajna sastavnica sigurnosti u cjelini.

Taboršak⁶ sigurnost na radu vidi kao područje "znanosti o radu" odnosno ergologije u koju spadaju: "organizacija rada, ergonomija, psihofiziologija rada, medicina rada, kultura rada, filozofija rada, radno pravo, sociologija rada, kibernetika i sigurnost rada".

Radi postizanja što boljeg stanja sigurnosti na radu u nekoj poslovnoj organizaciji utvrđena su "temeljna polazišta za organizaciju, uređivanje i provedbu zaštite na radu"⁷, a to su:

- propisi,
- organizacija i izvođenje radnog procesa,
- odgovornost poslodavca,
- opća načela zaštite na radu,
- procjena opasnosti,
- pisani oblici o zaštiti na radu poslodavca (autonomni akti poslodavca).

Potreba provedbe zaštite na radu temelji se na postojanju određenih rizika. Rizik na radu je vjerojatnost kao i intenzitet mogućeg štetnog događaja vezanog uz rad, radnika, radno mjesto i radni okoliš. Rizike na radu čine⁸:

- opasnosti,
- štetnosti,
- naponi pri radu i radnom okolišu.

Opasnosti na radu su ona stanja koja mogu ugroziti život i zdravlje radnika, a uzrokuju uglavnom ozljede na radu. Opasnosti na radu se dijele na: mehaničke opasnosti, opasnosti od električne struje, opasnosti od požara i eksplozije, toplinske opasnosti te druge opasnosti.

Štetnosti pri radu i radnom okolišu su oni štetni čimbenici rizika, koji uglavnom izazivaju profesionalne bolesti ili druge bolesti u vezi s radom i to kod radnika koji su im izloženi duži vremenski period. Među štetnosti spadaju: kemijske, fizikalne i biološke štetnosti. Nove i suvremene tehnologije i sredstva rada svakodnevno donose i nove štetnosti u radni okoliš.

Naponi pri radu javljaju se tijekom radnog procesa i ovise o aktivnostima radnika, a mogu biti: tjelesni i psihofiziološki naponi.⁹

Stanje sigurnosti na radu, odnosno učinkovitost sprečavanja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti, ovisi o uspješnosti provedbe zaštite na radu u odnosu na postojeće rizike na radu. Stoga je ključni preduvjet za planiranje i provedbu zaštite na radu stručna procjena rizika na radu.

1.1.2 Menadžment sigurnosti na radu

Na žalost, nepovoljni pokazatelji stanja sigurnosti na radu jasno su izraženi kroz statističke podatke o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima, kako u svijetu, tako i na razini Hrvatske. Prema službenim podacima u Hrvatskoj je tijekom 2007. godine¹⁰ evidentirano 25.179 ozljeda na radu i 73 profesionalne bolesti, zbog kojih je ukupno izgubljeno 1.216.637 dana.

Time se, uz humani i socijalni čimbenik, izražava i ekonomski čimbenik sigurnosti na radu, što uvjetuje potrebu upravljanja odnosno menadžmenta sigurnosti na radu na načelima suvremenog menadžmenta. Tome u prilog ide i osnovno definiranje "sigurnosti na radu kao stanja koje omogućuje normalni tijek poslovnih procesa i funkcioniranje poslovnih sustava, a time i boljih gospodarskih rezultata", te svakako i pozicija organizacije u "Compesovom štitu sigurnosti"¹¹.

No, treba istaknuti, u širem kontekstu teorije menadžmenta, da je još Fayol (Administration Industrielle et Generale, 1916.) podijelio poslovne djelatnosti u šest osnovnih grupa, i to: tehničke, komercijalne, financijske, sigurnosne, računovodstvene i menadžerske.¹²

Vodeći suvremeni teoretičar menadžmenta sigurnosti na radu Petersen uz "humani pristup menadžmentu sigurnosti"¹³ u svojem "sustavskom pristupu menadžmentu sigurnosti"¹⁴ povezuje znanstvene metode i tehnike menadžmenta u "tehnike menadžmenta sigurnosti" te na temelju koncepta "menadžmenta sigurnosti prema ciljevima"¹⁵ za potrebe "analize efektivnosti sustava sigurnosti"¹⁶ u skladu sa zakonitostima ekonomije i načelima menadžmenta utvrđuje i "mjerila za praćenje performansi sigurnosti".¹⁷

Kako ističe Markić¹⁸ "tradicionalno razmišljanje o sigurnosti na radu kao struci ili znanosti postupno treba ustupati prostor novim pristupima od kojih se očekuje da će stvoriti novi tip stručnih poslova koji će se temeljiti na menadžmentu sigurnosti na radu, zdravstvene zaštite i zaštite radne okoline kao općem gledištu upravljanja poduzećem, odnosno organizacijom." Menadžment sigurnosti na radu, prema Cinguli¹⁹, postaje i neizostavna sastavnica suvremenih koncepata društveno odgovornog poslovanja i socijalnog poduzetništva.

I u Hrvatskoj "sustavi upravljanja sigurnošću"²⁰ i "menadžment sigurnosti"²¹ postaju predmetom studiranja, a menadžment sigurnosti na radu i predmetom empirijskih istraživanja²².

Uvođenje i certifikacija Sustava upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu prema međunarodnoj smjernici OHSAS 18001, a koji je trenutačno certificiran u 45 poslovnih organizacija u Hrvatskoj²³, najbolje dokazuje potrebu i prihvaćanje sustavnog menadžmenta sigurnosti na radu u poslovnoj praksi.

1.1.3 Uvod u zakonsku regulativu zaštite na radu

Osnovni zakonski propis koji uređuje zaštitu na radu u Republici Hrvatskoj je Zakon o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08.) *Svrha ovoga Zakona je sprečavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, drugih bolesti u svezi s radom te zaštita radnog okoliša.* (članak 1., stavak 1)

Zakon utvrđuje subjekte, njihova prava, obveze i odgovornosti glede provedbe zaštite na radu, kao i sustav pravila zaštite na radu čijom se primjenom postiže u najvećoj mogućoj mjeri svrha ovoga Zakona. (članak 2., stavak 1)

Zakonske odredbe zaštite na radu Zakon o zaštiti na radu donosi kroz sljedeća svoja poglavlja:

I. OPĆE ODREDBE

II. OBVEZE POSLODAVCA I NJEGOVIH OVLAŠTENIKA U PROVEDBI MJERA ZAŠTITE NA RADU

1. Opća načela zaštite na radu kod poslodavca
2. Uređivanje i provedba zaštite na radu
3. Osposobljavanje za rad na siguran način
4. Obavješćavanje iz zaštite na radu
5. Poslovi s posebnim uvjetima rada
6. Zaštita posebnih kategorija radnika
7. Korištenje sredstava rada i osobnih zaštitnih sredstava te radni postupci
8. Opasne radne tvari
9. Ispitivanje radnog okoliša te strojeva i uređaja s povećanim opasnostima
10. Privremena i zajednička privremena radilišta
11. Zaštita od požara, evakuacija i spašavanje
12. Pružanje prve pomoći i medicinska pomoć
13. Zaštita nepušača, zabrana uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti
14. Odbor za zaštitu na radu
15. Povjerenik radnika za zaštitu na radu
16. Dužnosti prema tijelima nadzora
17. Obveze poslodavca i njegovih ovlaštenika u provedbi mjera zaštite na radu
18. Isprave i evidencije

III. OBVEZE I PRAVA RADNIKA

IV. DJELATNOST U SVEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

1. Obrazovanje i osposobljavanje iz zaštite na radu
2. Služba medicine rada

3. Ustanove i trgovačka društva za zaštitu na radu

VI. GRAĐENJE OBJEKATA NAMIJENJENIH ZA RAD, PROIZVODNJA STROJEVA I UREĐAJA I OSOBNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA

1. Projektiranje i građenje objekata namijenjenih za rad
2. Projektiranje, proizvodnja i uvoz strojeva, uređaja te osobnih zaštitnih sredstava i opreme

VI. NADZOR

VII. KAZNE ODREDBE

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Zaštita na radu, prema Zakonu o zaštiti na radu (članak 7., stavak 2), utvrđena je kao **djelatnost od javnog interesa**.

Zakon o zaštiti na radu utvrđuje **sustav pravila zaštite na radu**, na sljedeći način:

(1) *Zaštita na radu kao organizirano djelovanje obuhvaća sustav pravila koja se primjenjuju po ovom Zakonu i drugim propisima, a to su:*

- *pravila pri projektiranju i izradi sredstava rada,*
- *pravila pri održavanju i ispitivanju sredstava rada,*
- *pravila koja se odnose na sredstva rada i radnike te prilagodbu procesa rada njihovom spolu, dobi te duševnim i tjelesnim sposobnostima,*
- *osposobljavanje i obavješćivanje radnika i poslodavaca sa svrhom postizanja odgovarajućeg stupnja zaštite na radu i zdravstvene zaštite,*
- *suradnju na svim razinama od poslodavca i radnika, preko njihovih predstavnika i udruga, do razine državnih ustanova i tijela,*
- *zaštita radnika, njihovih predstavnika i stručnjaka za zaštitu na radu od dovođenja u nepovoljniji položaj i od drugih mjera zbog akcija poduzetih na području zaštite na radu. (članak 7., stavak 1)*

Zaštita na radu je sastavni dio organizacije rada i izvođenja radnog procesa, a ostvaruje se obavljanjem poslova zaštite na radu i primjenom propisanih, ugovorenih, kao i priznatih pravila zaštite na radu te naređenih mjera i uputa poslodavca. (članak 8.)

Nadalje, Zakon o zaštiti na radu, u sustavu pravila zaštite na radu, utvrđuje tri vrste pravila zaštite na radu, a to su: osnovna, posebna i priznata pravila zaštite na radu.

Osnovna pravila zaštite na radu

Pri obavljanju poslova prvenstveno se primjenjuju pravila zaštite na radu kojima se uklanja ili smanjuje opasnost na sredstvima rada (osnovna pravila zaštite na radu). (članak 9., stavak 1)

Osnovna pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve kojima mora udovoljavati sredstvo rada kada je u uporabi, a naročito glede:

- *opskrbljenosti sredstava rada zaštitnim napravama, osiguranja od udara električne struje,*
- *sprečavanja nastanka požara i eksplozije,*
- *osiguranja stabilnosti objekata u odnosu na statička i dinamička opterećenja,*
- *osiguranja potrebne radne površine i radnog prostora, osiguranja potrebnih putova za prolaz,*
- *prijevoz i za evakuaciju radnika,*
- *osiguranja čistoće,*
- *potrebne temperature i vlažnosti zraka,*
- *ograničenja brzine kretanja zraka,*
- *osiguranja potrebne rasvjete mjesta rada i radnog okoliša,*
- *ograničenja buke i vibracije u radnom okolišu,*
- *osiguranja od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja,*
- *osiguranja od djelovanja po zdravlje štetnih tvari*

- zaštita od elektromagnetskih i drugih zračenja
- osiguranja prostorija i uređaja za osobnu higijenu. (članak 9., stavak 2)

Posebna pravila zaštite na radu

Članak 10.

(1) *Ako se opasnosti za sigurnost i zdravlje radnika ne mogu ukloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu, primjenjuju se pravila zaštite na radu koja se odnose na radnike i na način obavljanja radnog postupka (posebna pravila zaštite na radu).*

(2) *Posebna pravila zaštite na radu sadrže uvjete glede dobi života, spola, stručne spreme i osposobljenosti, zdravstvenog stanja, duševnih i tjelesnih sposobnosti, koje moraju ispunjavati radnici pri obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada.*

(3) *Posebna pravila zaštite na radu sadrže i:*

- *obvezu i načine korištenja odgovarajućih osobnih zaštitnih sredstava i zaštitnih naprava,*
- *posebne postupke pri uporabi opasnih radnih tvari,*
- *obvezu postavljanja znakova upozorenja od određenih opasnosti i štetnosti,*
- *obvezu osiguranja napitaka pri obavljanju određenih poslova,*
- *način na koji se moraju izvoditi određeni poslovi ili radni postupci, a posebno glede trajanja posla, jednoličnog rada i rada po učinku,*
- *postupak s unesrećenim ili oboljelim radnikom do upućivanja na liječenje nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.*

Priznata pravila zaštite na radu

Članak 11.

(1) *Priznata pravila zaštite na radu su pravila iz stranih propisa ili u praksi provjereni načini pomoću kojih se opasnosti na radu otklanjaju ili smanjuju, ili kojima se sprečava nastanak ozljeda na radu, profesionalnih ili drugih bolesti te ostalih štetnih posljedica za radnike, a primjenjuju se ukoliko ne postoje propisana pravila zaštite na radu.*

(2) *Ukoliko se primjenjuju pravila zaštite na radu utvrđena stranim propisima, primjenjuju se oni koji su povoljniji za sigurnost i zaštitu zdravlja radnika i drugih osoba.*

(3) *Popis stranih propisa koji će se kao pravna pravila u području zaštite na radu primjenjivati u Republici Hrvatskoj utvrđuje Vlada Republike Hrvatske.*

Ova utvrđena pravila zaštite na radu, prema Zakonu o zaštiti na radu u poslovnoj organizaciji (poduzeću, ustanovi, i sl.) primjenjuju se na temelju **općih načela zaštite na radu**:

Članak 17.

Poslodavac je dužan primjenjivati pravila zaštite na radu na temelju općih načela zaštite:

- *izbjegavanja opasnosti i štetnosti,*
- *procjene opasnosti i štetnosti koje se ne mogu otkloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu,*
- *sprečavanje opasnosti i štetnosti na njihovom izvoru,*
- *zamjene opasnog neopasnim ili manje opasnim,*
- *davanje prednosti skupnim mjerama zaštite pred pojedinačnim,*

*- odgovarajućeg osposobljavanja i obavješćivanja radnika,
- planiranja zaštite na radu s ciljem međusobnog povezivanja tehnike, ustroja rada, uvjeta rada, ljudskih odnosa i utjecaja okoliša na radno mjesto,
- prilagođavanja tehničkom napretku,
- prilagodbe rada radnicima, naročito u svezi s oblikovanjem mjesta rada, izbora opreme te načina rada i proizvodnje posebice u svrhu ublažavanja jednoličnog rada i rada po učinku, kako bi se smanjio njihov štetan učinak na zdravlje.*

Na temelju Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08. i 116/08.) ministar nadležan za rad (ministar gospodarstva, rada i poduzetništva) donosi podzakonske akte (pravilnike, i sl.) kojima se detaljnije uređuju određeni uvjeti i pravila zaštite na radu.

Aktualni podzakonski akti doneseni na temelju ovog Zakona o zaštiti na radu:

- Pravilnik o graničnim vrijednostima izloženosti opasnim tvarima pri radu i o biološkim graničnim vrijednostima, N. N. br. 13/09.
- Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti biološkim agensima pri radu, N. N. br. 155/08.
- Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti kemijskim tvarima na radu, N. N. br. 155/08.
- Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti vibracijama na radu, N. N. br. 155/08.
- Pravilnik o zaštiti na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima, N. N. br. 51/08.
- Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti buci na radu, N. N. br. 46/08.
- Pravilnik o sigurnosti i zdravlju pri uporabi radne opreme, N. N. br. 21/08.
- Naredba o ukidanju Naredbe o obaveznom snabdijevanju radnika gaziranom slanom vodom u odjelima s visokom temperaturom, N. N. br. 125/07.
- Odluka o osnivanju Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu, N. N. br. 43/07.
- Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izlaganja azbestu, N. N. br. 40/07.
- Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim i/ili mutagenim tvarima, N. N. br. 40/07.
- Pravilnik o najmanjim zahtjevima za unapređenje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika zaposlenih u naftnom rudarstvu, N. N. br. 40/07.
- Pravilnik o najmanjim zahtjevima za unapređenje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika zaposlenih u rudarstvu kod površinskih i podzemnih rudarskih radova, N. N. br. 40/07.
- Pravilnik o uporabi osobnih zaštitnih sredstava, N. N. br. 39/06.
- Pravilnik o najmanjim zahtjevima sigurnosti i zaštite zdravlja radnika te tehničkom nadgledanju postrojenja, opreme, instalacija i uređaja u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom, N. N. br. 39/06.
- Pravilnik o programu, sadržaju i načinu provjere znanja poslodavaca ili njihovih ovlaštenika iz područja zaštite na radu, N. N. br. 69/05.
- Pravilnik o sigurnosti i zaštiti zdravlja pri radu s računalom, N. N. br. 69/05.
- Pravilnik o zaštiti na radu pri ručnom prenošenju tereta, N. N. br. 42/05.
- Pravilnik o zaštiti na radu za radne i pomoćne prostorije i prostore, N. N. br. 6/84., 42/05., 113/06.
- Pravilnik o sigurnosnim znakovima, N. N. br. 29/05.

- Pravilnik o programu i načinu provjere osposobljenosti poslodavca ili njegovog ovlaštenika za obavljanje poslova zaštite na radu, N. N. br. 114/02., 29/05.
- Pravilnik o uvjetima pod kojima pravne osobe mogu obavljati poslove zaštite na radu, N. N. br. 114/02., 126/03.
- Pravilnik o uvjetima za osposobljavanje radnika za rad na siguran način, N. N. br. 114/02., 126/03.
- Pravilnik o izradi procjene opasnosti, N. N. br. 48/97., 114/02., 126/03.
- Pravilnik o polaganju stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu, N. N. br. 114/02., 126/03.
- Pravilnik o ispitivanju radnog okoliša te strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, N. N. br. 114/02., 131/02., 126/03.
- Pravilnik o listi strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, N. N. br. 47/02.
- Pravilnik o vrsti objekata namijenjenih za rad kod kojih inspekcija rada sudjeluje u postupku izdavanja građevnih dozvola i u tehničkim pregledima izgrađenih objekata, N. N. br. 48/97.

Uz ove podzakonske akte na snazi je još i određen broj podzakonskih akata donesenih na temelju starog Zakon o zaštiti na radu (N. N. br. 19/83., 17/86., 46/92., 26/93. i 29/94.), jer na temelju aktualnog Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08 i 116/08) još nisu doneseni propisani novi podzakonski akti:

- Pravilnik o zaštiti na radu pri radu s tvarima koje sadrže poliklorirane bifenile, poliklorirane naftalene i poliklorirane terfenile, N. N. br. 7/89.
- Pravilnik o zaštiti na radu na željeznicama, N. N. br. 11/84., 7/89.
- Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne energije, N. N. br. 9/97.
- Pravilnik o zaštiti na radu pri mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala, N. N. br. 49/86.
- Pravilnik o zaštiti na radu pri utovaru i istovaru tereta, N. N. br. 49/86.
- Pravilnik o zaštiti na radu pri preradi nemetalnih sirovina, N. N. br. 10/86.
- Pravilnik o zaštiti na radu pri proizvodnji i preradi teških i lakih obojenih metala i njihovih legura, N. N. br. 10/86.
- Pravilnik o zaštiti na radu u šumarstvu, N. N. br. 10/86.
- Pravilnik o evidenciji, ispravama, izvještajima i knjizi nadzora iz područja zaštite na radu, N. N. br. 52/84.
- Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada, N. N. br. 5/84.
- Pravilnik o pružanju prve pomoći radnicima na radu, N. N. br. 56/83.

Osim tih podzakonskih akata na snazi je još i određen broj starih podzakonskih akata koji su doneseni na temelju starih propisa zaštite na radu i objavljeni u Službenom listu SFRJ (S. L.):

- Pravilnik o tehničkim normativima za dizalice, S. L. br. 65/91.
- Pravilnik o posebnim mjerama i normativima zaštite na radu pri preradi i obradi kože, krzna, i otpadaka kože, S. L. br. 47/70.
- Pravilnik o zaštiti na radu pri izradi eksploziva i baruta i manipuliranju eksplozivima i barutima, S. L. br. 55/69.

- Pravilnik o zaštiti na radu u građevinarstvu, S. L. br. 42/68., 45/68.
- Pravilnik o zaštiti na radu u poljoprivredi, S. L. br. 34/68.
- Pravilnik o zaštiti na radu pri održavanju motornih vozila i prijevozu motornim vozilima, S. L. br. 55/65.
- Pravilnik o zaštiti na radu pri termičkom obrađivanju legura lakih metala u kupaonicama sa nitratnim solima, S. L. br. 65.
- kao i određeni broj još starijih podzakonskih akata (donesenih prije 1960. godine) koji su administrativno na snazi kao pravna pravila, ali su s tehnološkog aspekta zastarjeli.

Uz Zakon o zaštiti na radu, široko područje zaštite na radu uređuje se i drugim zakonskim propisima:

Prava, obveze i odgovornosti u svezi zaštite na radu uređuju se na izravan i neizravan način i propisima radnog zakonodavstva, mirovinskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite, tehničkim i drugim propisima kojima se štite sigurnost i zdravlje osoba na radu i drugih osoba te kolektivnim ugovorima (članak 2., stavak 2).

Aktualni drugi zakonski propisi koji uređuju i zaštitu na radu:

- Zakon o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu, N. N. br. 85/06., 67/08.
- Zakon o listi profesionalnih bolesti, N. N. br. 162/98., 107/07.
- Zakon o listi tjelesnih oštećenja, N. N. br. 162/98.
- Zakon o obveznom zdravstvenom nadzoru radnika profesionalno izloženih azbestu, N. N. br. 69/07.
- Zakon o obeštećenju radnika profesionalno izloženih azbestu, N. N. br. 69/07.
- Zakon o uvjetima za stjecanje prava na starosnu mirovinu radnika profesionalno izloženih azbestu, N. N. br. 69/07.
- Zakon o državnom inspektoratu, N. N. br. 116/08., 123/08.
- Zakon kemikalijama, N. N. br. 150/05., 53/08.
- Zakon o zaštiti od ionizirajućeg zračenja i sigurnosti izvora ionizirajućeg zračenja, N. N. br. 64/06.
- Zakon o nuklearnoj sigurnosti, N. N. br. 173/03.
- Zakon o zaštiti od neionizirajućih zračenja, N. N. br. 105/99.
- Zakon o prijevozu opasnih tvari, N. N. br. 69/07.
- Zakon o zaštiti od buke, N. N. br. 20/03.
- Zakon o radu, N. N. br. 137/04., pročišćeni tekst
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti, N. N. br. 150/08.
- Zakon o mirovinskom osiguranju, N. N. br. 102/98., 127/00., 59/01., 109/01., 147/02., 117/03., 30/04., 177/04., 92/05., 79/07.
- Zakon o normizaciji, N. N. br. 163/03.
- i drugi zakonski propisi.

Uz problematiku brojnosti i opsega zakonske regulative zaštite na radu, a kako ističe i Šokčević²⁴ "poznavanje i primjena prava prvi je korak u provedbi primjene prevencije profesionalnih rizika."

1.2 Zakonska regulativa službe zaštite na radu

1.2.1 Zakonska regulativa službe zaštite na radu u Zakonu o zaštiti na radu

Zakon o zaštiti na radu (prvu inačicu aktualnog Zakona) donio je Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 28. lipnja 1996. godine. Zakon je objavljen u "Narodnim novinama" br. 59/96., a njegova je primjena počela 1. siječnja 1997. godine. Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestao je vrijediti Zakon o zaštiti na radu ("Narodne novine", br. 19/83., 17/86., 46/92., 26/93. i 29/94.).

Zakon je utvrdio sljedeće zakonske odredbe službe zaštite na radu:

Članak 21.

(1) Poslodavac koji zapošljava više od 250 zaposlenika dužan je ustrojiti službu za zaštitu na radu, sukladno broju zaposlenih te stupnju opasnosti koji je utvrđen procjenom.

(2) Poslodavac iz stavka 1. ovoga članka koji ima pogone na više mjesta izvan sjedišta osniva središnju službu zaštite na radu, čija je zadaća praćenje stanja zaštite na radu u cijelom trgovačkom društvu te koja u tu svrhu objedinjava i usklađuje rad na poslovima provedbe zaštite na radu.

(3) Inspektor rada može narediti poslodavcu na temelju procjene opasnosti da ustroji službu za zaštitu na radu i kod manjeg broja zaposlenih.

(4) Poslodavcu koji zapošljava više od 250 zaposlenika, na njegov zahtjev, ministar rada može dozvoliti da ne ustroji službu zaštite na radu ako na temelju procjene proizlazi da ne postoje veće opasnosti i štetnosti po sigurnost i zdravlje zaposlenika. U tom slučaju poslodavac poslove zaštite na radu organizira po odredbama članka 20. ovoga Zakona.

Članak 22.

(1) Poslodavac je dužan stručnjacima za zaštitu na radu kao i službi za zaštitu na radu osigurati uvjete za rad i pomoć drugog stručnog osoblja, kao i potrebnu opremu, a vanjskoj službi ili stručnoj osobi osigurati sve potrebne podatke.

(2) Stručnjaci za zaštitu na radu imaju potpunu stručnu neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te zaposlenike i njihove povjerenike i ne smiju biti dovedeni u nepovoljniji položaj dok postupaju prema odredbama ovoga Zakona, drugih propisa zaštite na radu, kolektivnih ugovora i prema pravilima struke.

Članak 23.

(1) Obveze stručnjaka zaštite na radu, odnosno službi zaštite na radu su naročito:

- stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima te zaposlenicima i njihovim povjerenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu,*
- unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu,*
- poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu,*
- praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima te izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca,*

- suradnja s tijelima inspekcije rada, sa Zavodom za zaštitu na radu te ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koji se bave poslovima zaštite na radu,
- osposobljavanje povjerenika zaposlenika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom radu,
- rad u odborima za zaštitu na radu kod poslodavca,
- suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad, nabave strojeva i uređaja te osobnih zaštitnih sredstava,
- suradnja sa specijalistima medicine rada.

Kako u komentaru²⁵ ovog Zakona o zaštiti na radu ističu autori (ujedno i autori Zakona) člankom 21. stavkom 1 "utvrđena je obveza poslodavca koji zapošljava više od 250 zaposlenika da ustroji službu za zaštitu na radu u skladu s stupnjem opasnosti utvrđenim procjenom te brojem zaposlenih. Prilikom izrade nacrtu Zakona ocijenilo se da bi u djelatnostima s povećanim brojem ozljeda i slučajeva profesionalnih bolesti bilo potrebno ustrojiti službu zaštite na radu, kako bi se zaštita na radu mogla sveobuhvatno pratiti. Dakle, ne samo glede unutarnjeg nadzora nad provedbom propisa, već i glede gospodarskih aspekata poslodavčeva poslovanja."

Prve promjene Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96.) donio je Hrvatski sabor na sjednici 14. srpnja 2003. u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu, koje su objavljene u "Narodnim novinama" br. 114/03., a Zakon je stupio na snagu danom objave.

Zakon je donio sljedeće promjene zakonskih odredbi službe zaštite na radu:

Članak 6.

Članak 20. mijenja se i glasi:

"(1) Poslodavac koji zapošljava više od 50 radnika dužan je odrediti jednu ili više osoba za obavljanje poslova stručnjaka zaštite na radu, sukladno broju zaposlenih, stanju zaštite na radu, te stupnju opasnosti.

(2) U smislu ovoga Zakona stručnjak za zaštitu na radu je osoba koja ispunjava posebne uvjete za obavljanje tih poslova, te s kojom poslodavac sklapa Ugovor o radu, radi obavljanja poslova zaštite na radu.

(3) Smatrat će se da je poslodavac ispunio obvezu iz stavka 1. ovoga članka ako je s drugim poslodavcima osnovao zajedničku službu, ugovorio s drugim poslodavcem pružanje usluga službe ili na drugi odgovarajući način osigurao obavljanje poslova zaštite na radu.

(4) Na zahtjev poslodavca na temelju stanja zaštite na radu i procjene opasnosti ministar nadležan za rad može dozvoliti poslodavcu da poslove zaštite na radu obavlja prema odredbama članka 19. ovoga Zakona."

Članak 7.

Članak 21. mijenja se i glasi:

"(1) Poslodavac koji zapošljava više od 250 radnika dužan je ustrojiti samostalnu stručnu službu za zaštitu na radu čija je zadaća praćenje stanja zaštite na radu u pravnoj osobi, te koja u tu svrhu objedinjava i usklađuje rad na poslovima provedbe zaštite na radu.

(2) Broj zaposlenih unutar službe treba ovisiti o veličini poduzeća, organizaciji posla, stanju zaštite na radu te stupnju opasnosti koji je utvrđen procjenom.

(3) Stručnu službu za pružanje stručne pomoći, praćenje stanja, unutarnji nadzor i ostale poslove zaštite na radu može osnovati više poslodavaca na jednoj lokaciji, odnosno jedan poslodavac, a usluge službe ugovoriti ostali poslodavci na lokaciji.

(4) Poslodavcu koji zapošljava više od 250 radnika na njegov zahtjev ministar rada može dozvoliti da ne ustroji službu zaštite na radu ako na temelju stanja zaštite i procjene proizlazi da ne postoje veće opasnosti i štetnosti po sigurnost i zdravlje zaposlenika. U tom slučaju poslodavac poslove zaštite na radu organizira po odredbama članka 20. ovoga Zakona."

Komentirajući izmijenjeni članak 21. Zakona Puljić²⁶ opisuje "obavljanje poslova zaštite na radu kod velikih poslodavaca" (koji zapošljavaju više od 250 radnika) te pojašnjava da "poslodavci mogu podnijeti zahtjev ministru nadležnom za rad da im dopusti da poslove zaštite na radu obavljaju u skladu s odredbama članka 20. Zakona, kao kod srednje velikih poslodavaca" (koji zapošljavaju od 50 do 250 radnika). Nadalje, "uz zahtjev treba obvezno priložiti procjenu opasnosti, a to se odnosi i na one poslodavce koji nisu obvezni izraditi procjenu opasnosti. Ministar će zatim zatražiti od Državnog inspektorata da obavi inspekcijski nadzor u području zaštite na radu kod poslodavca i na temelju tako utvrđenog stanja donijet će rješenje."

Druge (aktualne) promjene Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03.) donio je Hrvatski sabor na sjednici 15. srpnja 2008. godine, koje su objavljene u "Narodnim novinama" br. 86/08., a Zakon je stupio na snagu osmog dana od objave.

Zakon je donio sljedeće promjene zakonskih odredbi službe zaštite na radu:

Članak 2.

U članku 20. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Smatrat će se da je poslodavac ispunio obvezu iz stavka 1. ovoga članka ako je s drugim poslodavcima osnovao zajedničku službu, odnosno ugovorio s drugim poslodavcem pružanje usluga službe."

Članak 3.

U članku 21. stavku 2. iza riječi: "procjenom" briše se točka i dodaju riječi: "i ne može biti manji od tri stručnjaka zaštite na radu."

U stavku 4. iza riječi: "članka 20." dodaju se riječi: "stavka 1. do 3."

Aktualni (vrijedeći) tekst Zakona o zaštiti na radu, koji sadrži sve izmjene, dopune, ispravke i odluke Ustavnog suda (Zakon o zaštiti na radu, N. N., br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08., redakcijski pročišćeni tekst) utvrđuje zakonske odredbe o službi zaštite na radu (izvadak iz Zakona):

II. UREĐIVANJE I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU

Članak 20.

(1) Poslodavac koji zapošljava više od 50 radnika dužan je odrediti jednu ili više osoba za obavljanje poslova stručnjaka zaštite na radu, sukladno broju zaposlenih, stanju zaštite na radu, te stupnju opasnosti.

(2) U smislu ovoga Zakona stručnjak za zaštitu na radu je osoba koja ispunjava posebne uvjete za obavljanje tih poslova, te s kojom poslodavac sklapa Ugovor o radu, radi obavljanja poslova zaštite na radu.

(3) Smatrat će se da je poslodavac ispunio obvezu iz stavka 1. ovoga članka ako je s drugim poslodavcima osnovao zajedničku službu, odnosno ugovorio s drugim poslodavcem pružanje usluga službe.

(4) Na zahtjev poslodavca na temelju stanja zaštite na radu i procjene opasnosti ministar nadležan za rad može dozvoliti poslodavcu da poslove zaštite na radu obavlja prema odredbama članka 19. ovoga Zakona.

Članak 21.

(1) Poslodavac koji zapošljava više od 250 radnika dužan je ustrojiti samostalnu stručnu službu za zaštitu na radu čija je zadaća praćenje stanja zaštite na radu u pravnoj osobi, te koja u tu svrhu objedinjava i usklađuje rad na poslovima provedbe zaštite na radu.

(2) Broj zaposlenih unutar službe treba ovisiti o veličini poduzeća, organizaciji posla, stanju zaštite na radu te stupnju opasnosti koji je utvrđen procjenom i ne može biti manji od tri stručnjaka zaštite na radu.

(3) Stručnu službu za pružanje stručne pomoći, praćenje stanja, unutarnji nadzor i ostale poslove zaštite na radu može osnovati više poslodavaca na jednoj lokaciji, odnosno jedan poslodavac, a usluge službe ugovoriti ostali poslodavci na lokaciji.

(4) Poslodavcu koji zapošljava više od 250 radnika na njegov zahtjev ministar rada može dozvoliti da ne ustroji službu zaštite na radu ako na temelju stanja zaštite i procjene proizlazi da ne postoje veće opasnosti i štetnosti po sigurnost i zdravlje radnika. U tom slučaju poslodavac poslove zaštite na radu organizira po odredbama članka 20. stavka 1. do 3. ovoga Zakona.

Članak 22.

(1) Poslodavac je dužan stručnjacima za zaštitu na radu kao i službi za zaštitu na radu osigurati uvjete za rad i pomoć drugog stručnog osoblja, kao i potrebnu opremu, a vanjskoj službi ili stručnoj osobi osigurati sve potrebne podatke.

(2) Stručnjaci za zaštitu na radu imaju potpunu stručnu neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike i ne smiju biti dovedeni u nepovoljniji položaj dok postupaju prema odredbama ovoga Zakona, drugih propisa zaštite na radu, kolektivnih ugovora i prema pravilima struke.

Članak 23.

(1) Obveze stručnjaka zaštite na radu, odnosno službi zaštite na radu su naročito:

- stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima te radnicima i njihovim povjerenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu,*
- unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu,*
- poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu,*
- praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima te izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca,*
- suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu te ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koji se bave poslovima zaštite na radu,*
- osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom radu,*
- rad u odborima za zaštitu na radu kod poslodavca,*
- suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad, nabave strojeva i uređaja te osobnih zaštitnih sredstava,*
- suradnja sa specijalistima medicine rada.*

(2) Stručnjaci zaštite na radu i službe zaštite na radu na temelju praćenja stanja zaštite predlažu poslodavcu, njegovim ovlaštenicima, odnosno odboru zaštite na radu mjere za poboljšanje stanja.

Članak 24.

Obavljanje poslova zaštite na radu sukladno odredbama članka 19. do 22. ovoga Zakona ne smanjuje odgovornost poslodavca niti ga oslobađa odgovornosti za provođenje zaštite na radu.

Članak 25.

Ministar nadležan za rad propisuje uvjete koje moraju ispunjavati glede stručne sprema i radnog iskustva stručnjaci za zaštitu na radu, kao i programe, sadržaje i načine polaganja stručnog ispita te oblike stalnoga stručnog usavršavanja kao i načine njegovog vrednovanja.

Inspekcijski nadzor nad provedbom odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa obavljaju inspektori rada Državnog inspektorata, ako drugim zakonom nije drukčije određeno. (Članak 102.)

Prema tome, inspektori rada Državnog inspektorata u inspekcijskom nadzoru obavljaju i nadzor provedbe odredaba Zakona o zaštiti na radu vezanih uz ustroj i rad službe zaštite na radu, a u Zakonu o zaštiti na radu istaknute su i sljedeće kaznene odredbe (članak 108., izvod):

1) Novčanom kaznom od 10.000 do 40.000 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac:

- ako ne ustroji službu zaštite na radu sukladno broju radnika te stupnju opasnosti i štetnosti (članak 21. stavak 1.),*

- ako ne osigura potrebne uvjete za rad stručnjaka za zaštitu na radu ili službe zaštite na radu (članak 22. stavak 1.),

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 kuna odgovorna osoba pravne osobe.

(3) U slučaju ponavljanja prekršaja kaznit će se poslodavac i odgovorna osoba pravne osobe novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.

1.2.2 Zakonska regulativa službe zaštite na radu u podzakonskim aktima

Na temelju Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08. i 116/08.) ministar nadležan za rad (ministar gospodarstva, rada i poduzetništva) donosi podzakonske akte (pravilnike, i sl.) kojima se detaljnije uređuju određeni uvjeti i pravila zaštite na radu.

Zakonska regulativa vezana uz službu zaštite na radu utvrđena je u sljedećim podzakonskim aktima:

Pravilnik o polaganju stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu

(N. N. br. 114/02., 126/03., redakcijski pročišćeni tekst)

Izvod iz Pravilnika:

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se uvjeti stručne spreme i radnog iskustva za polaganje stručnog ispita te programi, sadržaji i način polaganja stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu.

Članak 2.

Stručnjak zaštite na radu je osoba koja ispunjava uvjete odgovarajuće stručne spreme i radnog iskustva i koja položi stručni ispit prema odredbama ovoga Pravilnika.

Stručnjak zaštite na radu je i osoba koja je položila stručni ispit za inspektora rada, kao i osoba koja nije položila stručni ispit stručnjaka zaštite na radu, ako na poslovima zaštite na radu radi najmanje dvadeset godina.

Stručnjak zaštite na radu je i specijalist medicine rada, koji nije položio stručni ispit stručnjaka zaštite na radu, ako na poslovima specijaliste medicine rada radi najmanje pet godina.

Stručnjak zaštite na radu može obavljati poslove zaštite na radu kod poslodavca i u ovlaštenoj ustanovi odnosno trgovačkom društvu za zaštitu na radu.

Uvjeti stručne spreme i radnog iskustva za polaganje stručnog ispita i obavljanje poslova zaštite na radu u ovlaštenoj ustanovi odnosno trgovačkom društvu za zaštitu na radu utvrđuju se prema kadrovskim uvjetima koje mora ispunjavati ustanova odnosno trgovačko društvo za dobivanje ovlaštenja za obavljanje poslova zaštite na radu.

II. Uvjeti za polaganje stručnog ispita i obavljanje poslova zaštite na radu kod poslodavca

Članak 3.

Stručnjak zaštite na radu može obavljati poslove zaštite na radu kod poslodavca kao:

- 1. voditelj službe,*
- 2. samostalni stručnjak*
- 3. stručnjak u sastavu službe,*
- 4. suradnik u službi.*

Članak 4.

Odgovarajuća stručna sprema i radno iskustvo kao uvjeti koje mora ispunjavati osoba da bi mogla polagati ispit za stručnjaka zaštite na radu i obavljati poslove zaštite na radu utvrđuju se ovisno o djelatnosti poslodavca.

Pod odgovarajućom stručnom spremom iz stavka 1. ovoga članka smatra se stručna sprema smjera zaštite na radu, tehničkog, medicinskog ili drugog smjera koji odgovara djelatnosti poslodavca.

Članak 5.

U djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva, ribarstva, rudarstva, prerađivačke industrije, opskrbe električnom energijom, plinom i vodom, u građevinarstvu, prometu, skladištenju i vezama, zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi, te kod poslodavaca koji zapošljavaju invalidne osobe kao i u obrazovnim ustanovama s laboratorijima i radionicama praktične nastave polagati ispit za stručnjaka zaštite na radu može osoba koja ima:

- visoku stručnu spremu odgovarajućeg smjera i najmanje pet godina radnog iskustva u struci ako će kod poslodavca kod kojeg je ustrojena služba zaštite na radu raditi kao voditelj službe u iz članka 3. točke 1. ovoga Pravilnika,*
- najmanje odgovarajuću višu stručnu spremu i tri godine radnog iskustva u struci ako će kod poslodavca raditi kao stručnjak iz članka 3. točke 2. i 3. ovoga Pravilnika,*
- najmanje odgovarajuću srednju stručnu spremu i godinu dana radnog iskustva u struci ako će kod poslodavca raditi kao stručnjak iz članka 3. točke 4. ovoga Pravilnika.*

U ostalim djelatnostima polagati ispit za stručnjaka zaštite na radu može osoba koja ima:

- najmanje višu stručnu spremu odgovarajućeg smjera i najmanje tri godine radnog iskustva u struci ako će kod poslodavca kod kojeg je ustrojena služba zaštite na radu raditi kao voditelj službe u iz članka 3. točke 1. ovoga Pravilnika,*
- najmanje odgovarajuću srednju stručnu spremu i godinu dana radnog iskustva u struci ako će kod poslodavca raditi kao stručnjak iz članka 3. točke 2., 3. i 4. ovoga Pravilnika.*

1.3 Pregled aktualnih istraživanja o tematici službe zaštite na radu

Analizom literature iz područja sigurnosti na radu uviđa se slaba zastupljenost tematike službe zaštite na radu, a pogotovo nedostatak empirijskih istraživanja problematike službe zaštite na radu u poslovnoj praksi u Hrvatskoj, tako da ta činjenica uvjetuje moguće određivanje problema i potrebe za takvim tematskim istraživanjima.

No, posebno se mogu istaknuti tri aktualna rada koji na izravan ili manje izravan način dijelom i donose aktualne rezultate istraživanja prakse u vezi sa službom zaštite na radu:

1)

Istražujući položaj stručnjaka zaštite na radu u Varaždinskoj županiji Žmegač²⁷, među ostalim, donosi rezultate po kojima je među ispitanicima stručnjacima zaštite na radu u Varaždinskoj županiji njih trećina "na položaju voditelja službi zaštite na radu", a uz to, 4 % ispitanika rade kao stručnjaci zaštite na radu u sastavu službe zaštite na radu te isto toliko (4 %) kao suradnici u sastavu službe zaštite na radu. Iz ostalih rezultata istraživanja ne mogu se jasno odrediti oni koji su izravno vezani za službu zaštite na radu.

2)

Postavljajući model sustava zaštite na radu u velikim poslovnim sustavima Trupčević²⁸ daje "shemu sustava zaštite na radu" kod poslodavca koji zapošljava više od 250 radnika, uz isticanje posebne važnosti službe zaštite na radu u velikim poduzećima te zaključak kako je "uređenje sustava upravljanja zaštitom na radu i organizacija provedbe zaštite na radu kontinuirani proces koji zahtijeva stalne dopune i korekcije u cilju stalnog unapređenja zaštite na radu".

3)

U istraživanju i radu pod naslovom "Model oblikovanja i vođenja službe zaštite na radu"²⁹ Mance i Žiger postavljaju praktični model službe zaštite na radu uz "temeljne parametre oblikovanja službe zaštite na radu", držeći se pri tome zakonskih zahtjeva za ustroj i rad službe zaštite na radu, ali i širih menadžerskih koncepata i načela. Autori kao prijedlog za nastavak istraživanja ističu potrebu provođenja ankete te u prilogu daju i svoj koncept anketnog upitnika.

Bilješke

- ¹ Kacian, N.: Osnove sigurnosti. - Zagreb: IPROZ, 2000., str. 26
- ² Fabijanić, K., Kacian, N., Štefan, V.: Priručnik stručnjaka za zaštitu na radu. - Zagreb: IPROZ, 2004., str. 8
- ³ Cigula, M.: Opasnosti na radu i zaštita. U: Mulc, A. (ured.) i dr.: Inženjerski priručnik, Proizvodno strojarstvo, Treći svezak: Organizacija proizvodnje. - Zagreb: Školska knjiga, 2002., str. 30
- ⁴ Kacian, N.: Fenomenologija zaštite na radu u sustavu znanosti. - Sigurnost, 30, 1988, 3., 3-12.
- ⁵ Javorović, B.: Defendološke osnove sigurnosti na radu. - Rad i sigurnost, 4, 2000, 3, str. 211-213.
- ⁶ Taboršak, D.: Studij rada. - Zagreb: Orgdata, 1994., str. 30
- ⁷ Fabijanić, K., Kacian, N., Štefan, V.: Priručnik stručnjaka za zaštitu na radu. - Zagreb: IPROZ, 2004., str. 8
- ⁸ Kacian, N.: Vrste opasnosti i štetnosti. - Zagreb: IPROZ, 1994., str. 8
- ⁹ Fabijanić, K., Kacian, N., Štefan, V.: Priručnik stručnjaka za zaštitu na radu. - Zagreb: IPROZ, 2004., str. 11
- ¹⁰ Pap, Đ.: Stanje zaštite na radu u 2007. godini. - Sigurnost, 50, 2008, 2, 183-199., str. 188
- ¹¹ Kacian, N.: Osnove sigurnosti. - Zagreb: IPROZ, 2000., str. 64
- ¹² Fayol, H.: Opšti i industrijski menadžment, Prošlost za budućnost. - Novi Sad: Adžes, 2006.
- ¹³ Petersen, D.: Safety Management: A Human Approach. - Des Plaines: American society of safety engineers, 2004.
- ¹⁴ Petersen, D.: Techniques of Safety Management: A system approach. - Des Plaines: American society of safety engineers, 2003.
- ¹⁵ Petersen, D.: Safety by Objectives. - New York: John Wiley and Sons, 1996.
- ¹⁶ Petersen, D.: Analyzing Safety System Effectiveness. - New York: John Wiley and Sons, 1996.
- ¹⁷ Petersen, D.: Measurement of Safety Performance. - Des Plaines: American society of safety engineers, 2005.
- ¹⁸ Markič, M.: Menadžment zaštite i zdravlja na radu. - Rad i sigurnost, 2, 1998, 3, 223-242.

- ¹⁹ Cingula, M., Taradi, J.: Entrepreneurial Social Responsibility and Business System Security. - U: International Conference: "Entrepreneurship in United Europe - Challenges and Opportunities". - Sunny Beach: Bulgarian Association for Management Development and Entrepreneurship, Institute for Entrepreneurship Development, University of National and World Economy, 2006, 274-287.
- ²⁰ Palačić, D.: Sustavi upravljanja sigurnošću. - Zagreb: IPROZ, 2007.
- ²¹ Taradi, J.: Menadžment sigurnosti (E-skripta). - Zagreb: Visoka škola za sigurnost s pravom javnosti, 2008.
- ²² Taradi, J.: Preliminarno istraživanje menadžmenta sigurnosti na radu. - U: V. Zbornik stručno-znanstvenih radova "Čovjek i radna okolina". - Zagreb: IPROZ, Visoka škola za sigurnost, 2004, str. 5-22.
- ²³ <http://www.kvaliteta.net/ohsas/OHSAScertifikati.aspx> (12.5.2009.)
- ²⁴ Šokčević, S.: Zaštita zdravlja i sigurnost na radu, Zbirka propisa s komentarskim bilješkama. - Zagreb: TIM press, 2006., str. 10
- ²⁵ Fabijanić, K., Kacian, N., Marović, F., Šokčević, S.: Zakon o zaštiti na radu s komentarom. - Zagreb: IPROZ, 1996., str. 74-76
- ²⁶ Puljić, N.: Zaštita na radu, vodič za poslodavce. - Zagreb: Poslovni zbornik, 2006., str. 56-57
- ²⁷ Žmegač, B.: Istraživanje položaja stručnjaka zaštite na radu u Varaždinskoj županiji. - U: III. Znanstveno-stručna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost". - Čakovec: Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti, Visoka škola za sigurnost, 2008, 60-74., str. 62
- ²⁸ Trupčević, Z.: Model uređenja i organizacije provedbe sustava zaštite na radu u većim društvima (kompanijama). - Rad i sigurnost, 44, 2002, 1, 183-211.
- ²⁹ Mance I., Žiger, E.: Model oblikovanja i vođenja službe zaštite na radu. - U: II. Znanstveno-stručna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost". - Čakovec: Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti, Visoka škola za sigurnost, 2007, 125-137.

2. Metodika istraživanja

2.1 Problem

Nedostatak aktualnih spoznaja o problematici ustroja (organizacije) i rada službi zaštite na radu u poslovnoj praksi u Hrvatskoj, u skladu s obvezama iz Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08).

Problem se očituje u nedostatku javno objavljenih stručnih i znanstvenih radova s temom problematike i ustroja službe zaštite na radu u poslovnoj praksi u Hrvatskoj, posebno nepostojanja empirijskih istraživanja aktualnog stanja te tematike u praksi. To potvrđuje analiza objavljenih radova s tematikom službe zaštite na radu u Hrvatskoj od donošenja novog Zakona o zaštiti na radu (1996. godine) i nove zakonske regulative službe zaštite na radu.

Na temelju identificiranog problema postavlja se **opće istraživačko pitanje**:

- Kakvo je stanje i problematika organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnoj praksi u Hrvatskoj, u skladu s obvezama iz Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08)?

2.2 Cilj

Cilj istraživanja je utvrditi spoznaje o problematici organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj, u skladu s obvezama iz Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08).

2.3 Hipoteze

Na temelju određenja problema, postavljenog općeg istraživačkog pitanja i cilja istraživanja postavljaju se sljedeće afirmativne hipoteze istraživanja:

H1: U svim poslovnim organizacijama u Hrvatskoj, koje su obveznici ustroja službe zaštite na radu, ona je ustrojena u skladu sa svim zakonskim zahtjevima iz Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08).

H2: Porast ukupnog broja zaposlenika u poslovnoj organizaciji najznačajnije pozitivno korelira s porastom ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu.

H3: Službe zaštite na radu u poslovnoj praksi obavljaju samo poslove iz područja zaštite na radu, a ne i poslove iz drugih područja zaštite.

H4: Među voditeljima službi zaštite na radu, kao i među stručnjacima zaštite na radu i suradnicima u sastavu službi zaštite na radu, većinu (više od 50 %) čine stručnjaci sa stručnim nazivom u području sigurnosti.

H5: Voditelji službi zaštite na radu ocjenjuju rad svojih službi zaštite na radu, u svim aspektima, najmanje vrlo dobrom ocjenom (najmanje 3,5 na ljestvici ocjena od 1 kao negativna ocjena do 5 kao ocjena izvrstan).

H6: U svim poslovnim organizacijama koje imaju uveden sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu po međunarodnoj smjernici OHSAS 18001 bitno je i poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe zaštite na radu.

H7: Voditelji službi zaštite na radu ocjenjuju prijedloge za unapređenje rada službe zaštite na radu, u svim aspektima, najmanje vrlo dobrom ocjenom (najmanje 3,5 na ljestvici ocjena od 1 kao negativna ocjena do 5 kao ocjena izvrstan).

2.4 Zadaci

Radi ostvarenja cilja istraživanja utvrđuju se sljedeći zadaci istraživanja:

- 1) Predstavljanje inicijative istraživanja
- 2) Osnutak projektnog istraživačkog tima
- 3) Izrada Plana istraživačkog projekta
- 4) Priprema istraživanja
- 5) Provedba istraživanja
- 6) Obrada i analiza podataka
- 7) Objava rezultata istraživanja.

2.5 Metode

S obzirom na postavljeni cilj i hipoteze istraživanja, kao prikladne, izabiru se sljedeće znanstvene istraživačke metode:

1) Metoda ankete

Kao glavna metoda istraživanja, s ciljem prikupljanja i dobivanja aktualnih i izvornih podataka i rezultata istraživanja, odabire se metoda ankete. Njome će se istražiti subjektivna mišljenja i ocjene ispitanika, tj. voditelja službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama.

Anketa je po vrsti opisno-analitička, po načinu pismena, dobrovoljna i potpuno anonimna za ispitanike.

Kao instrument anketnog istraživanja koristit će se pismeni anketni upitnik koji se ispitanicima dostavlja poštom.

Sadržaj anketnog upitnika (Prilog I.):

- I. Osnovni podaci o poslovnoj organizaciji (poslodavcu): 5 pitanja (1.-5.)
- II. Organizacija (ustroj) službe zaštite na radu: 7 pitanja (6.-12.)
- III. Profil zaposlenih u službi zaštite na radu: 26 pitanja (13.-38.)
- IV. Rad službe zaštite na radu: 42 pitanja (39.-80.)
- V. Podaci o sustavima za upravljanje sigurnošću na radu po međunarodnim normama: 2 pitanja (81.-82.)
- VI. Prijedlozi za unapređenje rada službe zaštite na radu: 20 pitanja (83.-102.)

Anketni upitnik sadrži ukupno 102 pitanja, koja su u većini zatvorenog tipa tako da ispitanik bira jedan ponuđeni odgovor ili ocjenu, a u određenim pitanjima može izabrati više ponuđenih odgovora ili upisati i dodatni odgovor.

2) Statističke metode

Statističke metode koriste se za statističku obradu podataka koji će se prikupiti metodom ankete pomoću anketnog upitnika.

Primjenjivat će se metode deskriptivne (opisne) statistike, kao i metode inferencijalne (analitičke) statistike koje omogućuju da se na osnovi podataka iz uzorka zaključuje o karakteristikama cijele populacije.

Podaci i rezultati statističke obrade podataka prikazat će se tablično i grafički.

Za obradu i prikaz rezultata istraživanja po pojedinačnim pitanjima iz ankete koriste se:

- Frekvencija (f)
- Postotak (%)
- Suma (Σ)
- Aritmetička sredina - prosječna vrijednost (M)
- Standardna devijacija populacije (s)
- Koeficijent varijabilnosti populacije (V), izražen u postocima (%)

$$V = \frac{s}{M} * 100 \quad (\%) \quad (1)$$

Za kvantitativnu analizu i prikaz određenih podataka (ocjene rada službe zaštite na radu i ocjene prijedloga za unapređenje službe zaštite na radu) koriste se usporedni prikazi aritmetičke sredine pojedinačnih ocjena (prosječne ocjene) s prosječnom ocjenom područja, uz podatke o vrijednostima standardne devijacije populacije i koeficijenta varijabilnosti populacije.

Korelacije između određenih rezultata istraživanja, radi utvrđivanja njihovih mogućih povezanosti, testirat će se Pearsonovim koeficijentom korelacije (r), danim izrazom:

$$r = \frac{\mu_{11}}{\sigma_x \sigma_y}, -1 \leq r \leq 1 \quad (2)$$

po kojem se, da bi se dobila mjera stupnja linearne statističke povezanosti dviju pojava, računa kovarijanca standardiziranih vrijednosti x i y. Koeficijent poprima vrijednosti iz zatvorenog intervala od minus jedan (-1) do plus jedan (+1), pri čemu vrijednost koeficijenta nula (0) dokazuje da ne postoji linearna korelacija među pojavama. Kod pozitivne korelacije (vrijednost koeficijenta prema +1) porastom jedne varijable raste u prosjeku i druga, a kod negativne korelacije (vrijednost koeficijenta prema -1) porastom jedne varijable druga varijabla u prosjeku opada.

Za sve slučajeve postavlja se statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima", koja će se testom korelacije prihvatiti ili odbaciti.

Granične vrijednosti koeficijenta korelacije (r) utvrdit će se iz tablice graničnih vrijednosti s obzirom na razinu značajnosti za dvosmjerno testiranje.¹

Statistički značajne razlike među određenim rezultatima istraživanja testirat će se hi-kvadrat testom (χ^2) prema formuli:

$$\chi^2 = \sum \frac{(f_o - f_t)^2}{f_t} \quad (3)$$

pri čemu f_o znači opažene frekvencije, a f_t očekivane (teoretske) frekvencije.

Testirat će se frekvencije rezultata jednog uzorka i frekvencije dvaju ili više nezavisnih uzoraka (kategorija rezultata) radi utvrđivanja statistički značajne razlike u opaženim svojstvima.

Za sve slučajeve postavlja se "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne razlike među uzorcima", koja će se hi-kvadrat testom prihvatiti ili odbaciti.

Granične vrijednosti χ^2 utvrdit će se iz tablice graničnih vrijednosti χ^2 uz određeni broj stupnjeva slobode ovisno o strukturi pojedinih rezultata istraživanja.²

2.6 Uzorak

Budući da je zakonska obveza ustroja službe zaštite na radu za poslovne organizacije (poduzeća, ustanove) s više od 250 zaposlenih radnika onda je ukupan broj takvih organizacija u Hrvatskoj osnovni skup (populacija) i opseg istraživanja.

Kako je, prema dostupnim podacima, takvih organizacija u Hrvatskoj oko 500, neće se izdvajati uzorak iz osnovnog skupa već će se sve identificirane poslovne organizacije osnovnog skupa kao ispitanici uključiti u istraživanje, što dopušta i ekonomika istraživanja.

2.7 Naziv istraživanja

Istraživanje će se provesti pod nazivom:

"Istraživanje problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj".

Bilješke

¹ Petz, B.: Osnovne statističke metode za nematematičare. - Zagreb: Naklada Slap, 2004., str. 364

² Šošić, I.: Primijenjena statistika. - Zagreb: Školska knjiga, 2004., str. 768

3. Provedba istraživanja

3.1 Priprema istraživanja

3.1.1 Inicijativa za istraživanje

Inicijativu za istraživanje pokrenuli su krajem 2008. godine studenti Visoke škole za sigurnost, s pravom javnosti, koji su kasnije osnovali i projektni istraživački tim.

Za početno predstavljanje inicijative istraživanja korištena je mogućnost internetske komunikacije preko Foruma Visoke škole za sigurnost, s pravom javnosti (<http://forum.vss.hr>). U forumskoj grupi "Menadžment sigurnosti", u posebnoj podgrupi "Zajednički projekti studenata i nastavnika" otvorena je forumska tema "Istraživanje problematike organizacije i rada službi ZNR".

Svrha je ove forumске teme omogućiti javnu prezentaciju i razradu ideje, uz stručnu raspravu, o potrebi, interesu i mogućnostima sustavnog istraživanja problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj, kao aktualnog segmenta menadžmenta sigurnosti na radu i sigurnosti u cjelini. Uz to, forumska rasprava je i u funkciji razmjene aktualnih informacija o aktivnostima pripreme i provedbe istraživanja među članovima projektnog istraživačkog tima i drugih zainteresiranih.

3.1.2 Projektni istraživački tim

U početnoj fazi pripreme istraživanja u siječnju 2009. godine osnovan je projektni istraživački tim, sastavljen od studenata i nastavnika Visoke škole za sigurnost, s pravom javnosti, u sastavu:

voditelj projekta istraživanja:

1. mr. sig. Josip Taradi

- nastavnik predmeta "Menadžment sigurnosti"

i članovi projektnog istraživačkog tima:

2. Dino Cmrečnjak bacc. ing. sec.

- student specijalističkog diplomskog stručnog studija sigurnosti smjera zaštite na radu

3. Antun Matija Filipović

- student III. godine stručnog studija sigurnosti

4. Zoran Gorički

- student II. godine stručnog studija sigurnosti

5. Gordana Hršić

- studentica III. godine stručnog studija sigurnosti

6. Danijela Hunjak

- studentica II. godine stručnog studija sigurnosti

7. Miho Magud

- student III. godine stručnog studija sigurnosti

8. Igor Minga

- student II. godine stručnog studija sigurnosti

9. Nikica Petričević

- studentica III. godine stručnog studija sigurnosti

10. Mile Žarak

- student III. godine stručnog studija sigurnosti

3.1.3 Plan istraživačkog projekta

Plan istraživačkog projekta: "Istraživanje problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj" donio je projektni istraživački tim na sastanku održanom 18.1.2009. u Zagrebu.

Sadržaj Plana istraživačkog projekta:

- 1) Uvod
 - 2) Predstavljanje idejnog plana projekta
 - 3) Projektni istraživački tim
 - 4) Metodika istraživanja
 - 5) Priprema istraživanja: terminski plan aktivnosti, ekonomika projekta
 - 6) Pokroviteljstvo istraživanja
 - 7) Provedba istraživanja
 - 8) Obrada i analiza podataka
 - 9) Objava rezultata istraživanja
 - 10) Zaključak: SWOT analiza izvodljivosti projekta
- Prilog: popis ispitanika, uvodno pismo ankete, anketni upitnik.

3.1.4 Priprema anketnog istraživanja

Nakon donesenog Plana istraživačkog projekta, tijekom siječnja 2009. godine, u sklopu priprema za anketno istraživanje izrađeni su sljedeći materijali:

1) Baza ispitanika

Za izradu baze ispitanika kao izvor podataka o organizacijama (uz mjerilo veličine po broju zaposlenika: više od 250 te županiji sjedišta organizacije) korištene su javno dostupne baze na internetu:

- Registar poslovnih subjekata Hrvatske gospodarske komore
<http://www1.biznet.hr/HgkWeb/do/extlogon>
- Adresar ustanova (bolnica) Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH
http://www.mzss.hr/hr/adresar_ustanova

Ustrojena baza ispitanika obuhvaća 510 ispitanika s podacima o nazivu organizacije (poduzeća, ustanove) te poštanske adrese organizacije.

2) Uvodno pismo ankete

U uvodnom pismu ankete obrazloženi su cilj i metodika istraživanja te navedene jasne upute, uz poziv ispitanicima za sudjelovanje u istraživanju, koje je dobrovoljno i potpuno anonimno.

3) Anketni upitnik

Za potrebe anketnog istraživanja, u skladu s utvrđenom metodikom istraživanja, izrađen je pismeni "Anketni upitnik: Istraživanje problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj". (Prilog I.)

Uz pismeni anketni upitnik izrađen je i online anketni upitnik te postavljen na internetskoj adresi: <http://www.istrasivanje-sluzbi-znr.com/>, putem kojeg ispitanici (koji to žele) mogu ispuniti anketu preko interneta, bez potrebe korištenja i vraćanja poštom pismenog anketnog upitnika.

3.2 Podaci o provedbi istraživanja

3.2.1 Vrijeme anketiranja

Anketno istraživanje je započelo 28. siječnja 2009. godine slanjem anketnog materijala (uvodnog pisma ankete i anketnog upitnika) poštom svim ispitanicima (njih 510). Kao krajnji rok za vraćanje ispunjenih anketnih upitnika (poštom ili preko interneta) određen je 28. 2. 2009. Anketno istraživanje provedeno je tijekom veljače 2009. godine.

3.2.2 Podaci o broju ispitanika koji su vratili ispunjen anketni upitnik

Od ukupno određenog uzorka i broja ispitanika (510) ispunjene anketne upitnike vratilo je ukupno 137 ispitanika, što čini 26,86 % od uzorka odnosno cijele populacije (budući da je cijeli osnovni skup bez uzorkovanja uključen u istraživanje).

Pri tome je 61 ispitanik (44,53 %) ispunio pismeni anketni upitnik, koji je vraćen poštom, a 76 ispitanika (55,47 %) ispunili su online anketu. Testiranje raspodjele ovih frekvencija metodom hi-kvadrat testa pokazuje da nema statistički značajne razlike raspodjele između ispitanika koji su ispunili i vratili pismeni anketni upitnik i ispitanika koji su ispunili anketni upitnik preko interneta. Dva su anketna listića proglašena nevaljanim zbog nepravilnog ispunjavanja te time broj valjanih anketnih listića iznosi 135, što čini 26,47 % od osnovnog skupa. Budući da je u istraživanju aktivno sudjelovala približno jedna četvrtina populacije, može se zaključiti da je postignut dobar odaziv ispitanika. U postupku analize rezultata istraživanja testirat će se zadovoljenje uvjeta minimalnog uzorka ispitanika s obzirom na varijabilnost rezultata određenih zavisnih varijabli.

3.2.3 Pokroviteljstvo istraživanja

Istraživanje je provedeno pod pokroviteljstvom Hrvatskog društva inženjera sigurnosti i Visoke škole za sigurnost, s pravom javnosti.

3.3 Način obrade i analize podataka

Podaci s rezultatima istraživanja iz valjanih 135 anketnih upitnika (pismenih i online anketnih upitnika) upisani su u posebno pripremljenu računalnu bazu podataka. Tako obrađeni podaci čine temelj za analizu rezultata istraživanja. Statistička analiza podataka provedena je u skladu s pravilima statističke analize i primjenom alata za statističku analizu u sklopu programa Microsoft Excel.

Rezultati istraživanja prikazani su tablično i grafički, uz tekstualni komentar.

4. Rezultati istraživanja

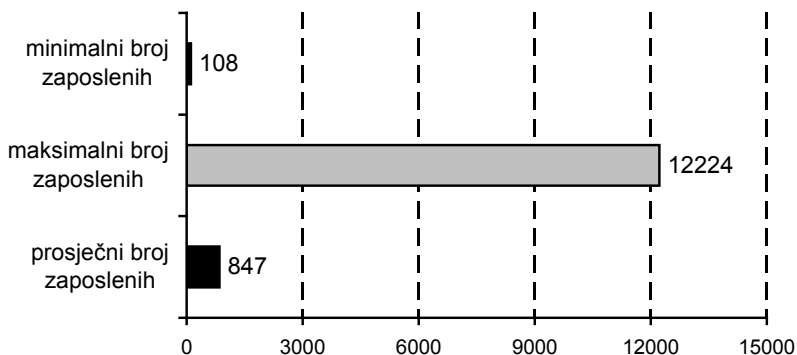
4.1 Osnovni podaci o poslovnoj organizaciji (poslodavcu)

1.

Ukupan broj zaposlenika

Odgovor		f	%
1.	odgovoreno	135	100,00
0.	bez odgovora	0	0,00
Σ		135	100,00
	ukupan broj zaposlenih u svim organizacijama	114.392	
	minimalni broj zaposlenih	108	
	maksimalni broj zaposlenih	12.224	
	prosječni broj zaposlenih	847	

Tablica 1. Ukupan broj zaposlenika

Slika 1. Ukupan broj zaposlenika

U 135 poslovnih organizacija ispitanika ukupno je zaposleno 114.392 radnika. Raspon broja zaposlenika kreće se od 108 do 12.224, a prosječni broj zaposlenih je 847. Kriterij za odabir organizacija ispitanika je bio broj zaposlenika veći od 250, u 6 organizacija broj zaposlenika se u međuvremenu smanjio ispod 250.

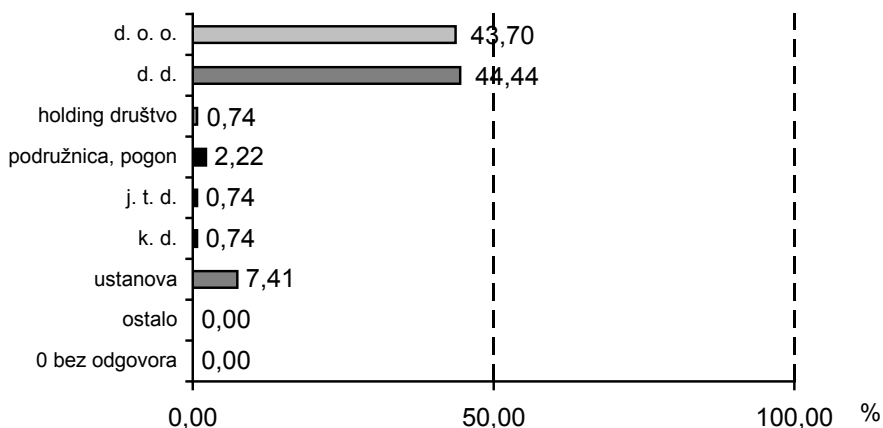
U kategoriji do 500 zaposlenih je 55,56 % organizacija, od 501 do 1.000 zaposlenih 25,93 %, od 1.001 do 5.000 je 17,04 %, a više od 5.000 zaposlenih imaju dvije organizacije odnosno 1,48 % od ukupnog broja (135).

2.

Vrsta poslovne organizacije prema pravnom statusu

Odgovor		f	%
1.	društvo s ograničenom odgovornošću (d. o. o.)	59	43,70
2.	dioničko društvo (d. d.)	60	44,44
3.	holding društvo (društvo za upravljanje)	1	0,74
4.	podružnica, pogon (bez statusa pravne osobe)	3	2,22
5.	javno trgovačko društvo (j. t. d.)	1	0,74
6.	komanditno društvo (k. d.)	1	0,74
7.	ustanova	10	7,41
8.	ostalo	0	0,00
0.	bez odgovora	0	0,00
Σ		135	100,00

Tablica 2. Vrsta poslovne organizacije prema pravnom statusu

Slika 2. Vrsta poslovne organizacije prema pravnom statusu

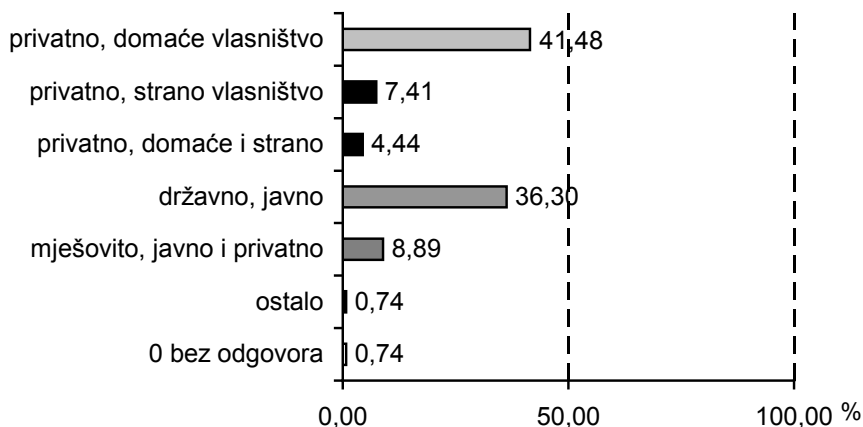
Zastupljene su sve vrste poslovnih organizacija prema pravnom statusu. Pri tome najveću većinu čine dionička društva (d. d.) s 44,44 % i društva s ograničenom odgovornošću (d. o. o.) s 43,70 %. Pravni status ustanove ima 7,41 % poslovnih organizacija ispitanika.

3.

Vrsta poslovne organizacije prema vlasništvu

Odgovor		f	%
1.	privatno, domaće vlasništvo	56	41,48
2.	privatno, strano vlasništvo	10	7,41
3.	privatno, domaće i strano vlasništvo	6	4,44
4.	državno vlasništvo, javno vlasništvo	49	36,30
5.	mješovito, javno i privatno vlasništvo	12	8,89
6.	ostalo	1	0,74
0.	bez odgovora	1	0,74
Σ		135	100,00

Tablica 3. Vrsta poslovne organizacije prema vlasništvu

Slika 3. Vrsta poslovne organizacije prema vlasništvu

Sve vrste i kombinacije poslovnih organizacija prema vlasništvu zastupljene su među poslovnim organizacijama ispitanika. Najveći je broj u privatnom domaćem vlasništvu (41,48 %), a potom slijedi državno ili javno vlasništvo (36,30 %). Privatno i strano vlasništvo zastupljeno je u 7,41 % poslovnih organizacija ispitanika.

4.

Sjedište poslovne organizacije u županiji

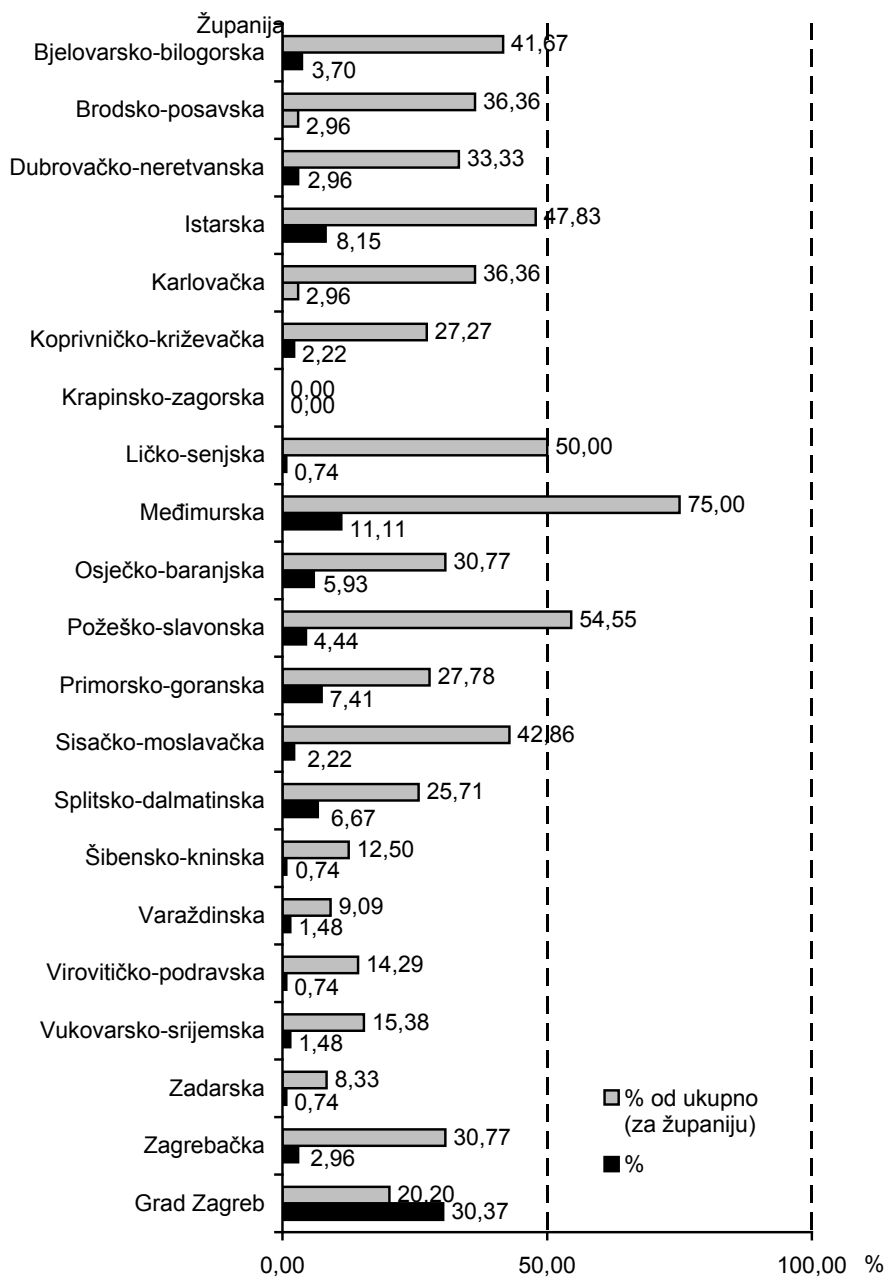
Odgovor		f	%	broj ukupno	% od ukupno
1.	Bjelovarsko-bilogorska županija	5	3,70	12	41,67
2.	Brodsko-posavska županija	4	2,96	11	36,36
3.	Dubrovačko-neretvanska županija	4	2,96	12	33,33
4.	Istarska županija	11	8,15	23	47,83
5.	Karlovačka županija	4	2,96	11	36,36
6.	Koprivničko-križevačka županija	3	2,22	11	27,27
7.	Krapinsko-zagorska županija	0	0,00	15	0,00
8.	Ličko-senjska županija	1	0,74	2	50,00
9.	Međimurska županija	15	11,11	20	75,00
10.	Osječko-baranjska županija	8	5,93	26	30,77
11.	Požeško-slavonska županija	6	4,44	11	54,55
12.	Primorsko-goranska županija	10	7,41	36	27,78
13.	Sisačko-moslavačka županija	3	2,22	7	42,86
14.	Splitsko-dalmatinska županija	9	6,67	35	25,71
15.	Šibensko-kninska županija	1	0,74	8	12,50
16.	Varaždinska županija	2	1,48	22	9,09
17.	Virovitičko-podravska županija	1	0,74	7	14,29
18.	Vukovarsko-srijemska županija	2	1,48	13	15,38
19.	Zadarska županija	1	0,74	12	8,33
20.	Zagrebačka županija	4	2,96	13	30,77
21.	Grad Zagreb	41	30,37	203	20,20
0.	bez odgovora	0	0,00	-	-
Σ		135	100,00	510	26,47

Tablica 4. Sjedište poslovne organizacije u županiji

U svim hrvatskim županijama i Gradu Zagrebu, osim Krapinsko-zagorske županije, sjedišta su poslovnih organizacija koje su kao ispitanici odgovorile na anketu.

U ukupnom relativnom odnosu Grad Zagreb je najzastupljeniji s 30,37 %, potom slijede Međimurska županija s 11,11 % i Istarska županija s 8,15 %.

U relativnom odnosu prema ukupnom broju organizacija koje su pozvane da sudjeluju u istraživanju po županijama najveći je odaziv iz Međimurske županije i to s visokih 75,00 %, a preko 50 % odaziva zabilježeno je jedino još u organizacijama sa sjedištem u Požeško-slavonskoj županiji (54,55 %). Odaziv organizacija iz Grada Zagreba je razmjerno slab, tek 20,20 %. Najmanji je odaziv organizacija iz Zadarske županije, samo 8,33 %.

Slika 4. Sjedište poslovne organizacije u županiji

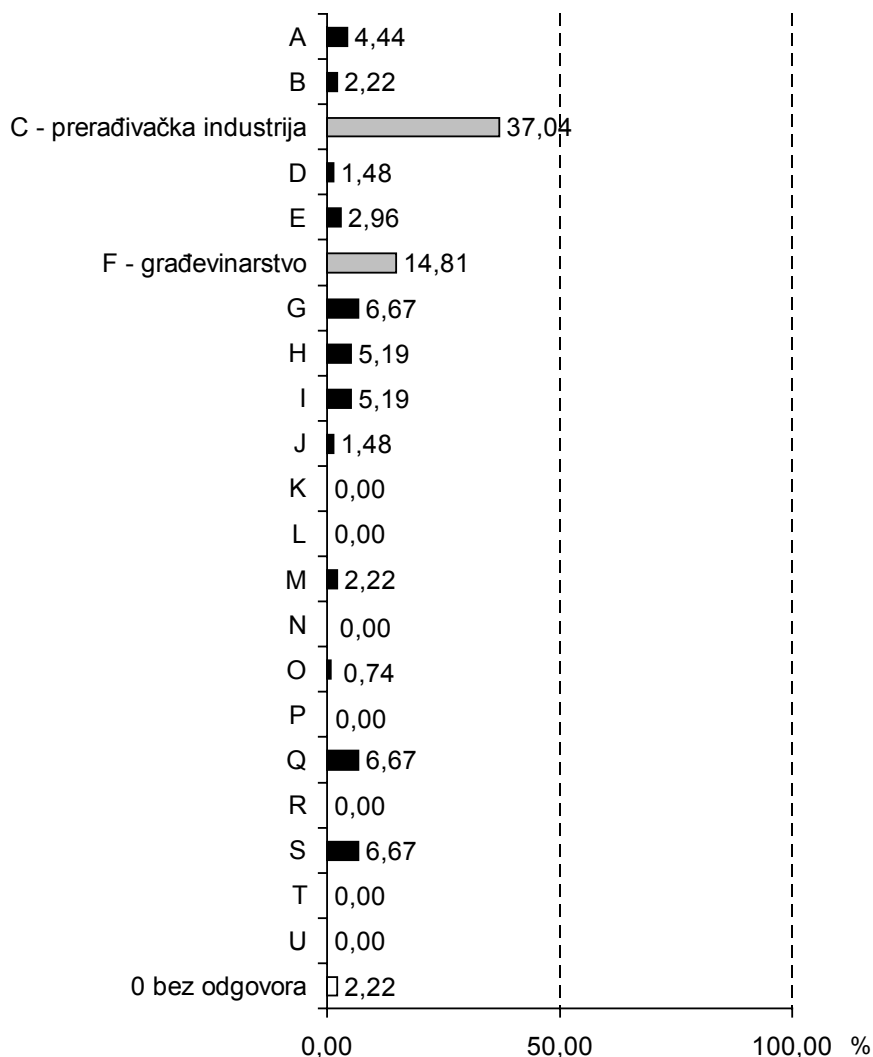
5.

Glavna djelatnost poslovne organizacije

prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, N. N. br. 58/07

Odgovor		f	%
1.	poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (A)	6	4,44
2.	rudarstvo i vađenje (B)	3	2,22
3.	prerađivačka industrija (C)	50	37,04
4.	opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D)	2	1,48
5.	opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (E)	4	2,96
6.	građevinarstvo (F)	20	14,81
7.	trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala (G)	9	6,67
8.	prijevoz i skladištenje (H)	7	5,19
9.	djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (I)	7	5,19
10.	informacije i komunikacije (J)	2	1,48
11.	djelatnosti i djelatnosti osiguranja (K)	0	0,00
12.	poslovanje nekretninama (L)	0	0,00
13.	stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (M)	3	2,22
14.	administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (N)	0	0,00
15.	javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje (O)	1	0,74
16.	obrazovanje (P)	0	0,00
17.	djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (Q)	9	6,67
18.	umjetnost, zabava i rekreacija (R)	0	0,00
19.	ostale uslužne djelatnosti (S)	9	6,67
20.	djelatnosti kućanstva kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe (T)	0	0,00
21.	djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela (U)	0	0,00
0.	bez odgovora	3	2,22
Σ		135	100,00

Tablica 5. Glavna djelatnost poslovne organizacije

Slika 5. Glavna djelatnost poslovne organizacije

Od glavnih djelatnosti poslovnih organizacija ispitanika, prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, N. N. br. 58/07, od 21 područja zastupljeno je 14 područja djelatnosti, što čini 66,66 %. Najzastupljenija je prerađivačka industrija (C) s 37,04 %, potom građevinarstvo (F) s 14,81 %, a te dvije djelatnosti čine glavne djelatnosti u većini poslovnih organizacija (51,85 %).

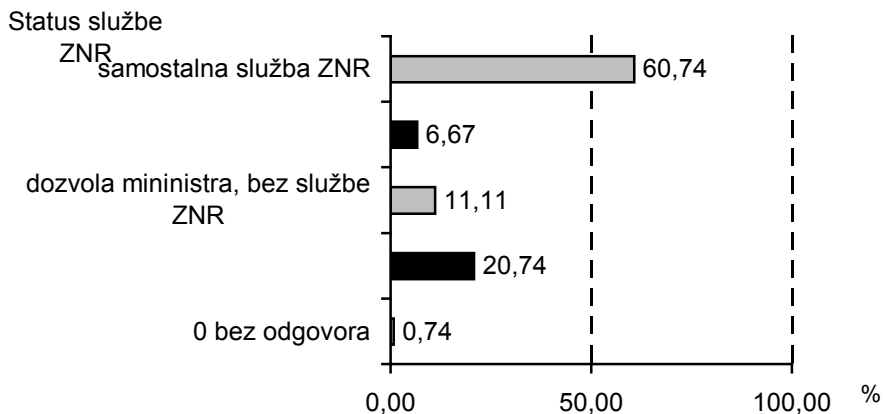
4.2 Organizacija (ustroj) službe zaštite na radu

6.

Organizacijsko-pravni status službe zaštite na radu (ZNR)

Odgovor		f	%
1.	samostalna služba ZNR kod poslodavca	82	60,74
2.	zajednička služba ZNR za više poslodavaca na jednoj lokaciji	9	6,67
3.	dozvola ministra nadležnog za rad da poslodavac ne mora ustrojiti službu ZNR, poslove ZNR obavlja jedan ili više nepovezanih samostalnih stručnjaka ZNR	15	11,11
4.	služba ZNR nije ustrojena, iako poslodavac ima takvu obvezu, a poslove ZNR obavlja jedan ili više nepovezanih samostalnih stručnjaka ZNR	28	20,74
0.	bez odgovora	1	0,74
Σ		135	100,00

Tablica 6. Organizacijsko-pravni status službe ZNR

Slika 6. Organizacijsko-pravni status službe ZNR

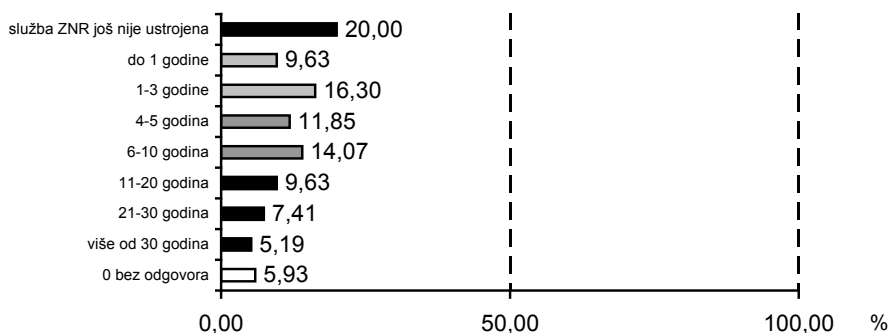
U većini poslovnih organizacija (60,74 %) ustrojena je samostalna služba zaštite na radu. Zabrinjava rezultat po kojem u 20,74 % poslovnih organizacija služba ZNR nije ustrojena, iako poslodavac ima takvu zakonsku obvezu.

7.

Razdoblje od organizacije službe ZNR

Odgovor		f	%
1.	služba ZNR još nije ustrojena	27	20,00
2.	do 1 godine, tek ustrojena	13	9,63
3.	od 1 do 3 godine	22	16,30
4.	od 4 do 5 godina	16	11,85
5.	od 6 do 10 godina	19	14,07
6.	od 11 do 20 godina	13	9,63
7.	od 21 do 30 godina	10	7,41
8.	više od 30 godina	7	5,19
0.	bez odgovora	8	5,93
Σ		135	100,00

Tablica 7. Razdoblje od organizacije službe ZNR

Slika 7. Razdoblje od organizacije službe ZNR

Budući da u 20,74 % poslovnih organizacija služba zaštite na radu nije ustrojena, iako postoji takva zakonska obveza, što je rezultat iz prethodnog pitanja, onda i rezultat u ovom pitanju po kojem u 20 % ispitanika služba zaštite na radu nije još ustrojena odgovara toj činjenici.

Pojedinačno, kod najviše ispitanika (16,30 %) služba ZNR organizirano djeluje u razdoblju od zadnje jedne do tri godine, a čak 9,63 % unutar zadnje godine. Ukupno gledajući, više od 10 godina služba zaštite na radu organizirano radi u 22,23 % poslovnih organizacija.

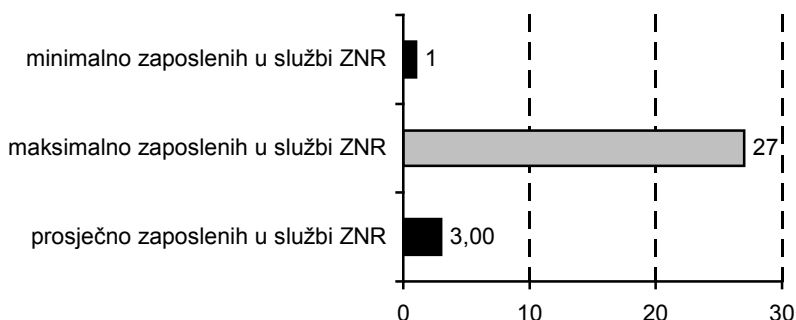
8.

Ukupan broj sada zaposlenih u službi ZNR

(uključujući voditelja, stručnjake ZNR i suradnike u službi ZNR)

Odgovor		f	%
1.	odgovoreno	135	100,00
0.	bez odgovora	0	0,00
Σ		135	100,00
	ukupno zaposlenih u službama ZNR	405	
	minimalno zaposlenih u službi ZNR	1	
	maksimalno zaposlenih u službi ZNR	27	
	prosječno zaposlenih u službi ZNR	3,00	

Tablica 8. Broj zaposlenih u službi ZNR

Slika 8. Broj zaposlenih u službi ZNR

U poslovnim organizacijama svih ispitanika u službama zaštite na radu ukupno je 405 zaposlenika. Pri tome je minimalan broj jedan, a maksimalan broj 27 zaposlenih, dok je prosječan broj 3,00 zaposlenih, što je i zakonski minimum. Budući da su svi ispitanici dali odgovor, moguće je detaljnom analizom utvrditi da se zakonski minimum od 3 zaposlena u službi zaštite na radu poštuje u 48,15 % poslovnih organizacija, što je manjina.

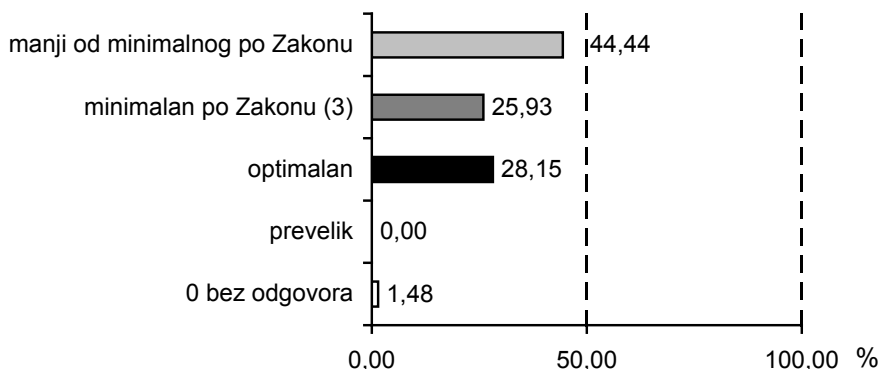
Na žalost, taj se zakonski minimum od tri zaposlena u službi zaštite na radu ne poštuje u većini organizacija (51,85 %). Pri tome, ukupno gledajući, broj organizacija sa samo jednim zaposlenim u službi zaštite na radu čini čak 24,44 %, dok one s dva zaposlena u službi zaštite na radu čine ukupno 27,41 %.

9.

Stručna ocjena ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR

Odgovor			f	%	
1.	manji od minimalno potrebnog (3) po Zakonu o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08)		60	44,44	
2.	minimalno potreban (3) po Zakonu o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08)		35	25,93	
3.	optimalan, s obzirom na veličinu poduzeća (poslovne organizacije), organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom		38	28,15	
4.	prevelik, s obzirom na veličinu poduzeća (poslovne organizacije), organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom		0	0,00	
0.	bez odgovora		2	1,48	
aritmetička sredina (M)		1,61	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,66			
koeficijent varijabilnosti (V) %		40,80			

Tablica 9. Stručna ocjena ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR

Slika 9. Stručna ocjena ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR

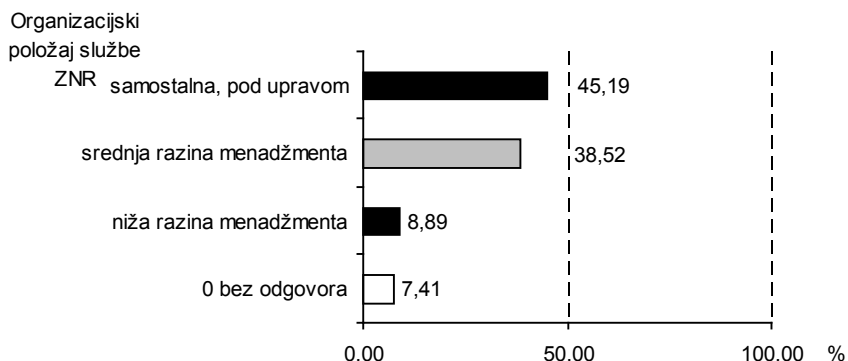
I sami ispitanici, odnosno voditelji službi zaštite na radu, svjesni su problematike broja zaposlenih u svojim službama zaštite na radu. Pri tome nitko ne smatra da je taj broj prevelik, a tek 28,15 % ocjenjuje broj optimalnim. Postotak organizacija, po stručnoj ocjeni voditelja, u kojima je taj broj na zakonskom minimumu (3) ili ispod njega (manje od 3) otprilike odgovara detaljnoj analizi iz prethodnog pitanja.

10.

Organizacijski položaj službe ZNR

Odgovor		f	%
1.	samostalna služba ZNR, kao posebna organizacijska jedinica, odgovorna neposredno upravi	61	45,19
2.	služba ZNR u sastavu organizacijske jedinice srednje razine menadžmenta poslovne organizacije	52	38,52
3.	služba ZNR u sastavu organizacijske jedinice niže razine menadžmenta poslovne organizacije	12	8,89
0.	bez odgovora	10	7,41
Σ		135	100,00

Tablica 10. Organizacijski položaj službe ZNR

Slika 10. Organizacijski položaj službe ZNR

Promatrajući organizacijski položaj službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama, vidi se da su one najviše (45,19 %) ustrojene kao samostalne službe zaštite na radu te kao posebne organizacijske jedinice, odgovorne neposredno upravi.

Potom slijede (38,52 %) službe zaštite na radu u sastavu organizacijske jedinice srednje razine menadžmenta poslovne organizacije.

U sastavu organizacijske jedinice niže razine menadžmenta poslovne organizacije svega je 8,89 % službi zaštite na radu.

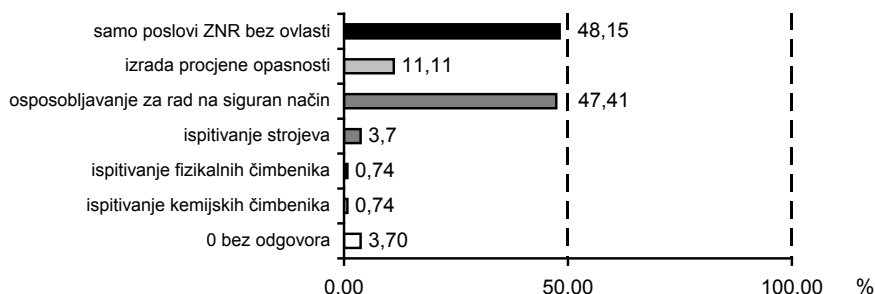
Bez odgovora je značajnih 7,41 % ispitanika.

11.

Opseg poslova službe ZNR na području ZNR

Odgovor		f	%
1.	služba ZNR obavlja samo poslove ZNR za koje ne trebaju posebne ovlasti	65	48,15
-	služba ZNR obavlja za potrebe poslodavca i neke poslove ZNR za koje trebaju posebne ovlasti	67	49,43
0.	bez odgovora	3	2,22
Σ		135	100,00
2.	služba ZNR obavlja izradu procjene opasnosti za potrebe poslodavca na temelju ovlasti	15	11,11
3.	služba ZNR obavlja osposobljavanje za rad na siguran način za potrebe poslodavca na temelju ovlasti	64	47,41
4.	služba ZNR obavlja ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima za potrebe poslodavca na temelju ovlasti	5	3,70
5.	služba ZNR obavlja ispitivanja fizikalnih čimbenika u radnom okolišu za potrebe poslodavca na temelju ovlasti	1	0,74
6.	služba ZNR obavlja ispitivanja kemijskih čimbenika u radnom okolišu za potrebe poslodavca na temelju ovlasti	1	0,74

Tablica 11. Opseg poslova službe ZNR na području ZNR

Slika 11. Opseg poslova službe ZNR na području ZNR

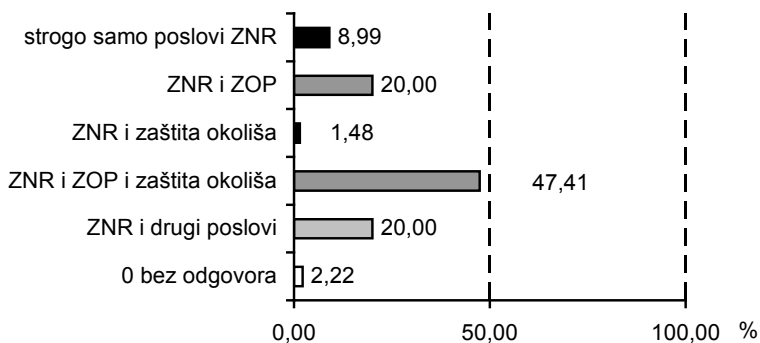
Službe zaštite na radu koje obavljaju samo poslove zaštite na radu za koje ne trebaju posebne ovlasti su u manjini (48,15 %), jer službe ZNR koje obavljaju neke od ovlaštenih poslova ZNR čine 49,43 %. Pri tome su najzastupljeniji (47,41 %) poslovi osposobljavanja za rad na siguran način, a slijedi izrada procjene opasnosti na radu s 11,11 %.

12.

Opseg poslova službe ZNR na širem području zaštite

Odgovor		f	%
1.	služba ZNR obavlja strogo samo poslove iz područja zaštite na radu	12	8,89
2.	služba ZNR, osim poslova iz područja zaštite na radu, obavlja i poslove iz područja zaštite od požara	27	20,00
3.	služba ZNR, osim poslova iz područja zaštite na radu, obavlja i poslove iz područja zaštite okoliša	2	1,48
4.	služba ZNR, osim poslova iz područja zaštite na radu, obavlja i poslove iz područja zaštite od požara i poslove iz područja zaštite okoliša	64	47,41
5.	služba ZNR, osim poslova iz područja zaštite na radu, obavlja i druge poslove	27	20,00
0.	bez odgovora	3	2,22
Σ		135	100,00

Tablica 12. Opseg poslova službe ZNR na širem području zaštite

Slika 12. Opseg poslova službe ZNR na širem području zaštite

Službe zaštite na radu koje strogo obavljaju samo poslove iz područja zaštite na radu u poslovnoj praksi u manjini su, sa samo 8,89 %. Dakle, čak 91,11 % službi zaštite na radu obavlja i neke druge poslove na širem području zaštite, pri čemu je najzastupljenija (47,41 %, gotovo polovica od ukupnog broja) kombinacija poslova zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoliša. Od drugih poslova uz poslove zaštite na radu, osim zaštite od požara (20,00 %), javljaju se i poslovi tehničkog održavanja, vođenja unutarnje zaštitarske službe, sanitarne zaštite, osiguranja te obrane.

4.3 Profil zaposlenika u službi zaštite na radu

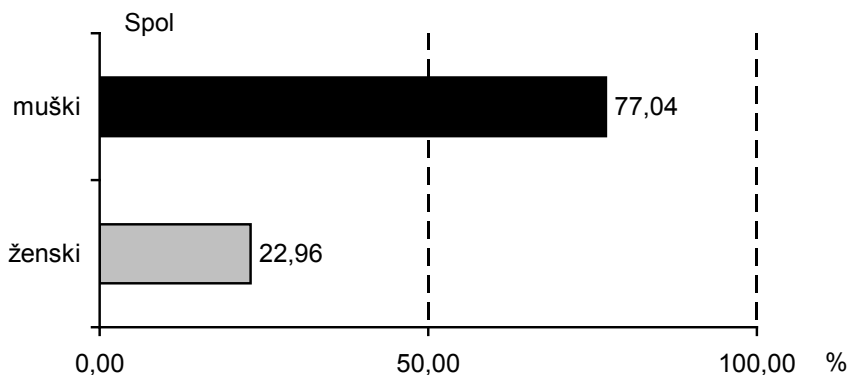
4.3.1 Profil voditelja službe zaštite na radu

13.

Spol

Odgovor		f	%
1.	muški	104	77,04
2.	ženski	31	22,96
0.	bez odgovora	0	0,00
Σ		135	100,00

Tablica 13. Spol

Slika 13. Spol

Muški voditelji službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj su u većini (77,04 %).

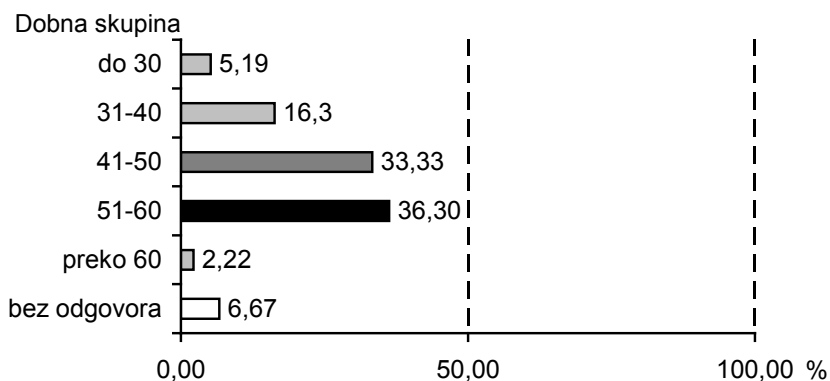
Žene su voditelji službi zaštite na radu u manje od četvrtine poslovnih organizacija (22,96 %).

14.

Dobna skupina

Odgovor			f	%	
1.	do 30 godina		7	5,19	
2.	31 do 40 godina		22	16,30	
3.	41 do 50 godina		45	33,33	
4.	51 do 60 godina		49	36,30	
5.	preko 60 godina		3	2,22	
0.	bez odgovora		9	6,67	
aritmetička sredina (M)		3,15	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,93			
koeficijent varijabilnosti (V) %		29,40			

Tablica 14. Dobna skupina

Slika 14. Dobna skupina

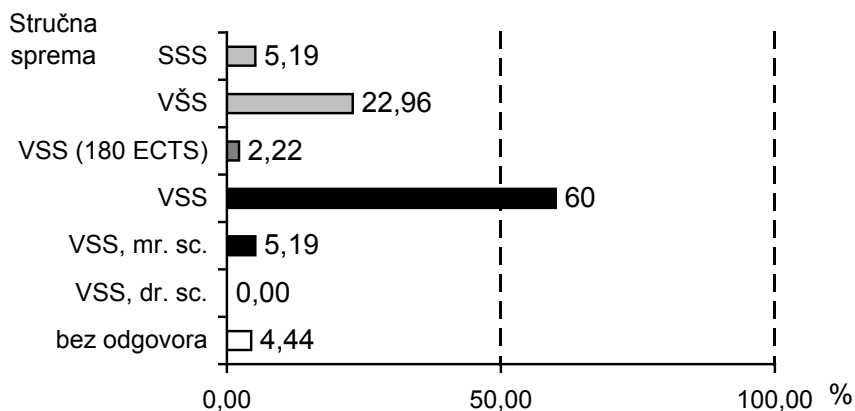
Voditelji službi zaštite na radu najvećim su dijelom (36,30 %) pripadnici dobne skupine od 51 do 60 godina, a najmanje (2,22 %) ih pripada dobnoj skupini s više od 60 godina. Primjetna je i manjina (5,19 %) voditelja službi zaštite na radu koji su pripadnici najmlađe dobne skupine do 30 godina.

15.

Stručna sprema

Odgovor			f	%	
1.	srednja stručna sprema (srednja škola)		7	5,19	
2.	viša stručna sprema (VŠS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, po starom sustavu)		31	22,96	
3.	visoka stručna sprema (VSS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, 180 ECTS, po novom sustavu)		3	2,22	
4.	visoka stručna sprema (VSS, 4 i više godina visokoškolskog obrazovanja, po starom ili novom sustavu)		81	60,00	
5.	VSS, znanstveni stupanj magistar znanosti (mr. sc.)		7	5,19	
6.	VSS, znanstveni stupanj doktor znanosti (dr. sc.)		0	0,00	
0.	bez odgovora		6	4,44	
aritmetička sredina (M)		3,39	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,07			
koeficijent varijabilnosti (V) %		31,68			

Tablica 15. Stručna sprema

Slika 15. Stručna sprema

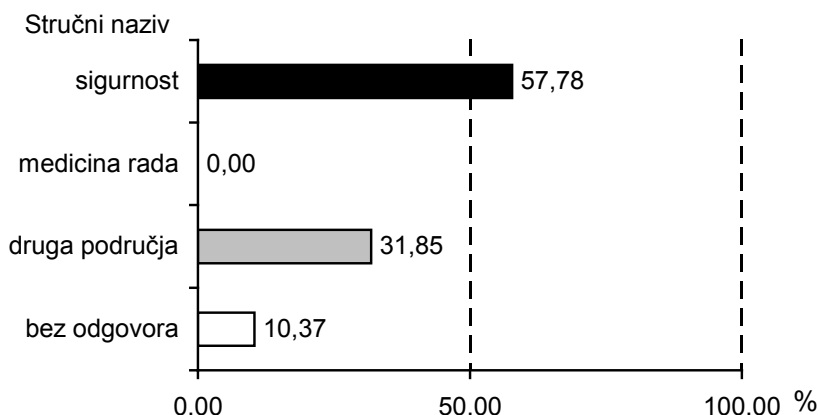
Voditelji službi zaštite na radu su u većini (60 %) visoke stručne spreme sa 4 i više godina visokoškolskog obrazovanja po starom ili novom sustavu. Slijede voditelji službi zaštite na radu s višom stručnom spremom (22,96 %). Treba istaknuti i to da ih 5,19 % ima znanstveni stupanj magistra znanosti.

16.

Stručni naziv

Odgovor		f	%
1.	stručni naziv na području sigurnosti	78	57,78
1.1	inženjer sigurnosti (ing. sig.)	21	15,56
1.2	diplomirani inženjer sigurnosti (dipl. ing. sig.)	47	34,81
1.3	stručni prvostupnik inženjer sigurnosti i zaštite (bacc. ing. sec.)	1	0,74
1.4	stručni specijalist inženjer sigurnosti i zaštite (struč. spec. ing. sec.)	1	0,74
1.5	magistar sigurnosti (mr. sig.)	8	5,93
2.	specijalist medicine rada	0	0,00
3.	stručni naziv ili znanstveni stupanj na drugim područjima	43	31,85
0.	bez odgovora	14	10,37
Σ		135	100,00

Tablica 16. Stručni naziv

Slika 16. Stručni naziv

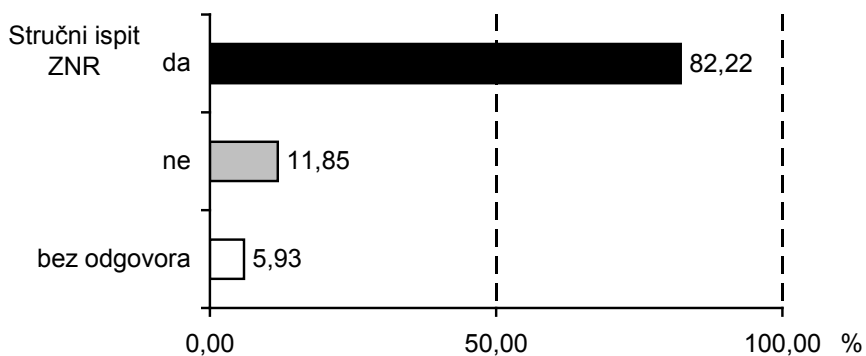
Većina (57,78 %) voditelja službi zaštite na radu ima stručni naziv na području sigurnosti. Specijalist medicine rada nije ni jedan voditelj službe zaštite na radu. Stručni naziv u drugim područjima ima 31,85 % voditelja službi zaštite na radu, a tu prednjače stručna područja strojarstva, građevinarstva, elektrotehnike i šumarstva, a manjim dijelom stručna područja prehrambene tehnologije, šumarstva i drvne tehnologije te pedagogije. Bez odgovora je značajnih 10,27 % ispitanika.

17.

Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu

Odgovor		f	%
1.	da	111	82,22
2.	ne	16	11,85
0.	bez odgovora	8	5,93
Σ		135	100,00

Tablica 17. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu

Slika 17. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu

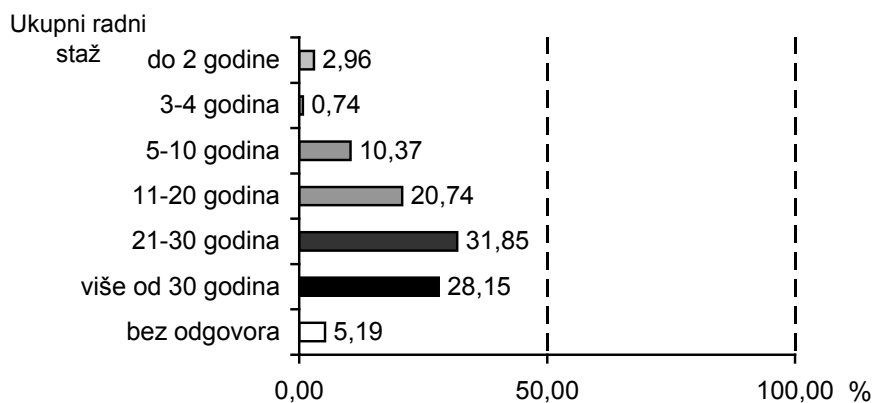
Položen stručni ispit nema manji dio voditelja službi zaštite na radu (11,85 %), dok velika većina (82,22 %) voditelja službi zaštite na radu ima položen stručni ispit.

18.

Ukupni radni staž

Odgovor				f	%	
1.	do 2 godine			4	2,96	
2.	od 3 do 4 godina			1	0,74	
3.	od 5 do 10 godina			14	10,37	
4.	od 11 do 20 godina			28	20,74	
5.	od 21 do 30 godina			43	31,85	
6.	više od 30 godina			38	28,15	
0.	bez odgovora			7	5,19	
aritmetička sredina (M)			4,71	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)			1,20			
koeficijent varijabilnosti (V) %			25,47			

Tablica 18. Ukupni radni staž

Slika 18. Ukupni radni staž

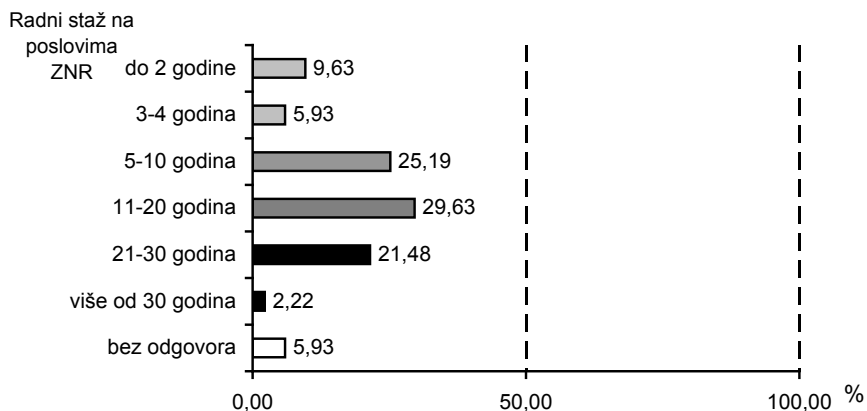
Radni staž od 21 do 30 godina ima najviše voditelja službi zaštite na radu (31,85 %). Slijede s 28,15 % voditelji službi zaštite na radu s više od 30 godina radnog staža. Najmanje (0,74 %) voditelja službi zaštite na radu ima od 3 do 4 godine radnog staža.

19.

Radni staž na poslovima zaštite na radu

Odgovor				f	%
1.	do 2 godine			13	9,63
2.	od 3 do 4 godina			8	5,93
3.	od 5 do 10 godina			34	25,19
4.	od 11 do 20 godina			40	29,63
5.	od 21 do 30 godina			29	21,48
6.	više od 30 godina			3	2,22
0.	bez odgovora			8	5,93
aritmetička sredina (M)		3,57	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,26			
koeficijent varijabilnosti (V) %		35,20			

Tablica 19. Radni staž na poslovima zaštite na radu

Slika 19. Radni staž na poslovima zaštite na radu

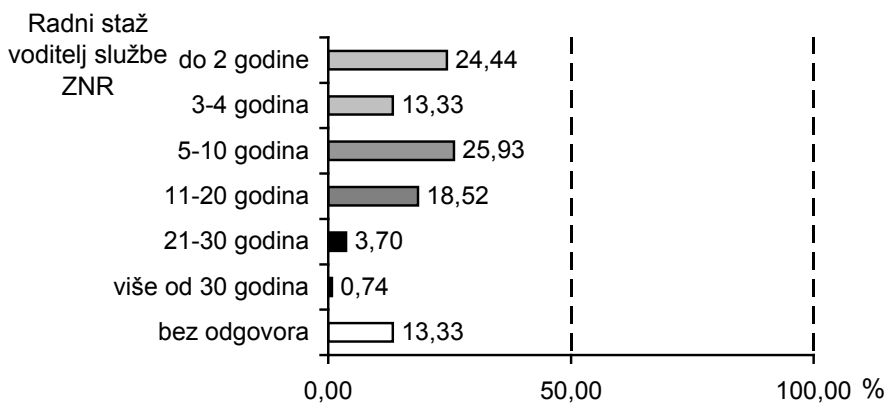
Najviše voditelja službi zaštite na radu (29,63 %) radi na poslovima zaštite na radu od 11 do 20 godina, slijede s 25,19 % voditelji službi zaštite na radu koji na poslovima zaštite na radu rade od 5 do 10 godina i s 21,48 % voditelji službi zaštite na radu koji na poslovima zaštite na radu rade od 21 do 30 godina. Najmanje (2,22 %) je voditelja službi zaštite na radu koji na poslovima zaštite na radu rade više od 30 godina, a primjetan je i udio (9,63 %) voditelja službi zaštite na radu koji na poslovima zaštite na radu rade do 2 godine.

20.

Radni staž na poslovima voditelja službe zaštite na radu

Odgovor			f	%
1.	do 2 godine		33	24,44
2.	od 3 do 4 godina		18	13,33
3.	od 5 do 10 godina		35	25,93
4.	od 11 do 20 godina		25	18,52
5.	od 21 do 30 godina		5	3,70
6.	više od 30 godina		1	0,74
0.	bez odgovora		18	13,33
aritmetička sredina (M)		2,61	Σ	135
standardna devijacija (s)		1,26		100,00
koeficijent varijabilnosti (V) %		48,36		

Tablica 20. Radni staž na poslovima voditelja službe zaštite na radu

Slika 20. Radni staž na poslovima voditelja službe zaštite na radu

Najviše (25,93 %) voditelja službi zaštite na radu na poslovima voditelja službe rade od 5 do 10 godina. Slijede s 24,44 % voditelji službi zaštite na radu koji na poslovima voditelja službe rade do 2 godine. Najmanje je voditelja službi zaštite na radu koji na poslovima voditelja rade više od 30 godina.

4.3.2 Zbirni profil stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR

21.

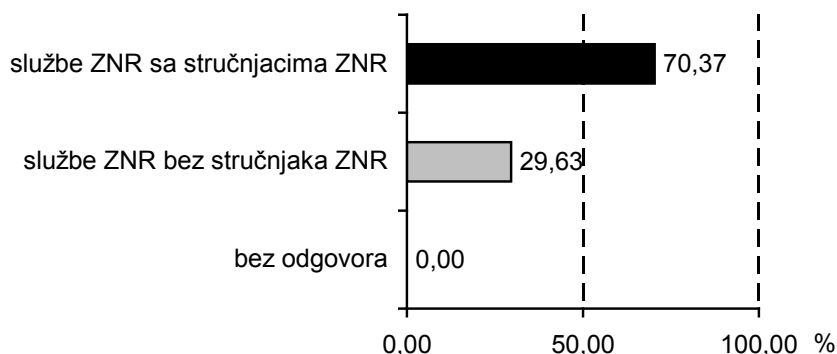
Broj stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR

(bez voditelja službe ZNR)

Ukupan broj stručnjaka zaštite na radu u sastavu službi zaštite na radu (bez voditelja službe zaštite na radu, kao dodatnog stručnjaka zaštite na radu) u poslovnim organizacijama ispitanika iznosi 201. Pri tome je najmanji broj jedan, a najveći broj stručnjaka zaštite na radu u pojedinačnoj službi zaštite na radu je 17.

Odgovor		f	%
1.	broj službi ZNR s (dodatnim) stručnjacima ZNR u sastavu službe ZNR	95	70,37
2.	broj službi ZNR bez (dodatnih) stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR	40	29,63
0.	bez odgovora	0	0,00
Σ		135	100,00

Tablica 21. Broj službi ZNR sa stručnjacima ZNR u sastavu službe ZNR

Slika 21. Broj službi ZNR sa stručnjacima ZNR u sastavu službe ZNR

Stručnjake zaštite na radu u svom sastavu ima većina službi zaštite na radu (70,37 %), a tu spadaju one koje su organizirane te imaju ukupno zaposleno više od jedne stručne osobe.

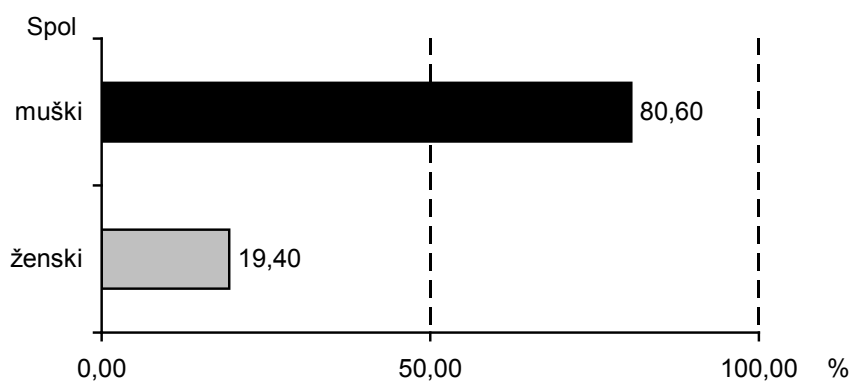
Bez (dodatnih) stručnjaka zaštite na radu je 29,63 % službi zaštite na radu, no tu spadaju i one s ukupno samo jednim zaposlenim stručnjakom zaštite na radu, ili u manjem broju uz njega zaposlenim samo suradnikom u službi zaštite na radu.

22.

Spol

Odgovor		f	%
1.	muški	162	80,60
2.	ženski	39	19,40
0.	bez odgovora	0	0,00
Σ		201	100,00

Tablica 22. Spol

Slika 22. Spol

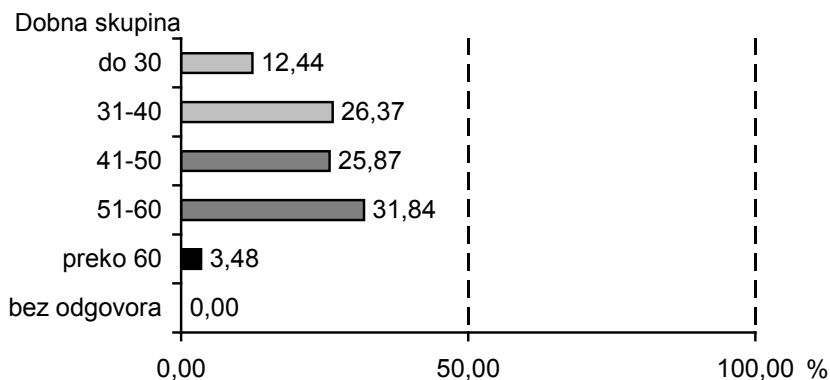
Muškarci čine veliku većinu (80,60 %) stručnjaka zaštite na radu u sastavu službi zaštite na radu, dok žene stručnjaci zaštite na radu u sastavu službi zaštite na radu čine manjinu s 19,40 %.

23.

Dobna skupina

Odgovor		f	%
1.	do 30 godina	25	12,44
2.	31 do 40 godina	53	26,37
3.	41 do 50 godina	52	25,87
4.	51 do 60 godina	64	31,84
5.	preko 60 godina	7	3,48
0.	bez odgovora	0	0,00
Σ		201	100,00

Tablica 23. Dobna skupina

Slika 23. Dobna skupina

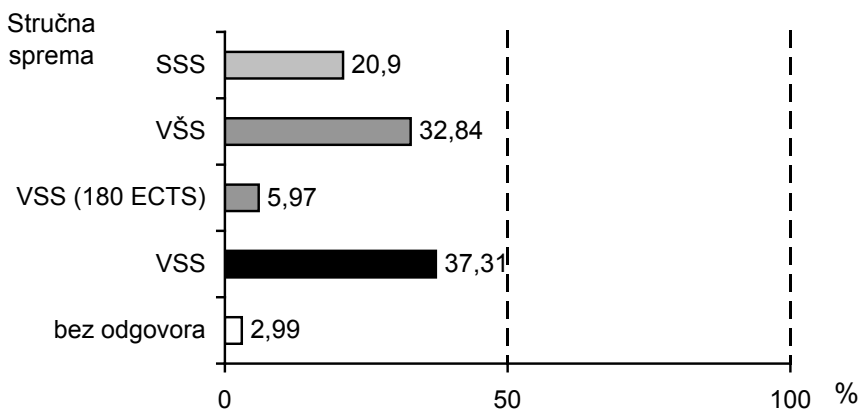
Najviše (31,84 %) stručnjaka zaštite na radu u sastavu službi zaštite na radu su pripadnici dobne skupine od 51 do 60 godina. Slijede (26,37 %) stručnjaci zaštite na radu koji su pripadnici dobne skupine od 31 do 40 godina. Najmanje (3,48 %) je stručnjaka zaštite na radu pripadnika dobne skupine starije od 60 godina.

24.

Stručna sprema

Odgovor		f	%
1.	srednja stručna sprema (srednja škola)	42	20,90
2.	viša stručna sprema (VŠS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, po starom sustavu)	66	32,84
3.	visoka stručna sprema (VSS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, 180 ECTS, po novom sustavu)	12	5,97
4.	visoka stručna sprema (VSS, 4 i više godina visokoškolskog obrazovanja, po starom ili novom sustavu)	75	37,31
0.	bez odgovora	6	2,99
Σ		201	100,00

Tablica 24. Stručna sprema

Slika 24. Stručna sprema

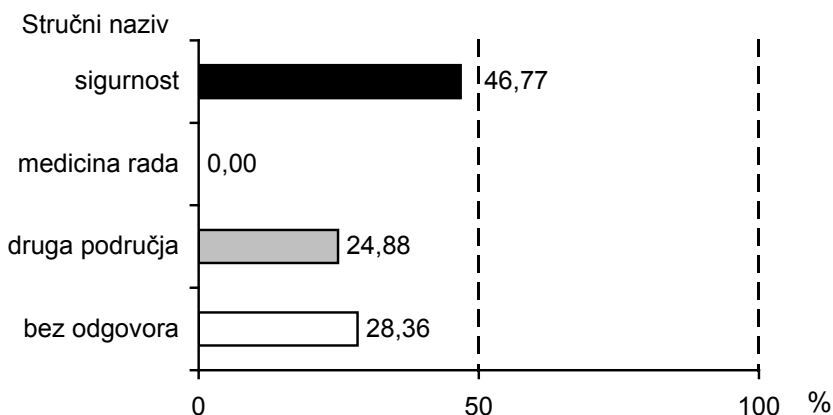
Najviše stručnjaka zaštite na radu u sastavu službe zaštite na radu (37,31 %) ima visoku stručnu spremu, dok višu stručnu spremu (po starom sustavu) ima njih 32,84 %.

25.

Stručni naziv

Odgovor		f	%
1.	stručni naziv na području sigurnosti	94	46,77
2.	specijalist medicine rada	0	0,00
3.	stručni naziv ili znanstveni stupanj na drugim područjima	50	24,88
0.	bez odgovora	57	28,36
Σ		201	100,00

Tablica 25. Stručni naziv

Slika 25. Stručni naziv

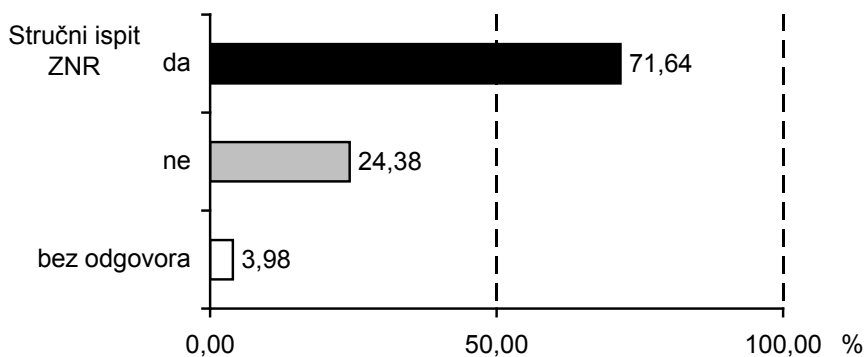
Uz 28,36 % bez odgovora, stručni naziv na području sigurnosti ima 46,77 % stručnjaka zaštite na radu u sastavu službe zaštite na radu, a 24,88 % stručnjaka zaštite na radu ima stručni naziv ili znanstveni stupanj na drugim područjima.

26.

Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu

Odgovor		f	%
1.	da	144	71,64
2.	ne	49	24,38
0.	bez odgovora	8	3,98
Σ		201	100,00

Tablica 26. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu

Slika 26. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu

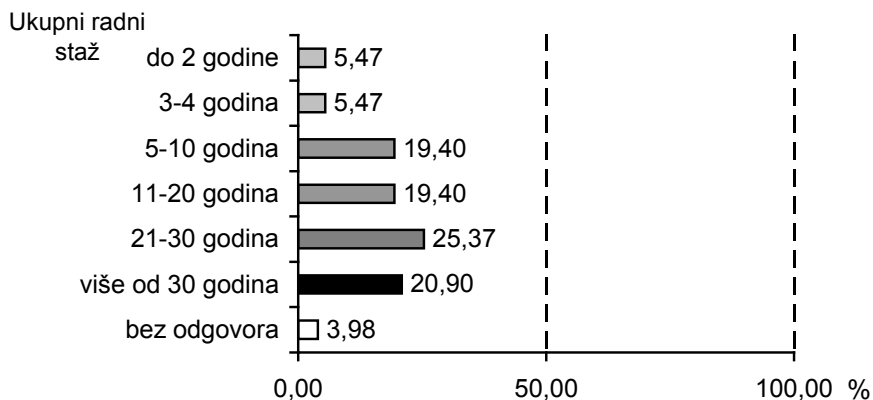
Stručni ispit stručnjaka zaštite na radu položilo je 71,64 % stručnjaka zaštite na radu u sastavu službe zaštite na radu, dok stručni ispit nije položilo 24,38 %, a 3,98 % je bez odgovora.

27.

Ukupni radni staž

Odgovor		f	%
1.	do 2 godine	11	5,47
2.	od 3 do 4 godina	11	5,47
3.	od 5 do 10 godina	39	19,40
4.	od 11 do 20 godina	39	19,40
5.	od 21 do 30 godina	51	25,37
6.	više od 30 godina	42	20,90
0.	bez odgovora	8	3,98
Σ		201	100,00

Tablica 27. Ukupni radni staž

Slika 27. Ukupni radni staž

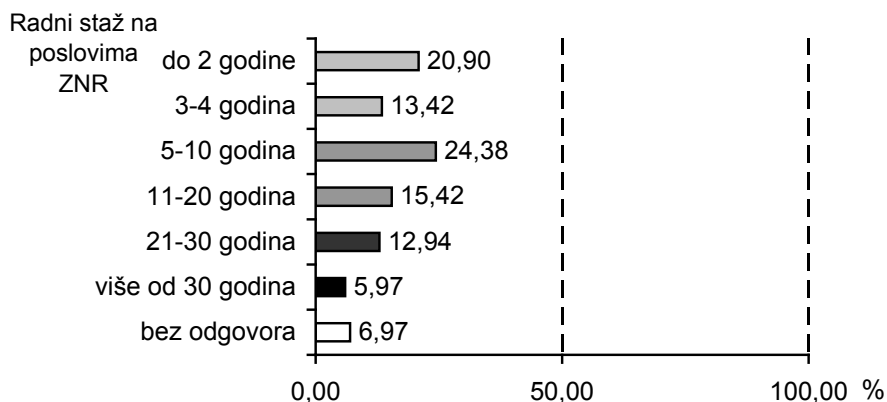
Najviše stručnjaka zaštite na radu u sastavu službe zaštite na radu (25,37 %) ukupno ima radnog staža od 21 do 30 godina, a potom slijede oni s više od 30 godina radnog staža (20,90 %). Bez odgovora je 3,98 %.

28.

Radni staž na poslovima zaštite na radu

Odgovor		f	%
1.	do 2 godine	42	20,90
2.	od 3 do 4 godina	27	13,42
3.	od 5 do 10 godina	49	24,38
4.	od 11 do 20 godina	31	15,42
5.	od 21 do 30 godina	26	12,94
6.	više od 30 godina	12	5,97
0.	bez odgovora	14	6,97
Σ		201	100,00

Tablica 28. Radni staž na poslovima zaštite na radu

Slika 28. Radni staž na poslovima zaštite na radu

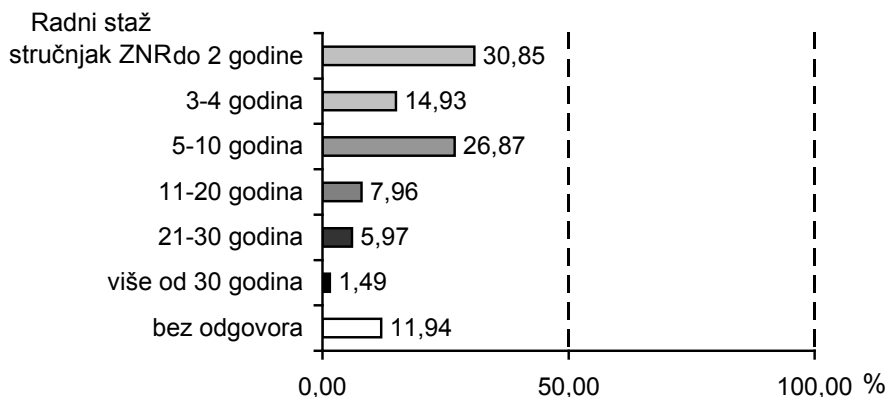
Najviše stručnjaka zaštite na radu u sastavu službe zaštite na radu (24,38 %) ima radni staž na poslovima zaštite na radu od 5 do 10 godina. Zanimljivo je da potom slijede oni do 2 godine radnog staža na poslovima zaštite na radu (20,90 %). Bez odgovora je 6,97 %.

29.

Radni staž na poslovima stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR

Odgovor		f	%
1.	do 2 godine	62	30,85
2.	od 3 do 4 godina	30	14,93
3.	od 5 do 10 godina	54	26,87
4.	od 11 do 20 godina	16	7,96
5.	od 21 do 30 godina	12	5,97
6.	više od 30 godina	3	1,49
0.	bez odgovora	24	11,94
Σ		201	100,00

Tablica 29. Radni staž na poslovima stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR

Slika 29. Radni staž na poslovima stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR

Najviše stručnjaka zaštite na radu u sastavu službe zaštite na radu (30,85 %) ima radni staž do dvije godine, a potom slijede oni od 5 do 10 godina (26,87 %) te od 3 do 4 godine (14,93 %). Bez odgovora je 11,94 %.

4.3.3 Zbirni profil suradnika u sastavu službe ZNR

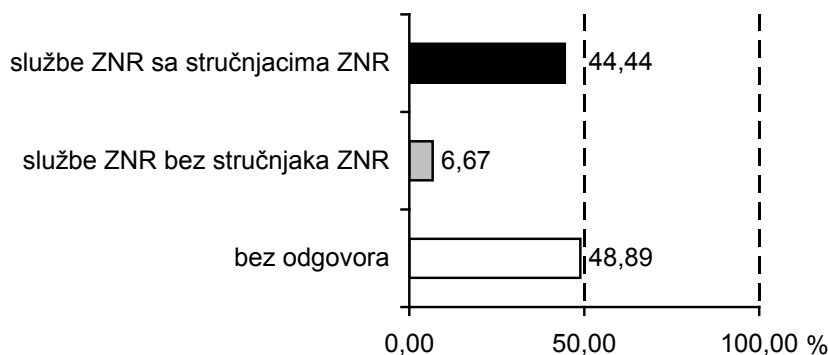
30.

Broj suradnika u sastavu službe ZNR

U sastavu službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama ispitanika ukupno ima 133 suradnika. Pri tome je najmanji broj jedan, a najveći broj suradnika u pojedinačnoj službi zaštite na radu je 9 suradnika.

Odgovor		f	%
1.	broj službi ZNR sa suradnicima u sastavu službe ZNR	60	44,44
2.	broj službi ZNR bez suradnika u sastavu službe ZNR	9	6,67
0.	bez odgovora	66	48,89
Σ		135	100,00

Tablica 30. Broj službi ZNR sa suradnicima u sastavu službe ZNR

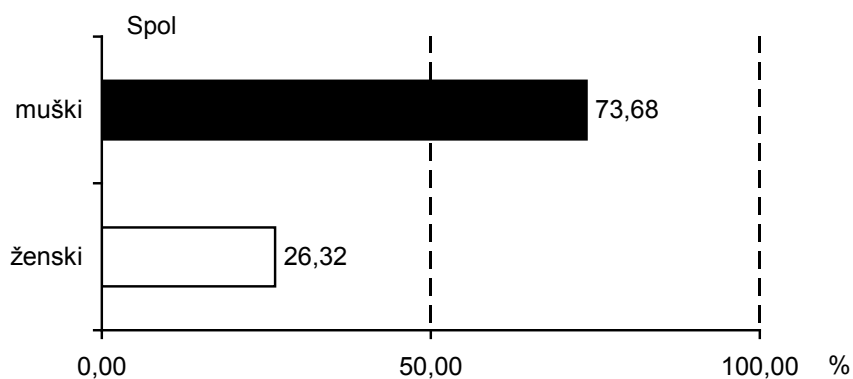
Slika 30. Broj službi ZNR sa suradnicima u sastavu službe ZNR

Suradnike u svom sastavu ima 44,44 % službi zaštite na radu, a tu spadaju one koje su zaposlile više od jedne stručne osobe. Bez suradnika u svom sastavu je 6,67 % službi zaštite na radu, od onih koje imaju 3 i više ukupno zaposlenih u službi zaštite na radu. Bez odgovora je 48,89 %, a budući da su među njima i organizacije s više od jednim zaposlenim u službi zaštite na radu može se smatrati da ni one nemaju suradnike u sastavu svoje službe zaštite na radu.

31.
Spol

Odgovor		f	%
1.	muški	98	73,68
2.	ženski	35	26,32
0.	bez odgovora	0	0,00
Σ		133	100,00

Tablica 31. Spol

Slika 31. Spol

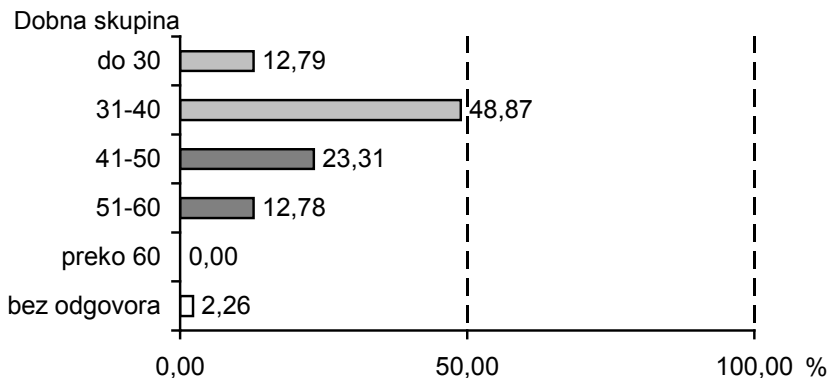
Muškarci čine veliku većinu (73,68 %) suradnika u sastavu službi zaštite na radu, dok žene suradnici u sastavu službi zaštite na radu čine manjinu s 26,32 %.

32.

Dobna skupina

Odgovor		f	%
1.	do 30 godina	17	12,79
2.	31 do 40 godina	64	48,87
3.	41 do 50 godina	31	23,31
4.	51 do 60 godina	17	12,78
5.	preko 60 godina	0	0,00
0.	bez odgovora	3	2,26
Σ		133	100,00

Tablica 32. Dobna skupina

Slika 32. Dobna skupina

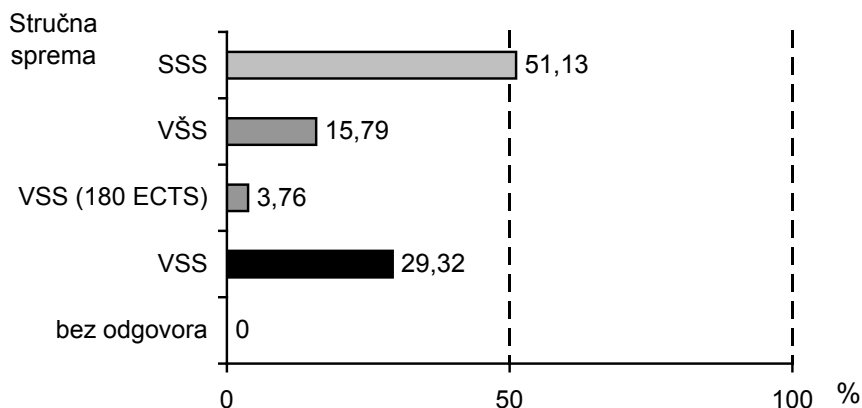
Gotovo polovica (48,87 %) suradnika u sastavu službi zaštite na radu su pripadnici dobne skupine od 31 do 40 godina. Slijede (23,31 %) suradnici koji su pripadnici dobne skupine od 41 do 50 godina. Isti udio (12,79 %) čine suradnici u dobi do 30 godina, kao i oni od 51 do 60 godina, dok stariji od 60 godina nisu zastupljeni.

33.

Stručna sprema

Odgovor		f	%
1.	srednja stručna sprema (srednja škola)	68	51,13
2.	viša stručna sprema (VŠS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, po starom sustavu)	21	15,79
3.	visoka stručna sprema (VSS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, 180 ECTS, po novom sustavu)	5	3,76
4.	visoka stručna sprema (VSS, 4 i više godina visokoškolskog obrazovanja, po starom ili novom sustavu)	39	29,32
0.	bez odgovora	0	0,00
Σ		133	100,00

Tablica 33. Stručna sprema

Slika 33. Stručna sprema

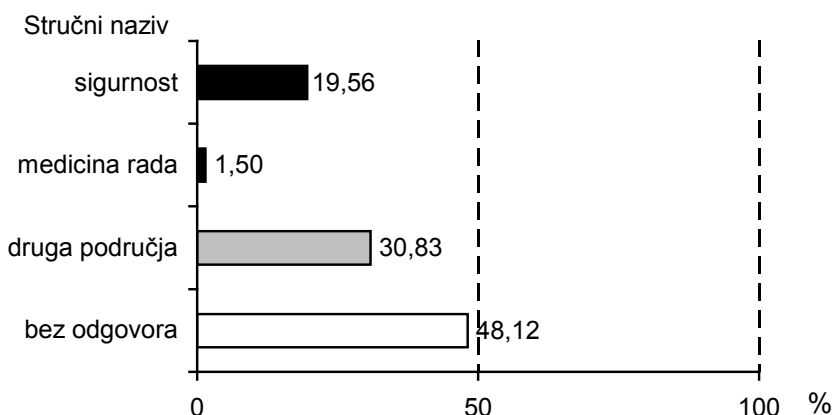
Većina suradnika u sastavu službe zaštite na radu (51,13 %) ima srednju stručnu spremu, slijede oni s visokom stručnom spremom (29,32, %), a potom suradnici s višom stručnom spremom (po starom sustavu) koji su zastupljeni u 15,79 %. Prisutna je i visoka stručna sprema po novom sustavu (180 ECTS), i to za sada u 3,76 % suradnika u sastavu službe zaštite na radu.

34.

Stručni naziv

Odgovor		f	%
1.	stručni naziv na području sigurnosti	26	19,56
2.	specijalist medicine rada	2	1,50
3.	stručni naziv ili znanstveni stupanj na drugim područjima	41	30,83
0.	bez odgovora	64	48,12
Σ		133	100,00

Tablica 34. Stručni naziv

Slika 34. Stručni naziv

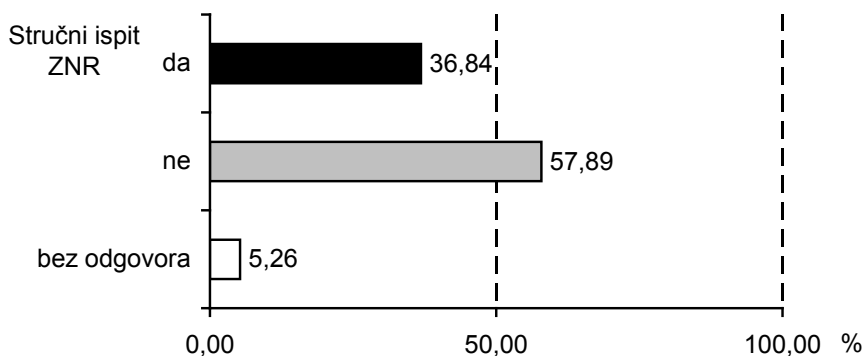
Uz veliki postotak bez odgovora (48,12 %), najviše suradnika u sastavu službe zaštite na radu ima stručni naziv na drugim područjima (30,83 %), stručni naziv na području sigurnosti zastupljen je u 19,56 %, a zabilježen je i stručni naziv na području medicine rada, i to u 1,50 % suradnika u sastavu službe zaštite na radu.

35.

Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu

Odgovor		f	%
1.	da	49	36,84
2.	ne	77	57,89
0.	bez odgovora	7	5,26
Σ		133	100,00

Tablica 35. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu

Slika 35. Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu

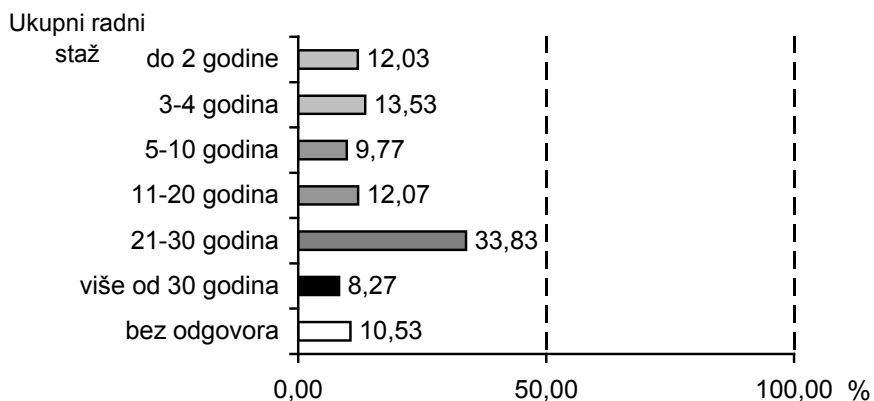
Stručni ispit stručnjaka zaštite na radu položilo je 36,84 % suradnika u sastavu službe zaštite na radu, što čini manjinu od ukupnog broja, dok većina (57,89 %) suradnika u sastavu službe zaštite na radu nije položila stručni ispit stručnjaka zaštite na radu. Bez odgovora je 5,26 %.

36.

Ukupni radni staž

Odgovor		f	%
1.	do 2 godine	16	12,03
2.	od 3 do 4 godina	18	13,53
3.	od 5 do 10 godina	13	9,77
4.	od 11 do 20 godina	16	12,03
5.	od 21 do 30 godina	45	33,83
6.	više od 30 godina	11	8,27
0.	bez odgovora	14	10,53
Σ		133	100,00

Tablica 36. Ukupni radni staž

Slika 36. Ukupni radni staž

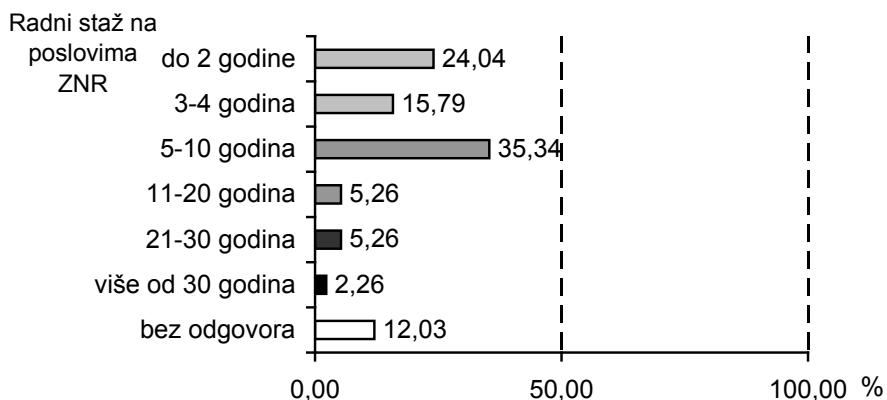
Najviše suradnika u sastavu službe zaštite na radu (33,83 %) ima ukupni radni staž od 21 do 30 godina, a potom slijede oni koji imaju od 3 do 4 godine ukupnog radnog staža (13,53 %). Bez odgovora je 10,53 %.

37.

Radni staž na poslovima zaštite na radu

Odgovor		f	%
1.	do 2 godine	32	24,04
2.	od 3 do 4 godina	21	15,79
3.	od 5 do 10 godina	47	35,34
4.	od 11 do 20 godina	7	5,26
5.	od 21 do 30 godina	7	5,26
6.	više od 30 godina	3	2,26
0.	bez odgovora	16	12,03
Σ		133	100,00

Tablica 37. Radni staž na poslovima zaštite na radu

Slika 37. Radni staž na poslovima zaštite na radu

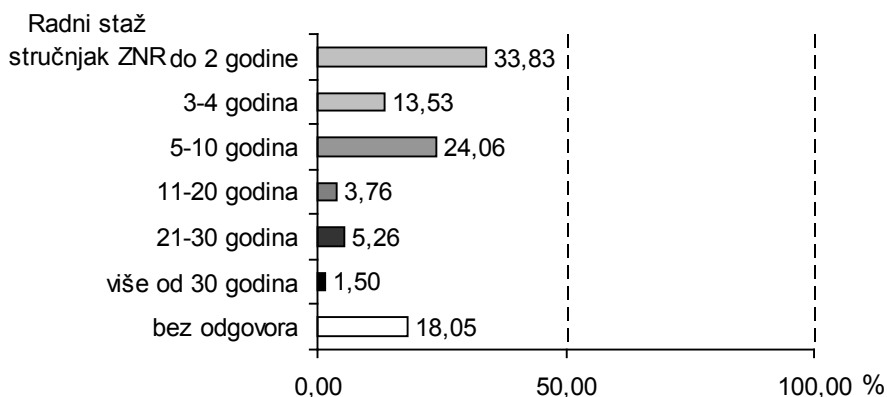
Najviše suradnika u sastavu službe zaštite na radu (35,34 %) ima radni staž na poslovima zaštite na radu od 5 do 10 godina. Potom slijede oni do dvije godine (24,04 %) te suradnici u sastavu službe zaštite na radu (15,79 %) koji imaju od 3 do 4 godine radnog staža na poslovima zaštite na radu. Bez odgovora je 12,03 %.

38.

Radni staž na poslovima suradnika u sastavu službe ZNR

Odgovor		f	%
1.	do 2 godine	45	33,83
2.	od 3 do 4 godina	18	13,53
3.	od 5 do 10 godina	32	24,06
4.	od 11 do 20 godina	5	3,76
5.	od 21 do 30 godina	7	5,26
6.	više od 30 godina	2	1,50
0.	bez odgovora	24	18,05
Σ		133	100,00

Tablica 38. Radni staž na poslovima suradnika u sastavu službe ZNR

Slika 38. Radni staž na poslovima suradnika u sastavu službe ZNR

Najviše suradnika u sastavu službe zaštite na radu (33,83 %) ima radni staž do dvije godine, a potom slijede oni od 5 do 10 godina (24,04 %) te od 3 do 4 godine (13,53 %). Bez odgovora je 18,05 %.

4.4 Rad službe zaštite na radu

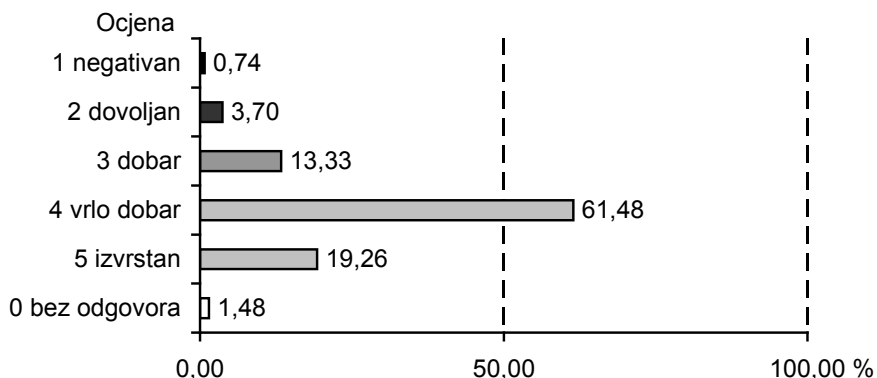
4.4.1 Ocjena rada službe ZNR i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

39.

Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)		f	%
1	negativan	1	0,74
2	dovoljan	5	3,70
3	dobar	18	13,33
4	vrlo dobar	83	61,48
5	izvrstan	26	19,26
0	bez odgovora	2	1,48
aritmetička sredina (M)		3,96	Σ
standardna devijacija (s)		0,74	
koeficijent varijabilnosti (V) %		18,67	
		135	100,00

Tablica 39. Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu

Slika 39. Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu

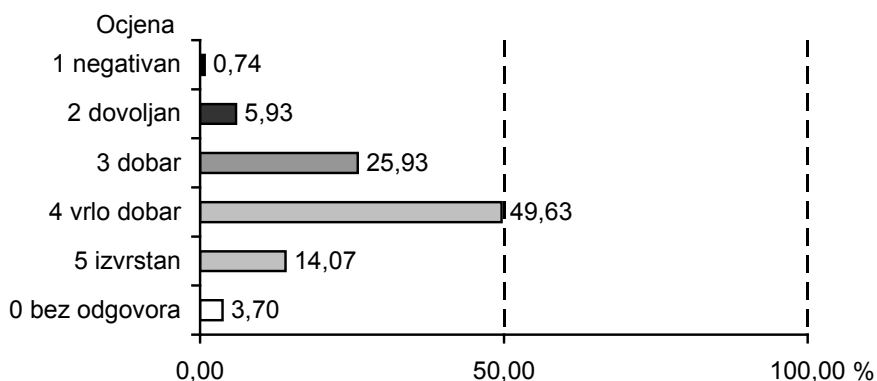
Stručnu pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu većina ispitanika (61,48 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, u kojem je području i prosječna ocjena (3,96).

40.

Stručna pomoć povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		1	0,74	
2	dovoljan		8	5,93	
3	dobar		35	25,93	
4	vrlo dobar		67	49,63	
5	izvrstan		19	14,07	
0	bez odgovora		5	3,70	
aritmetička sredina (M)		3,73	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,81			
koeficijent varijabilnosti (V) %		21,75			

Tablica 40. Stručna pomoć povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu

Slika 40. Stručna pomoć povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu

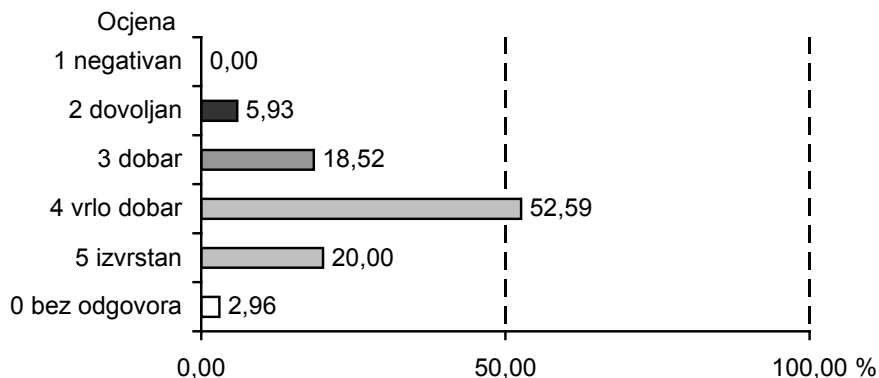
Stručnu pomoć povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu gotovo polovica ispitanika (49,63 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, potom slijedi ocjena dobar odnosno 25,93 %. Uz ocjenu dovoljan zastupljenu u 5,93 % ispitanika, prosječna ocjena iznosi 3,73.

41.

Stručna pomoć radnicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		0	0,00	
2	dovoljan		8	5,93	
3	dobar		25	18,52	
4	vrlo dobar		71	52,59	
5	izvrstan		27	20,00	
0	bez odgovora		4	2,96	
aritmetička sredina (M)		3,89	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,79			
koeficijent varijabilnosti (V) %		20,38			

Tablica 41. Stručna pomoć radnicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu

Slika 41. Stručna pomoć radnicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu

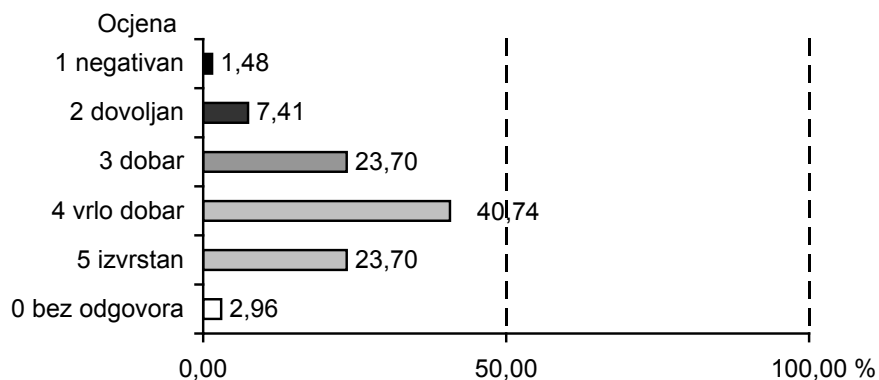
Većina voditelja službi zaštite na radu (52,59 %) stručnu pomoć radnicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, u kojem je području i prosječna ocjena (3,89).

42.

Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		10	7,41	
3	dobar		32	23,70	
4	vrlo dobar		55	40,74	
5	izvrstan		32	23,70	
0	bez odgovora		4	2,96	
aritmetička sredina (M)		3,80	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,94			
koeficijent varijabilnosti (V) %		24,84			

Tablica 42. Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu

Slika 42. Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu

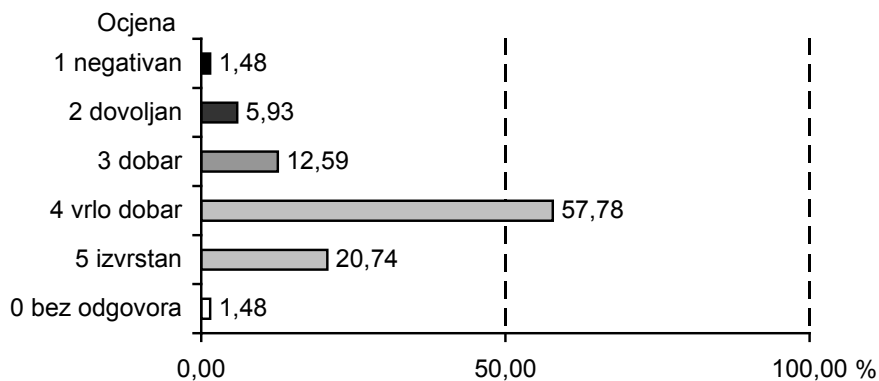
Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu najviše ispitanika (40,74 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, dok je jednak udio (23,70 %) ocjena izvrstan i dobar. Uz značajnih 7,41 % ocjene dovoljan, prosječna ocjena iznosi 3,80.

43.

Poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		8	5,93	
3	dobar		17	12,59	
4	vrlo dobar		78	57,78	
5	izvrstan		28	20,74	
0	bez odgovora		2	1,48	
aritmetička sredina (M)		3,92	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,84			
koeficijent varijabilnosti (V) %		21,47			

Tablica 43. Poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu

Slika 43. Poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu

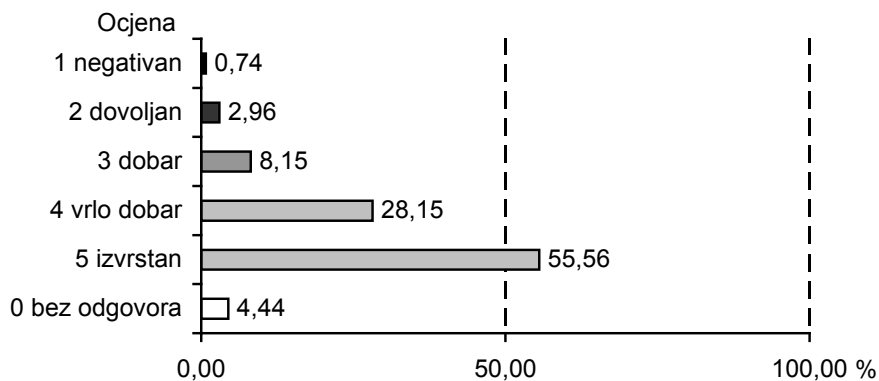
Poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu većina ispitanika (57,78 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, a u području vrlo dobre ocjene je i prosječna ocjena (3,92).

44.

Praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima

Odgovor (Ocjena)			f	%
1	negativan		1	0,74
2	dovoljan		4	2,96
3	dobar		11	8,15
4	vrlo dobar		38	28,15
5	izvrstan		75	55,56
0	bez odgovora		6	4,44
aritmetička sredina (M)		4,41	Σ	135
standardna devijacija (s)		0,83		
koeficijent varijabilnosti (V) %		18,85		

Tablica 44. Praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima

Slika 44. Praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima

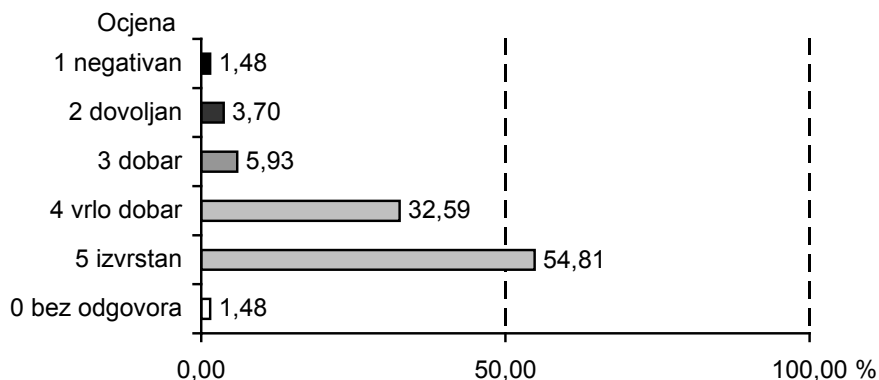
Većina voditelja službi zaštite na radu (55,56 %) praćenje i raščlambu podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima ocjenjuje izvrsnom ocjenom, a potom slijedi vrlo dobra ocjena s 28,15 %. Prosječna ocjena je visoka, tj. 4,41.

45.

Izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		5	3,70	
3	dobar		8	5,93	
4	vrlo dobar		44	32,59	
5	izvrstan		74	54,81	
0	bez odgovora		2	1,48	
aritmetička sredina (M)		4,38	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,87			
koeficijent varijabilnosti (V) %		19,93			

Tablica 45. Izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca

Slika 45. Izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca

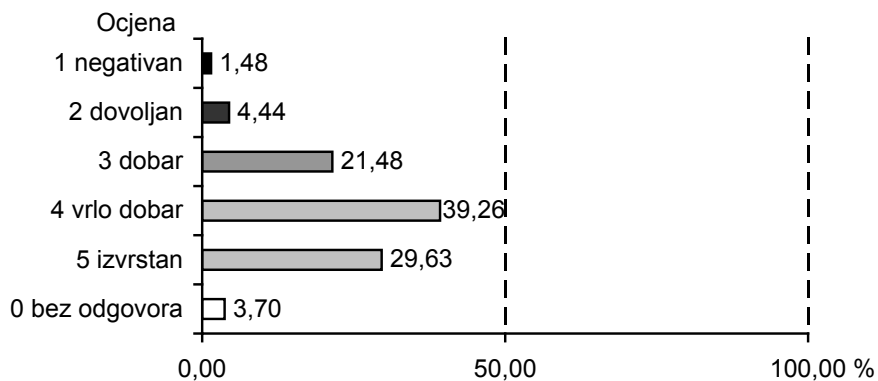
Izradu godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca većina ispitanika (54,81 %) ocjenjuje izvrsnom ocjenom, a slijedi je vrlo dobra ocjena u 32,59 %. Prosječna ocjena je relativno visoka (4,38).

46.

Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovu radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		6	4,44	
3	dobar		29	21,48	
4	vrlo dobar		53	39,26	
5	izvrstan		40	29,63	
0	bez odgovora		5	3,70	
aritmetička sredina (M)		3,95	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,92			
koeficijent varijabilnosti (V) %		23,38			

Tablica 46. Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovu radu

Slika 46. Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovu radu

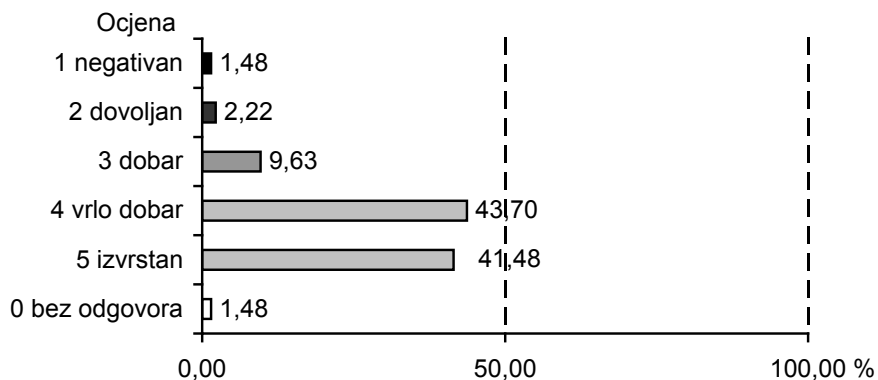
Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovu radu najviše ispitanika (39,26 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, u kojem je području i prosječna ocjena (3,95).

47.

Doprinos osposobljavanju radnika za zaštitu na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		3	2,22	
3	dobar		13	9,63	
4	vrlo dobar		59	43,70	
5	izvrstan		56	41,48	
0	bez odgovora		2	1,48	
aritmetička sredina (M)		4,23	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,83			
koeficijent varijabilnosti (V) %		19,62			

Tablica 47. Doprinos osposobljavanju radnika za zaštitu na radu

Slika 47. Doprinos osposobljavanju radnika za zaštitu na radu

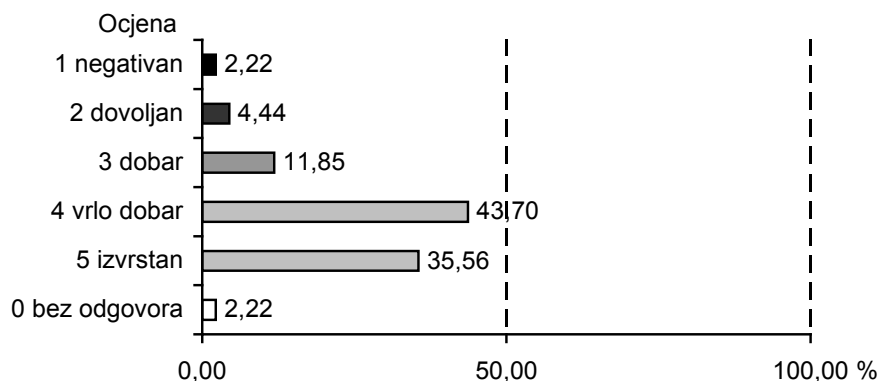
Većina voditelja službi zaštite na radu doprinos osposobljavanju radnika za zaštitu na radu ocjenjuje vrlo dobrom (43,70 %) i izvrsnom ocjenom (41,48 %). Prosječna ocjena je 4,23.

48.

Doprinos osposobljavanju ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		3	2,22	
2	dovoljan		6	4,44	
3	dobar		16	11,85	
4	vrlo dobar		59	43,70	
5	izvrstan		48	35,56	
0	bez odgovora		3	2,22	
aritmetička sredina (M)		4,08	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,93			
koeficijent varijabilnosti (V) %		22,77			

Tablica 48. Doprinos osposobljavanju ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu

Slika 48. Doprinos osposobljavanju ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu

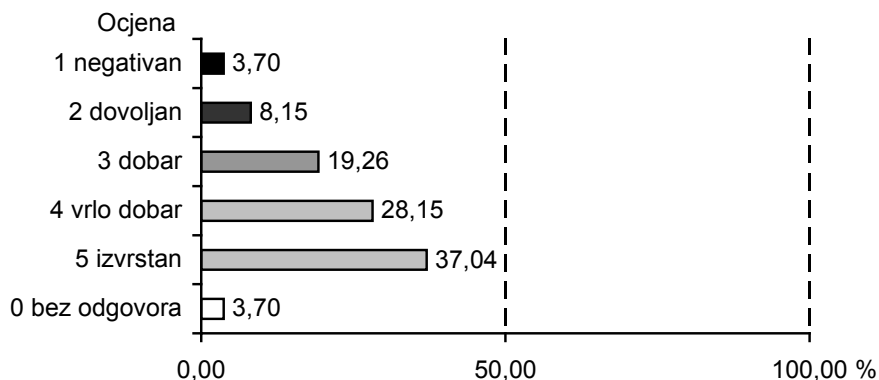
Doprinos osposobljavanju ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu najviše ispitanika (43,70 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, a potom slijedi izvrsna ocjena (35,56 %). Prosječna ocjena iznosi 4,08.

49.

Rad u odboru za zaštitu na radu poslodavca

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		5	3,70	
2	dovoljan		11	8,15	
3	dobar		26	19,26	
4	vrlo dobar		38	28,15	
5	izvrstan		50	37,04	
0	bez odgovora		5	3,70	
aritmetička sredina (M)		3,90	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,12			
koeficijent varijabilnosti (V) %		28,77			

Tablica 49. Rad u odboru za zaštitu na radu poslodavca

Slika 49. Rad u odboru za zaštitu na radu poslodavca

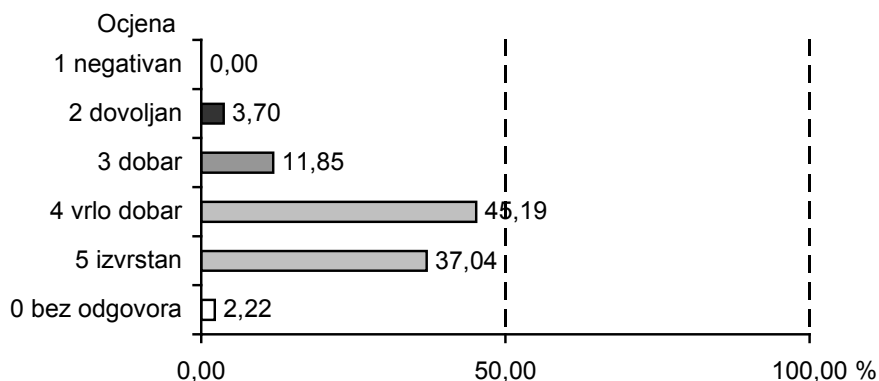
Rad u odboru za zaštitu na radu poslodavca najviše ispitanika (37,04 %) ocjenjuje izvrsnom ocjenom, a slijedi je vrlo dobra ocjena u 28,15 %. No, treba istaknuti i značajan postotak od 8,15 % ocjene dovoljan, kao i prisutnih 3,70 % negativnih ocjena. Prosječna ocjena je 3,90.

50.

Doprinos izradi procjene opasnosti na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		0	0,00	
2	dovoljan		5	3,70	
3	dobar		16	11,85	
4	vrlo dobar		61	45,19	
5	izvrstan		50	37,04	
0	bez odgovora		3	2,22	
aritmetička sredina (M)		4,18	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,79			
koeficijent varijabilnosti (V) %		18,81			

Tablica 50. Doprinos izradi procjene opasnosti na radu

Slika 50. Doprinos izradi procjene opasnosti na radu

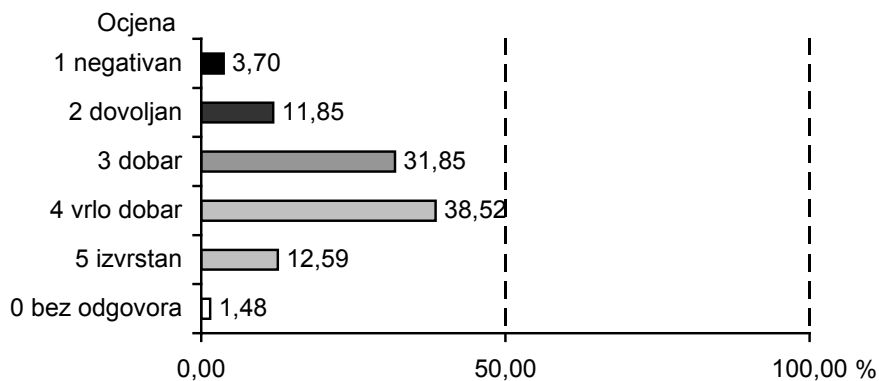
Doprinos izradi procjene opasnosti na radu najviše ispitanika (45,19 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, potom slijedi izvrsna ocjena u 37,04 %. Prosječna ocjena je 4,18 %.

51.

Doprinos stratezijskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		5	3,70	
2	dovoljan		16	11,85	
3	dobar		43	31,85	
4	vrlo dobar		52	38,52	
5	izvrstan		17	12,59	
0	bez odgovora		2	1,48	
aritmetička sredina (M)		3,45	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,98			
koeficijent varijabilnosti (V) %		28,53			

Tablica 51. Doprinos stratezijskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu

Slika 51. Doprinos stratezijskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu

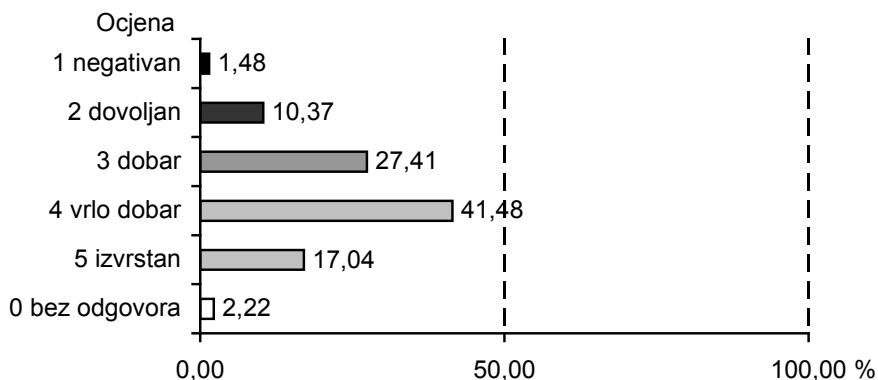
Doprinos službe zaštite na radu stratezijskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu najviše voditelja službi zaštite na radu (38,52 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom. No, uz značajnih 11,85 % ocjene dovoljan i prisutnih 3,70 % negativne ocjene, prosječna ocjena iznosi tek 3,45.

52.

Izrada operativnih (godišnjih i sl.) planova ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		14	10,37	
3	dobar		37	27,41	
4	vrlo dobar		56	41,48	
5	izvrstan		23	17,04	
0	bez odgovora		3	2,22	
aritmetička sredina (M)		3,64	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,94			
koeficijent varijabilnosti (V) %		25,84			

Tablica 52. Izrada operativnih (godišnjih i sl.) planova ZNR

Slika 52. Izrada operativnih (godišnjih i sl.) planova ZNR

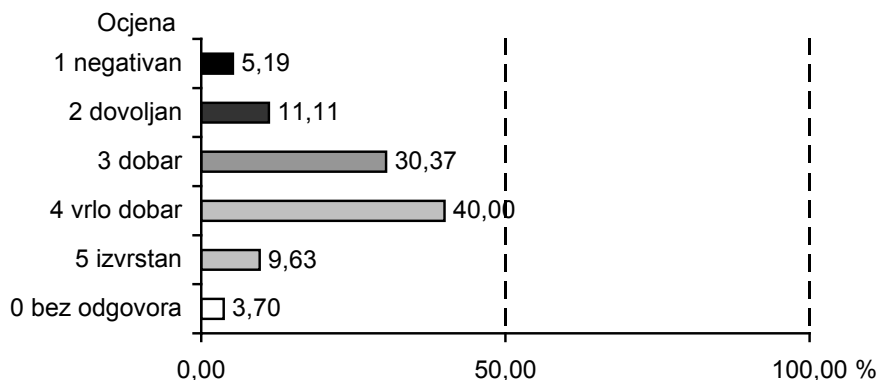
Izradu operativnih (godišnjih i sl.) planova ZNR najviše ispitanika (41,48 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom. Uz značajni udio slabe ocjene dovoljan u 10,37 % ispitanika, prosječna ocjena iznosi 3,64.

53.

Inovativni pristup zaštiti na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		7	5,19	
2	dovoljan		15	11,11	
3	dobar		41	30,37	
4	vrlo dobar		54	40,00	
5	izvrstan		13	9,63	
0	bez odgovora		5	3,70	
aritmetička sredina (M)		3,39	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,00			
koeficijent varijabilnosti (V) %		29,36			

Tablica 53. Inovativni pristup zaštiti na radu

Slika 53. Inovativni pristup zaštiti na radu

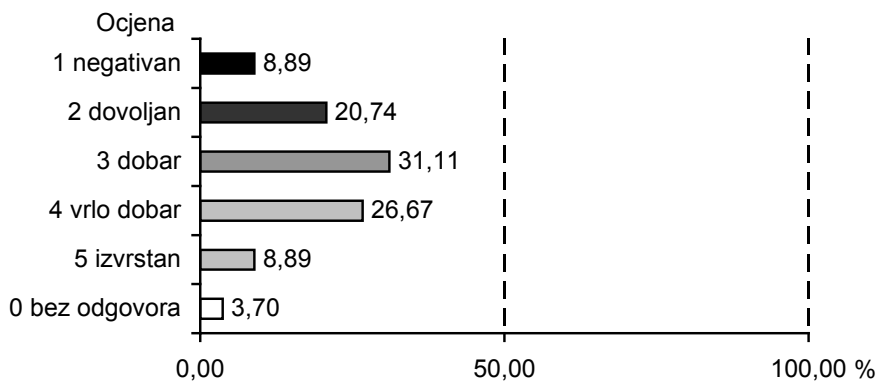
Vlastiti inovativni pristup zaštiti na radu najviše voditelja službi zaštite na radu (40,00 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, a slijedi ocjena dobar u 30,37 %. Uz samo 9,63 % izvrsne ocjene, ali i značajnih 11,11 % ocjene dovoljan te prisutnih 5,19 % negativnih ocjena, prosječna ocjena inovativnosti u zaštiti na radu relativno je niska (3,39).

54.

Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		12	8,89	
2	dovoljan		28	20,74	
3	dobar		42	31,11	
4	vrlo dobar		36	26,67	
5	izvrstan		12	8,89	
0	bez odgovora		5	3,70	
aritmetička sredina (M)		3,06	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,11			
koeficijent varijabilnosti (V) %		36,18			

Tablica 54. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad

Slika 54. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad

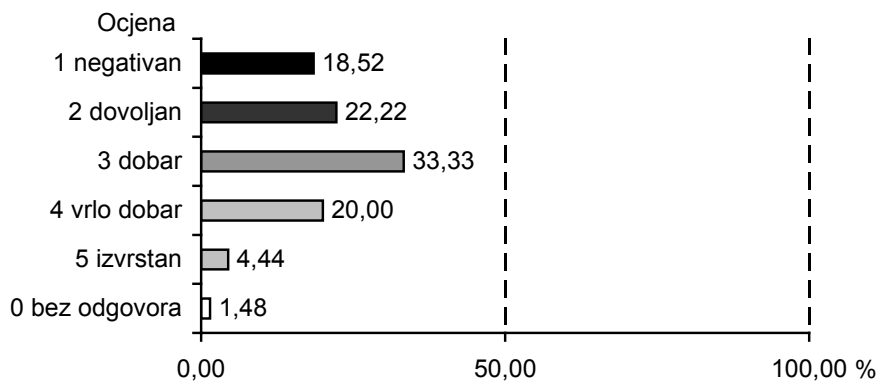
Suradnju sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad najviše ispitanika (31,11 %) ocjenjuje dobrom ocjenom. Uz značajan udio slabih ocjena, ocjene dovoljan u čak 20,74 % i negativne ocjene u 8,89 % ispitanika, prosječna ocjena je niska (3,06).

55.

Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		25	18,52	
2	dovoljan		30	22,22	
3	dobar		45	33,33	
4	vrlo dobar		27	20,00	
5	izvrstan		6	4,44	
0	bez odgovora		2	1,48	
aritmetička sredina (M)		2,69	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,13			
koeficijent varijabilnosti (V) %		41,80			

Tablica 55. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja

Slika 55. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja

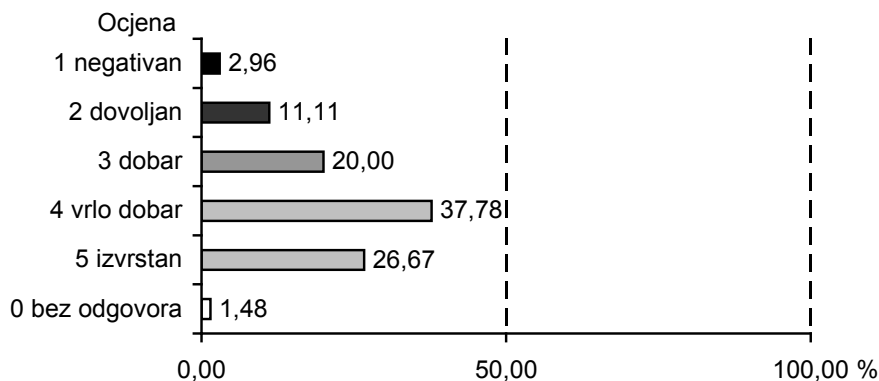
Iako najviše, odnosno trećina ispitanika (33,33 %) suradnju sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja ocjenjuje ocjenom dobar, osobito je značajan udio slabih ocjena, dovoljan u 22,22 % i negativnih ocjena u čak 18,52 % ispitanika. Prosječna ocjena iznimno je niska (2,69).

56.

Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave osobnih zaštitnih sredstava

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		4	2,96	
2	dovoljan		15	11,11	
3	dobar		27	20,00	
4	vrlo dobar		51	37,78	
5	izvrstan		36	26,67	
0	bez odgovora		2	1,48	
aritmetička sredina (M)		3,75	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,06			
koeficijent varijabilnosti (V) %		28,38			

Tablica 56. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave osobnih zaštitnih sredstava

Slika 56. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave osobnih zaštitnih sredstava

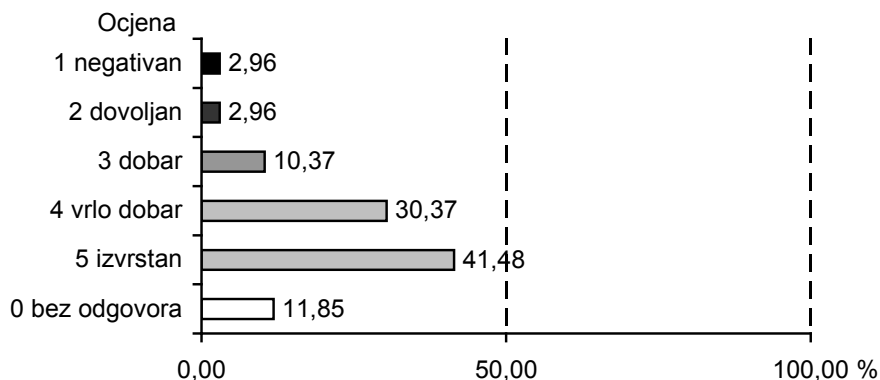
Suradnju sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave osobnih zaštitnih sredstava najviše voditelja službi zaštite na radu (37,78 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, no značajan je i postotak ocjene dovoljan u 11,11 % ispitanika. Prosječna ocjena je 3,75.

57.

Suradnja i odnosi među zaposlenima u službi ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		4	2,96	
2	dovoljan		4	2,96	
3	dobar		14	10,37	
4	vrlo dobar		41	30,37	
5	izvrstan		56	41,48	
0	bez odgovora		16	11,85	
aritmetička sredina (M)		4,18	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,00			
koeficijent varijabilnosti (V) %		23,79			

Tablica 57. Suradnja i odnosi među zaposlenima u službi ZNR

Slika 57. Suradnja i odnosi među zaposlenima u službi ZNR

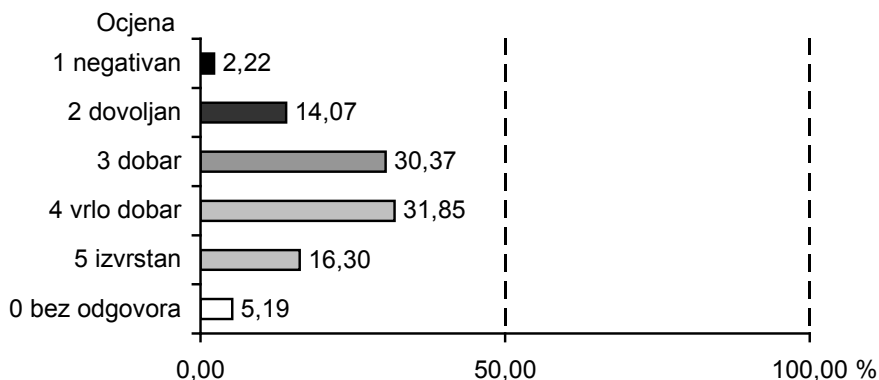
Međusobnu suradnju i odnose zaposlenih unutar službe zaštite na radu izvrsnima ocjenjuje najviše (41,48 %) voditelja službi zaštite na radu, a slijedi je vrlo dobra ocjena od 30,37 % ispitanika. Uz mali broj slabih ocjena, prosječna ocjena iznosi 4,18.

58.

Organizacijski uvjeti za rad službe zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		3	2,22	
2	dovoljan		19	14,07	
3	dobar		41	30,37	
4	vrlo dobar		43	31,85	
5	izvrstan		22	16,30	
0	bez odgovora		7	5,19	
aritmetička sredina (M)		3,48	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,02			
koeficijent varijabilnosti (V) %		29,14			

Tablica 58. Organizacijski uvjeti za rad službe zaštite na radu

Slika 58. Organizacijski uvjeti za rad službe zaštite na radu

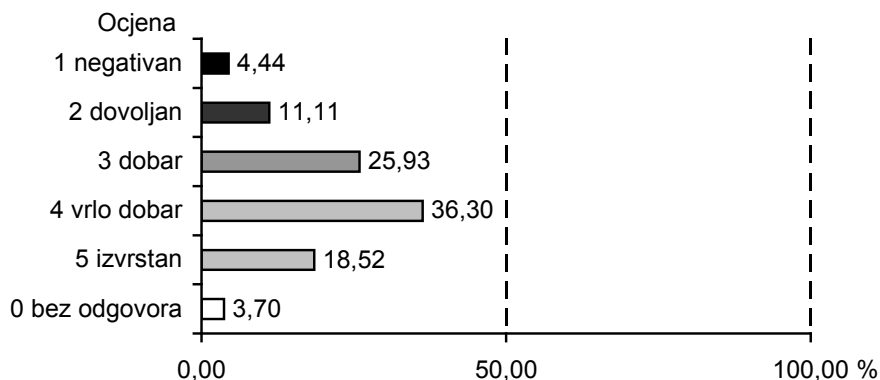
Organizacijske uvjete za rad službe zaštite na radu većina voditelja službi zaštite na radu ocjenjuje vrlo dobrom (31,85 %) i dobrom ocjenom (30,37 %). Uz značajan udio ocjene dovoljan od 14,07 %, prosječna ocjena iznosi 3,48.

59.

Tehnički uvjeti za rad službe zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		6	4,44	
2	dovoljan		15	11,11	
3	dobar		35	25,93	
4	vrlo dobar		49	36,30	
5	izvrstan		25	18,52	
0	bez odgovora		5	3,70	
aritmetička sredina (M)		3,55	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,07			
koeficijent varijabilnosti (V) %		30,04			

Tablica 59. Tehnički uvjeti za rad službe zaštite na radu

Slika 59. Tehnički uvjeti za rad službe zaštite na radu

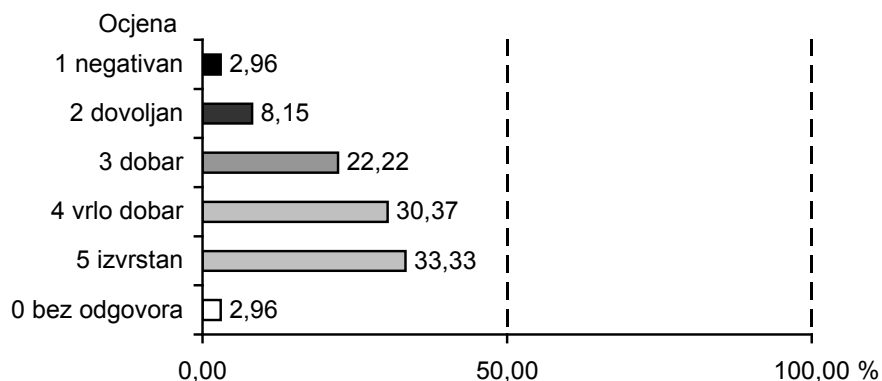
Prosječna ocjena tehničkih uvjeta za rad službe zaštite na radu nešto je bolja od organizacijskih, a iznosi 3,55. Pri tome najviše ispitanika (36,30 %) daje ocjenu vrlo dobar, uz značajan postotak ocjene dovoljan u 11,11 %, ali i prisutnih 4,44 % negativnih ocjena.

60.

Informatički uvjeti za rad službe zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		4	2,96	
2	dovoljan		11	8,15	
3	dobar		30	22,22	
4	vrlo dobar		41	30,37	
5	izvrstan		45	33,33	
0	bez odgovora		4	2,96	
aritmetička sredina (M)		3,85	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,08			
koeficijent varijabilnosti (V) %		27,96			

Tablica 60. Informatički uvjeti za rad službe zaštite na radu

Slika 60. Informatički uvjeti za rad službe zaštite na radu

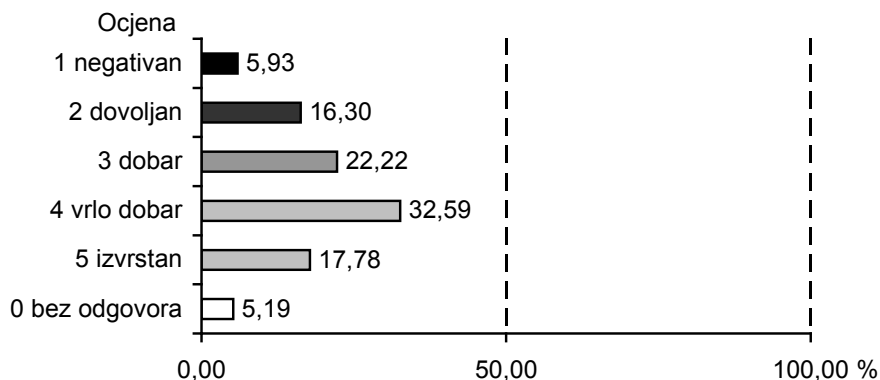
Informatičke uvjete za rad službe zaštite na radu izvrsnom ocjenom ocijenilo je najviše, odnosno trećina ispitanika (33,33 %), a slijedi vrlo dobra ocjena od 30,37 %. Uz 8,15 % ocjene dovoljan, prosječna ocjena je 3,85.

61.

Financijski uvjeti za rad službe zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		8	5,93	
2	dovoljan		22	16,30	
3	dobar		30	22,22	
4	vrlo dobar		44	32,59	
5	izvrstan		24	17,78	
0	bez odgovora		7	5,19	
aritmetička sredina (M)		3,42	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,16			
koeficijent varijabilnosti (V) %		33,80			

Tablica 61. Financijski uvjeti za rad službe zaštite na radu

Slika 61. Financijski uvjeti za rad službe zaštite na radu

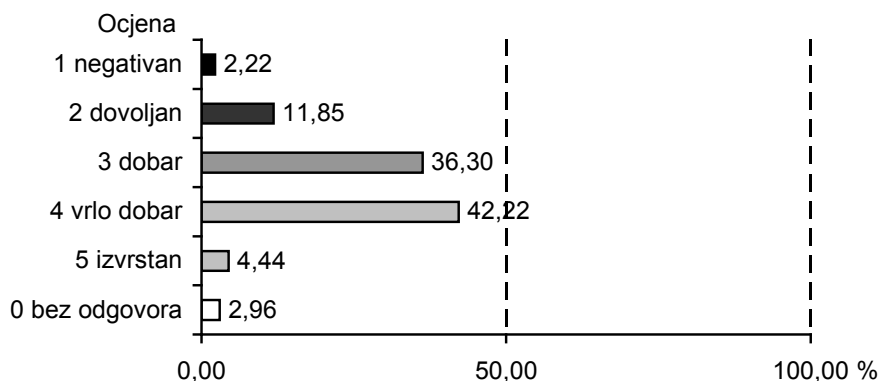
Najviše voditelja službi zaštite na radu (32,59 %) financijske uvjete za rad službe zaštite na radu ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom. Uz značajni udio slabih ocjena, dovoljan u čak 16,30 % i negativne ocjene u 5,93 % ispitanika, prosječna ocjena iznosi 3,42.

62.

Podrška radnika službi zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		3	2,22	
2	dovoljan		16	11,85	
3	dobar		49	36,30	
4	vrlo dobar		57	42,22	
5	izvrstan		6	4,44	
0	bez odgovora		4	2,96	
aritmetička sredina (M)		3,36	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,84			
koeficijent varijabilnosti (V) %		24,97			

Tablica 62. Podrška radnika službi zaštite na radu

Slika 62. Podrška radnika službi zaštite na radu

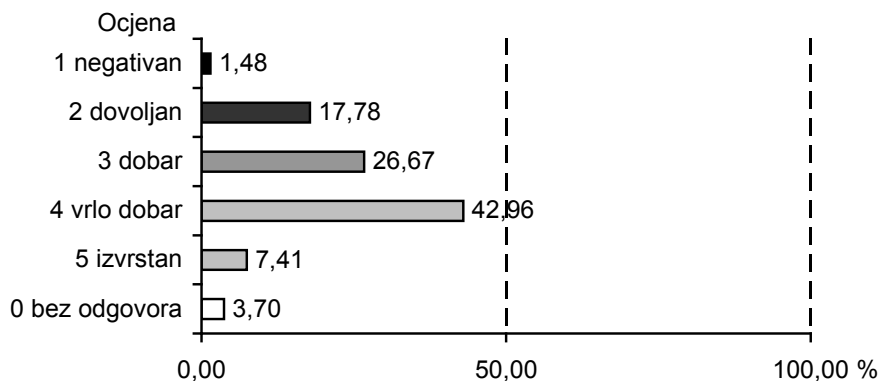
Zanimljivo je da podršku radnika službi zaštite na radu izvrsnom ocjenom ocjenjuje tek 4,44 % voditelja službi zaštite na radu kao ispitanika. Najviše njih (42,22 %) daje vrlo dobru ocjenu, ali je svakako značajan i udio ocjene dovoljan u 11,85 %. Prosječna ocjena je tek 3,36.

63.

Podrška radničkih organizacija službi ZNR (radničkog vijeća, sindikata i povjerenika radnika ZNR)

Odgovor (Ocjena)			f	%
1	negativan		2	1,48
2	dovoljan		24	17,78
3	dobar		36	26,67
4	vrlo dobar		58	42,96
5	izvrstan		10	7,41
0	bez odgovora		5	3,70
aritmetička sredina (M)		3,38	Σ	135
standardna devijacija (s)		0,92		
koeficijent varijabilnosti (V) %		27,27		

Tablica 63. Podrška radničkih organizacija službi ZNR (radničkog vijeća, sindikata i povjerenika radnika ZNR)

Slika 63. Podrška radničkih organizacija službi ZNR (radničkog vijeća, sindikata i povjerenika radnika ZNR)

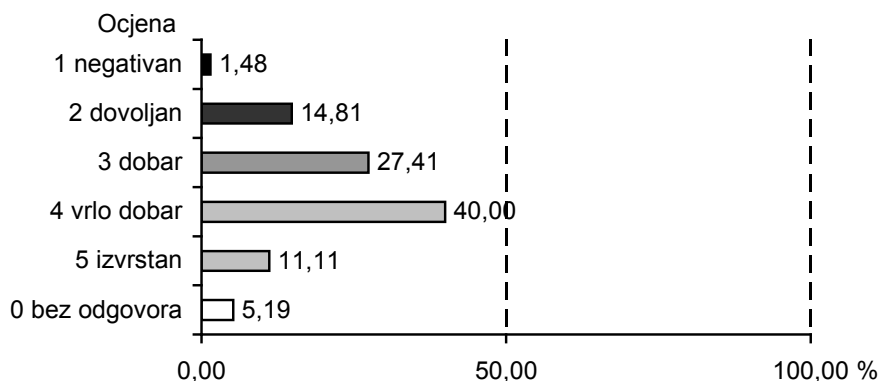
Podršku radničkih organizacija službi zaštite na radu najviše ispitanika (42,96 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom. Uz značaj udio ocjene dovoljan (17,78 %) prosječna ocjena iznosi tek 3,38.

64.

Podrška uprave poslovne organizacije službi zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		20	14,81	
3	dobar		37	27,41	
4	vrlo dobar		54	40,00	
5	izvrstan		15	11,11	
0	bez odgovora		7	5,19	
aritmetička sredina (M)		3,47	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,94			
koeficijent varijabilnosti (V) %		27,19			

Tablica 64. Podrška uprave poslovne organizacije službi zaštite na radu

Slika 64. Podrška uprave poslovne organizacije službi zaštite na radu

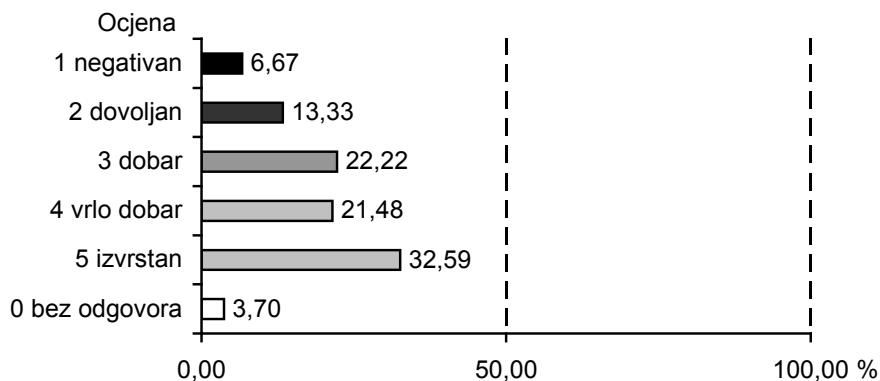
Najviše voditelja službi zaštite na radu (40,00 %) vrlo dobrom ocjenjuje podršku službi zaštite na radu od uprave svoje poslovne organizacije. No, uz značajan postotak ocjene dovoljan od 14,81 % prosječna ocjena iznosi 3,47.

65.

Mogućnost daljnjeg školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih u službi ZNR, uz podršku poslodavca

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		9	6,67	
2	dovoljan		18	13,33	
3	dobar		30	22,22	
4	vrlo dobar		29	21,48	
5	izvrstan		44	32,59	
0	bez odgovora		5	3,70	
aritmetička sredina (M)		3,62	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,27			
koeficijent varijabilnosti (V) %		34,96			

Tablica 65. Mogućnost daljnjeg školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih u službi ZNR, uz podršku poslodavca

Slika 65. Mogućnost daljnjeg školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih u službi ZNR, uz podršku poslodavca

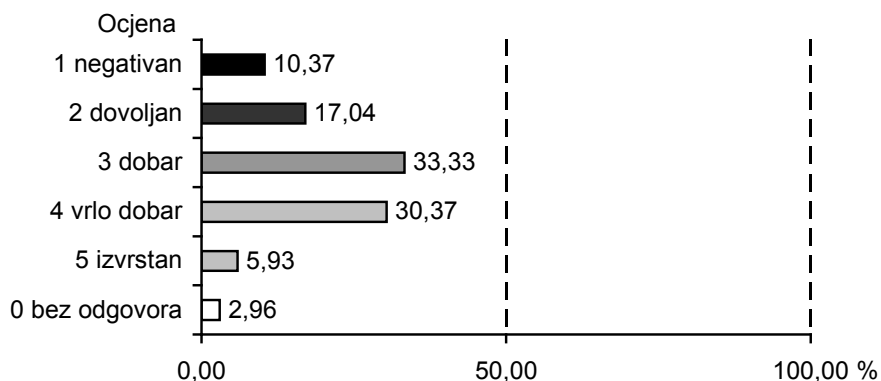
Najviše ispitanika (32,59 %) izvrsnim ocjenjuje mogućnost daljnjeg školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih u službi zaštite na radu, uz podršku poslodavca. Ali, uz značajan udio slabih ocjena, dovoljan u 13,33 % i negativne ocjene u 6,67 % ispitanika, prosječna ocjena je 3,62.

66.

Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		14	10,37	
2	dovoljan		23	17,04	
3	dobar		45	33,33	
4	vrlo dobar		41	30,37	
5	izvrstan		8	5,93	
0	bez odgovora		4	2,96	
aritmetička sredina (M)		3,05	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,08			
koeficijent varijabilnosti (V) %		35,33			

Tablica 66. Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi ZNR

Slika 66. Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi ZNR

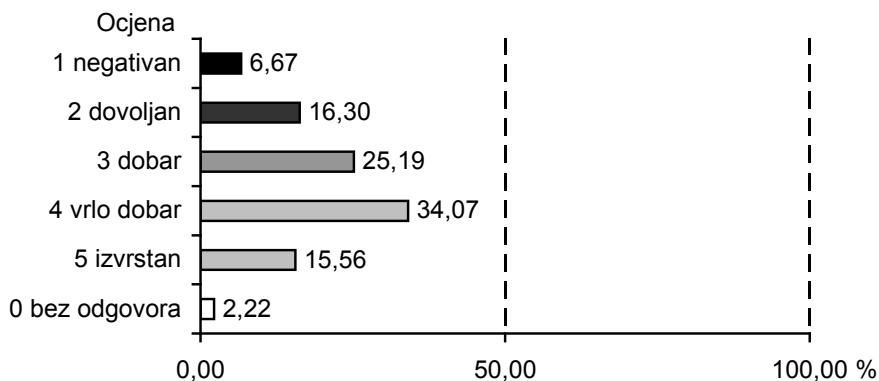
Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi zaštite na radu najviše ispitanika, njih trećina (33,33 %) ocjenjuje ocjenom dobar. Zanimljivo da je najmanje zastupljena izvrsna ocjena, u svega 5,93 %. Uz značajan udio slabih ocjena, dovoljan u 17,04 % i negativne ocjene u čak 10,37 % ispitanika, prosječna ocjena je niska (3,05).

67.

Potpuna stručna neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		9	6,67	
2	dovoljan		22	16,30	
3	dobar		34	25,19	
4	vrlo dobar		46	34,07	
5	izvrstan		21	15,56	
0	bez odgovora		3	2,22	
aritmetička sredina (M)		3,36	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,14			
koeficijent varijabilnosti (V) %		33,79			

Tablica 67. Potpuna stručna neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike

Slika 67. Potpuna stručna neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike

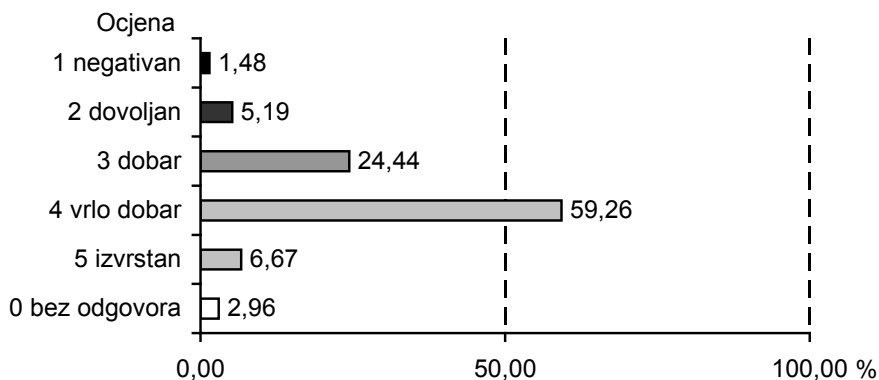
Potpunu stručnu neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike najviše ispitanika (34,07 %) ocijenilo je vrlo dobrom ocjenom. No, uz značajnih 16,30 % ocjene dovoljan, kao i 6,67 % negativne ocjene, prosječna ocjena iznosi 3,36.

68.

Ukupna ocjena rada službe zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		7	5,19	
3	dobar		33	24,44	
4	vrlo dobar		80	59,26	
5	izvrstan		9	6,67	
0	bez odgovora		4	2,96	
aritmetička sredina (M)		3,66	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,75			
koeficijent varijabilnosti (V) %		20,40			

Tablica 68. Ukupna ocjena rada službe zaštite na radu

Slika 68. Ukupna ocjena rada službe zaštite na radu

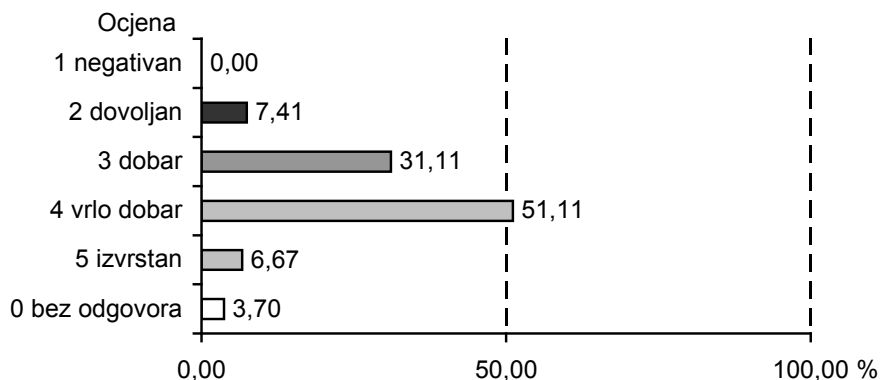
Izvrсну ocjenu rada svoje službe zaštite na radu daje tek 6,67 % voditelja službi zaštite na radu. Većina ispitanika (59,26 %) ipak daje vrlo dobru ocjenu. Prosječna ocjena iznosi 3,66, uz prisutnih 5,19 % ocjene dovoljan i 1,48 % negativne ocjene.

69.

Ukupna ocjena stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		0	0,00	
2	dovoljan		10	7,41	
3	dobar		42	31,11	
4	vrlo dobar		69	51,11	
5	izvrstan		9	6,67	
0	bez odgovora		5	3,70	
aritmetička sredina (M)		3,59	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,73			
koeficijent varijabilnosti (V) %		20,34			

Tablica 69. Ukupna ocjena stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

Slika 69. Ukupna ocjena stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

Ukupnu ocjenu stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji većina voditelja službi zaštite na radu (51,11 %) ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, ali tek 6,67 % izvrsnom ocjenom. Bez negativnih ocjena, uz 7,41 % ocjene dovoljan prosječna ukupna ocjena stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji iznosi 3,59.

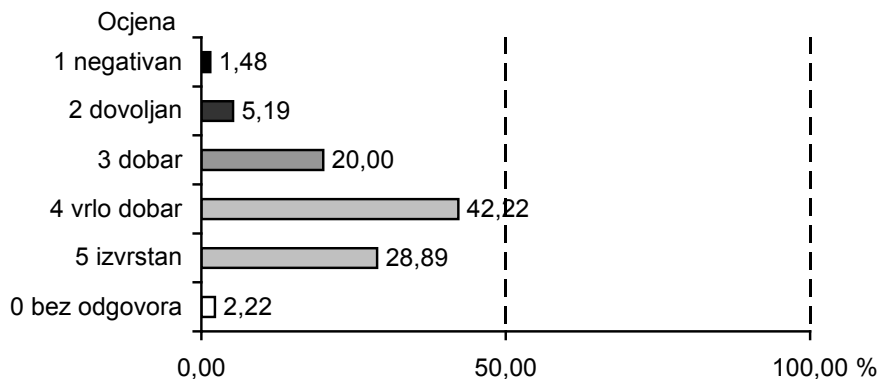
4.4.2 Ocjena rada i suradnje službe ZNR s vanjskim sudionicima iz sustava ZNR

70.

Suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada - zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		7	5,19	
3	dobar		27	20,00	
4	vrlo dobar		57	42,22	
5	izvrstan		39	28,89	
0	bez odgovora		3	2,22	
aritmetička sredina (M)		3,94	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,92			
koeficijent varijabilnosti (V) %		23,33			

Tablica 70. Suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada - zaštite na radu

Slika 70. Suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada - zaštite na radu

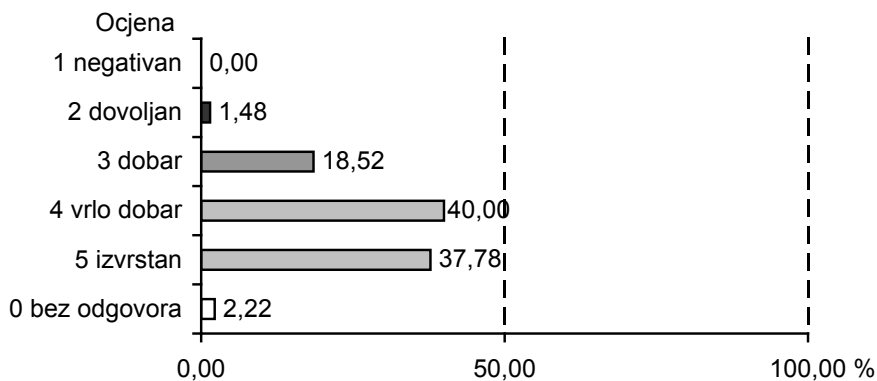
Suradnju s inspekcijom zaštite na radu najviše voditelja službi zaštite na radu (42,22 %) ocjenjuje vrlo dobrom, a 28,89 % izvrsnom ocjenom. Prosječna ocjena je 3,94, uz 5,19 % ocjene dovoljan i 1,48 % negativne ocjene.

71.

Suradnja s ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koja se bave poslovima zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		0	0,00	
2	dovoljan		2	1,48	
3	dobar		25	18,52	
4	vrlo dobar		54	40,00	
5	izvrstan		51	37,78	
0	bez odgovora		3	2,22	
aritmetička sredina (M)		4,17	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,78			
koeficijent varijabilnosti (V) %		18,72			

Tablica 71. Suradnja s ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koja se bave poslovima zaštite na radu

Slika 71. Suradnja s ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koja se bave poslovima zaštite na radu

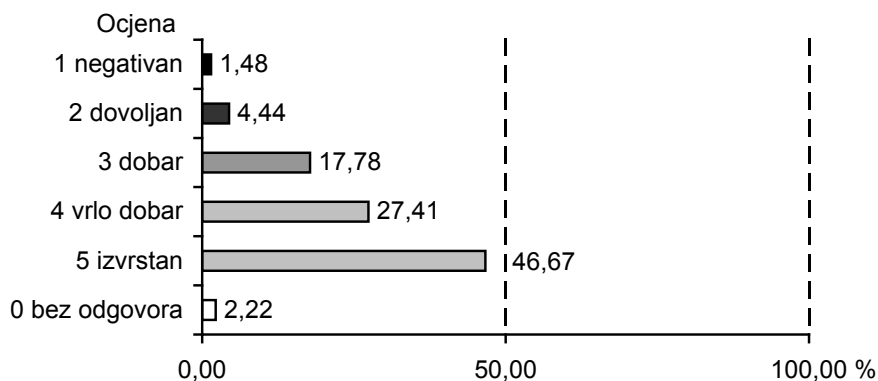
Većina ispitanika suradnju s ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koja se bave poslovima zaštite na radu ocjenjuje vrlo dobrom (40,00 %) i izvrsnom ocjenom (37,78 %). Prosječna ocjena iznosi 4,17, uz zanemariv broj slabijih ocjena.

72.

Suradnja sa specijalistima medicine rada

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		6	4,44	
3	dobar		24	17,78	
4	vrlo dobar		37	27,41	
5	izvrstan		63	46,67	
0	bez odgovora		3	2,22	
aritmetička sredina (M)		4,16	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,98			
koeficijent varijabilnosti (V) %		23,46			

Tablica 72. Suradnja sa specijalistima medicine rada

Slika 72. Suradnja sa specijalistima medicine rada

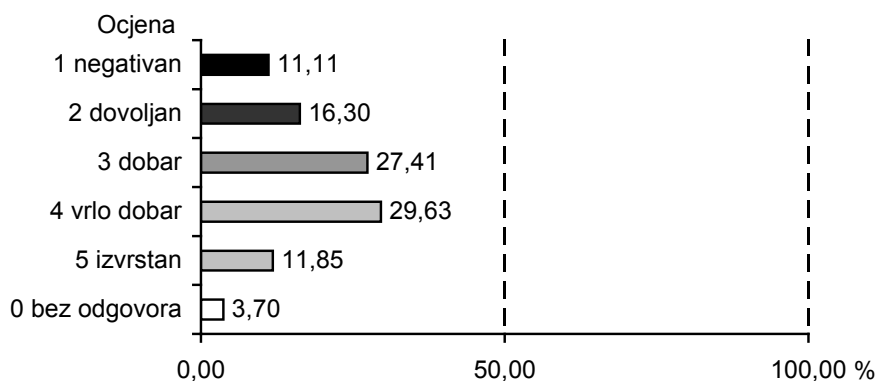
Suradnju sa specijalistima medicine rada gotovo polovica ispitanika (46,67 %) ocijenilo je izvrsnom ocjenom, a potom slijedi vrlo dobra ocjena u 27,41 % ispitanika. Uz mali postotak slabih ocjena, prosječna ocjena iznosi 4,16.

73.

Suradnja s Hrvatskim zavodom za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		15	11,11	
2	dovoljan		22	16,30	
3	dobar		37	27,41	
4	vrlo dobar		40	29,63	
5	izvrstan		16	11,85	
0	bez odgovora		5	3,70	
aritmetička sredina (M)		3,15	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,19			
koeficijent varijabilnosti (V) %		37,61			

Tablica 73. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

Slika 73. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

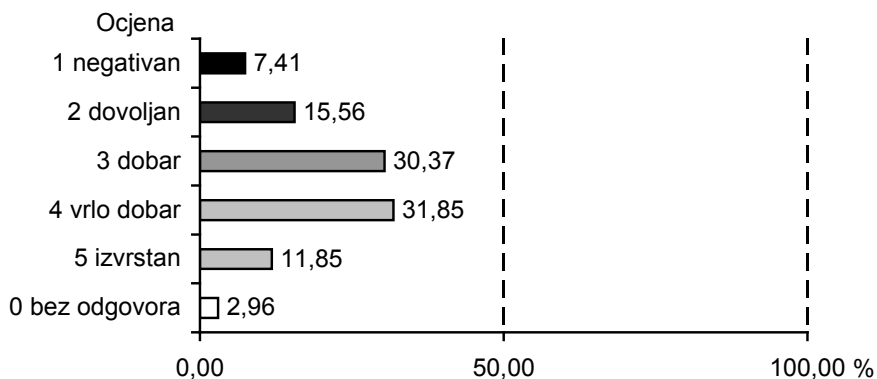
Iako najviše ispitanika (26,93 %) suradnju s Hrvatskim zavodom za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, značajno se ističu negativna ocjena suradnje (11,11 %) kao i ocjena dovoljan sa 16,30 %. Prosječna ocjena je 3,15.

74.

Suradnja s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		10	7,41	
2	dovoljan		21	15,56	
3	dobar		41	30,37	
4	vrlo dobar		43	31,85	
5	izvrstan		16	11,85	
0	bez odgovora		4	2,96	
aritmetička sredina (M)		3,26	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,10			
koeficijent varijabilnosti (V) %		33,82			

Tablica 74. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu

Slika 74. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu

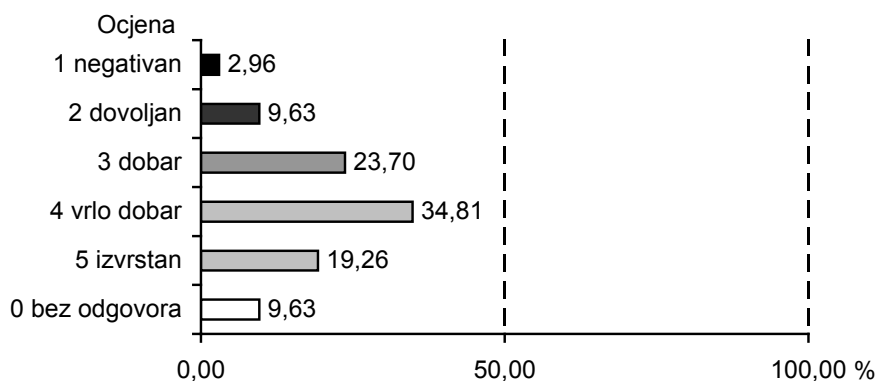
Najviše voditelja službi zaštite na radu (31,85 %) suradnju s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom, a potom slijedi ocjena dobar zastupljena u 30,37 % ispitanika. Treba istaknuti značajan udio slabih ocjena, ocjenu dovoljan s 15,56 % te negativnu ocjenu u čak 7,41 % ispitanika. Prosječna ocjena je 3,26.

75.

Suradnja s ustanovama za obrazovanje iz područja zaštite na radu (obrazovanje odraslih, visokoškolsko obrazovanje)

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		4	2,96	
2	dovoljan		13	9,63	
3	dobar		32	23,70	
4	vrlo dobar		47	34,81	
5	izvrstan		26	19,26	
0	bez odgovora		13	9,63	
aritmetička sredina (M)		3,64	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,03			
koeficijent varijabilnosti (V) %		28,38			

Tablica 75. Suradnja s ustanovama za obrazovanje iz područja zaštite na radu

Slika 75. Suradnja s ustanovama za obrazovanje iz područja zaštite na radu

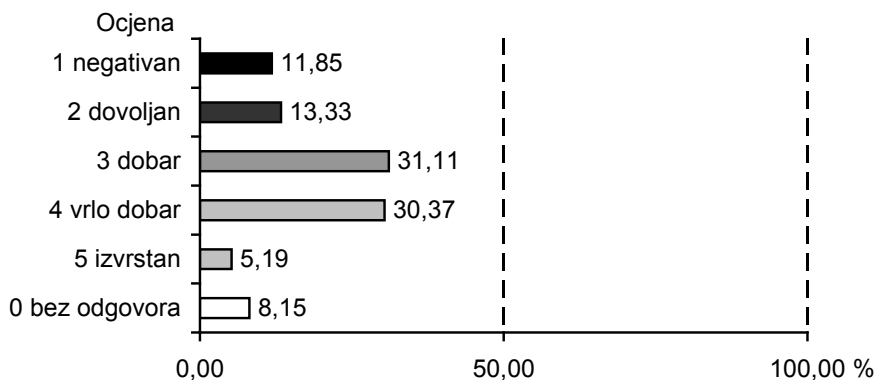
Suradnju s ustanovama za obrazovanje iz područja zaštite na radu najviše ispitanika (34,81 %) ocjenjuje vrlo dobrom. Uz značajan postotak ocjene dovoljan od 9,63 %, prosječna ocjena iznosi 3,64.

76.

Suradnja sa strukovnim udrugama

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		16	11,85	
2	dovoljan		18	13,33	
3	dobar		42	31,11	
4	vrlo dobar		41	30,37	
5	izvrstan		7	5,19	
0	bez odgovora		11	8,15	
aritmetička sredina (M)		3,04	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,10			
koeficijent varijabilnosti (V) %		36,27			

Tablica 76. Suradnja sa strukovnim udrugama

Slika 76. Suradnja sa strukovnim udrugama

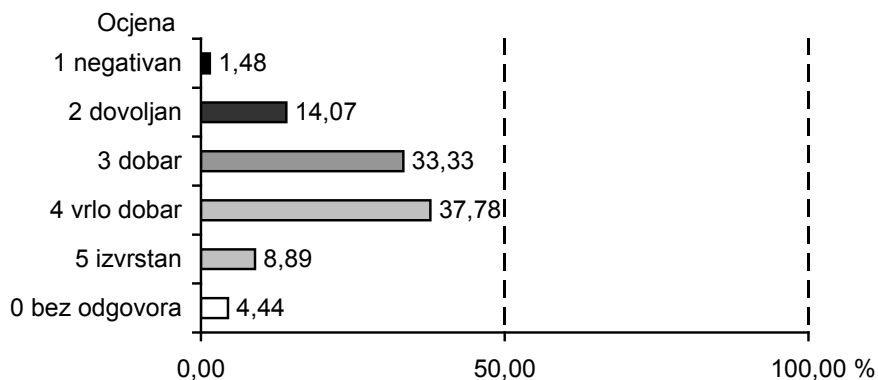
Zanimljivo je da najmanji dio voditelja službi zaštite na radu suradnju sa strukovnim udrugama ocjenjuje izvrsnom, tek 5,19 %. Uz to, najzastupljenija je ocjena dobar (31,11 %), uz značajan udio slabih ocjena, ocjena dovoljan u 13,33 %, a negativna ocjena čak u 11,85 % ispitanika. Prosječna ocjena je 3,04.

77.

Ocjena zakonske regulative službe zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		19	14,07	
3	dobar		45	33,33	
4	vrlo dobar		51	37,78	
5	izvrstan		12	8,89	
0	bez odgovora		6	4,44	
aritmetička sredina (M)		3,40	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,90			
koeficijent varijabilnosti (V) %		26,52			

Tablica 77. Ocjena zakonske regulative službe zaštite na radu

Slika 77. Ocjena zakonske regulative službe zaštite na radu

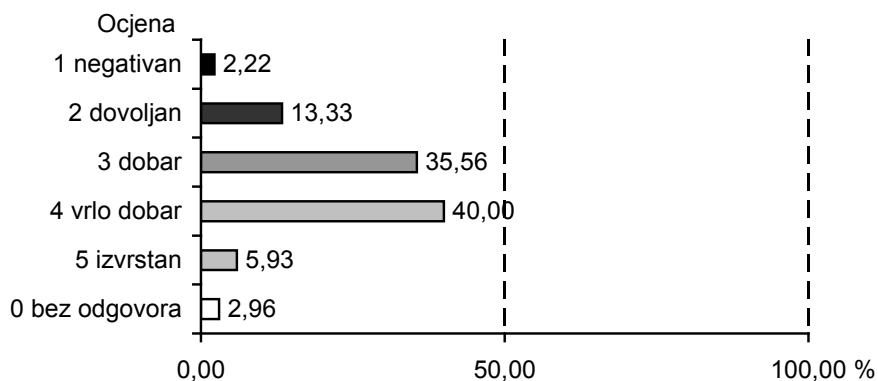
Većina voditelja službi zaštite na radu zakonsku regulativu službe zaštite na radu ocijenilo je vrlo dobrom (37,78 %) i dobrom ocjenom (33,33 %). Značajno je istaknuti udio ocjene dovoljan s 14,07 %, ali i ocjenu izvrstan u tek 8,89 % ispitanika. Prosječna ocjena je 3,40.

78.

Ocjena cjelokupne zakonske regulative zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		3	2,22	
2	dovoljan		18	13,33	
3	dobar		48	35,56	
4	vrlo dobar		54	40,00	
5	izvrstan		8	5,93	
0	bez odgovora		4	2,96	
aritmetička sredina (M)		3,35	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,87			
koeficijent varijabilnosti (V) %		26,05			

Tablica 78. Ocjena cjelokupne zakonske regulative zaštite na radu

Slika 78. Ocjena cjelokupne zakonske regulative zaštite na radu

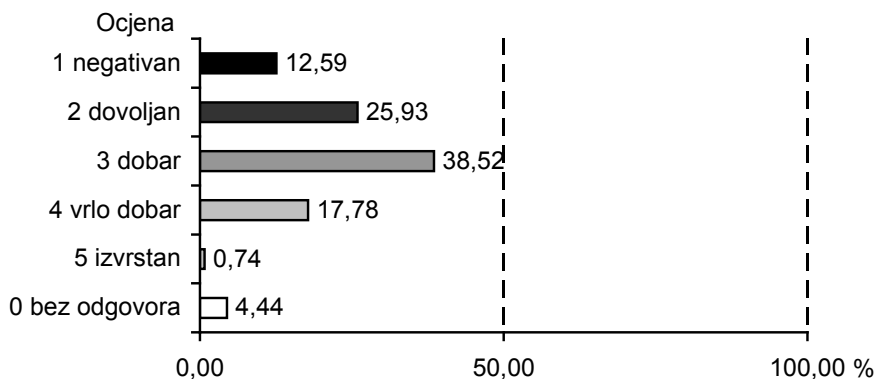
Cjelokupnu zakonsku regulativu zaštite na radu najviše ispitanika (40,00 %) ocijenilo je vrlo dobrom ocjenom, a potom slijedi 35,56 % s dobrom ocjenom. Ocjenu izvrstan daje tek 5,93 % ispitanika, a značajan je i udio ocjene dovoljan s 13,33 %. Prosječna ocjena iznosi 3,35.

79.

Ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		17	12,59	
2	dovoljan		35	25,93	
3	dobar		52	38,52	
4	vrlo dobar		24	17,78	
5	izvrstan		1	0,74	
0	bez odgovora		6	4,44	
aritmetička sredina (M)		2,67	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,95			
koeficijent varijabilnosti (V) %		35,66			

Tablica 79. Ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava

Slika 79. Ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava

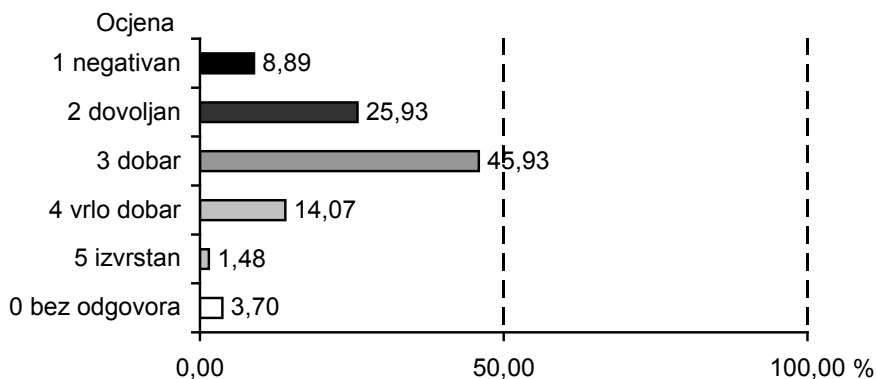
Vrednovanje zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava ispitanika (38,52 %) ocijenilo je ocjenom dobar, potom slijedi ocjena dovoljan kod čak 25,93 %, ali i negativna ocjena kod čak 12,59 % ispitanika. Uz zanemariv broj izvrsne ocjene, prosječna ocjena iznosi iznimno niskih 2,67.

80.

Ocjena percepcije i vrednovanja sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od javnosti i društva

Odgovor (Ocjena)				f	%
1	negativan			12	8,89
2	dovoljan			35	25,93
3	dobar			62	45,93
4	vrlo dobar			19	14,07
5	izvrstan			2	1,48
0	bez odgovora			5	3,70
aritmetička sredina (M)		2,72	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,88			
koeficijent varijabilnosti (V) %		32,21			

Tablica 80. Ocjena percepcije i vrednovanja sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od javnosti i društva

Slika 80. Ocjena percepcije i vrednovanja sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od javnosti i društva

Na žalost i percepciju i vrednovanje sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od javnosti i društva zanemariv broj voditelja službi zaštite na radu ocjenjuje izvrsnom ocjenom. Uz najveći udio ocjene dobar (45,93 %) te čak 25,93 % slabe ocjene dovoljan, ali i uz značajnih 8,89 % negativne ocjene, prosječna ocjena iznosi iznimno niskih 2,72.

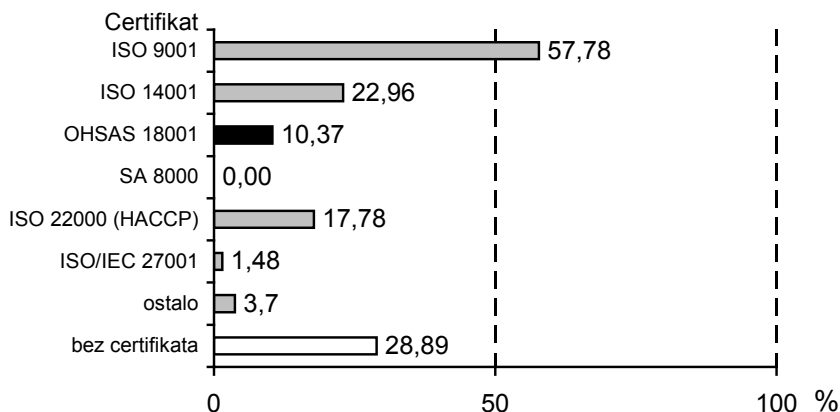
4.5 Podaci o sustavima za upravljanje sigurnošću na radu po međunarodnim normama

81.

Certificirani sustavi upravljanja po međunarodnim normama u poslovnoj organizaciji

Odgovor		f	%
1.	ISO 9001	78	57,78
2.	ISO 14001	31	22,96
3.	OHSAS 18001	14	10,37
4.	SA 8000	0	0,00
5.	ISO 22000 (HACCP)	24	17,78
6.	ISO/IEC 27001	2	1,48
7.	ostalo	5	3,70
ukupno certifikata		193	-
ukupno sa certifikatom		96	71,11
ukupno bez certifikata		39	28,89
Σ		135	100,00

Tablica 81. Certificirani sustavi upravljanja po međunarodnim normama u poslovnoj organizaciji

Slika 81. Certificirani sustavi upravljanja po međunarodnim normama u poslovnoj organizaciji

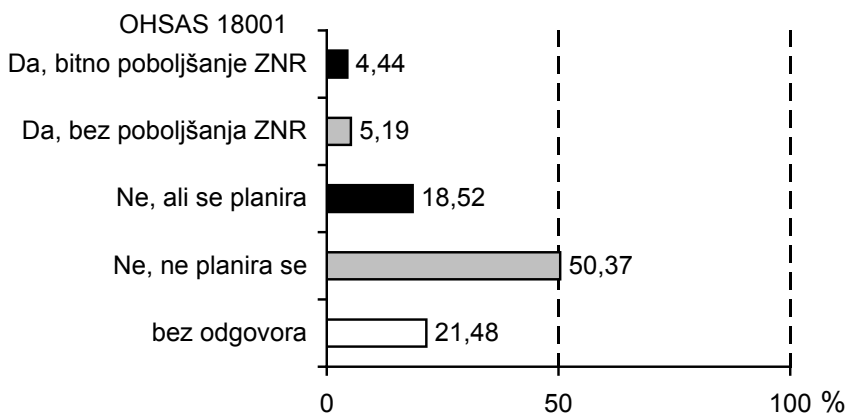
Najzastupljeniji su (57,78 %) certificirani sustavi upravljanja kvalitetom po normi ISO 9001, dok certifikat OHSAS 18001 ima 10,37 % ispitanika. Neki od certificiranih sustava upravljanja po međunarodni normama uveden je u 71,11 % poslovnih organizacija ispitanika.

82.

OHSAS 18001 sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu u poslovnoj organizaciji

Odgovor		f	%
1.	imamo certifikat, bitno je poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe ZNR	6	4,44
2.	imamo certifikat, ali još nije bitno poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe ZNR	7	5,19
3.	nemamo certifikat, ali služba ZNR planira skoro uvođenje sustava OHSAS 18001	25	18,52
4.	nemamo certifikat, služba ZNR za sada ne planira uvođenje sustava OHSAS 18001	68	50,37
0.	bez odgovora	29	21,48
Σ		135	100,00

Tablica 82. OHSAS 18001 sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu u poslovnoj organizaciji

Slika 82. OHSAS 18001 sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu u poslovnoj organizaciji

U manje od polovice organizacija koje imaju uveden sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu po OHSAS 18001 bitno je i poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe zaštite na radu. U najvećem dijelu organizacija koje nemaju uveden OHSAS 18001 služba zaštite na radu za sada ne planira uvođenje tog sustava.

4.6 Prijedlozi za unapređenje rada službe zaštite na radu

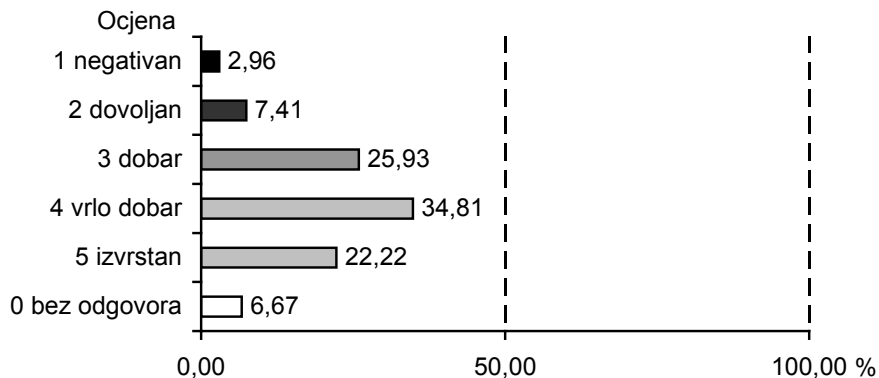
4.6.1 Ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz vanjski sustav ZNR)

83.

Preciznije zakonsko određenje obveznog broja zaposlenih u službi ZNR s obzirom na veličinu poduzeća (broj zaposlenika), organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom

Odgovor (Ocjena)		f	%
1	negativan	4	2,96
2	dovoljan	10	7,41
3	dobar	35	25,93
4	vrlo dobar	47	34,81
5	izvrstan	30	22,22
0	bez odgovora	9	6,67
aritmetička sredina (M)		3,71	Σ
standardna devijacija (s)		1,02	
koeficijent varijabilnosti (V) %		24,72	

Tablica 83. Preciznije zakonsko određenje obveznog broja zaposlenih u službi ZNR

Slika 83. Preciznije zakonsko određenje obveznog broja zaposlenih u službi ZNR

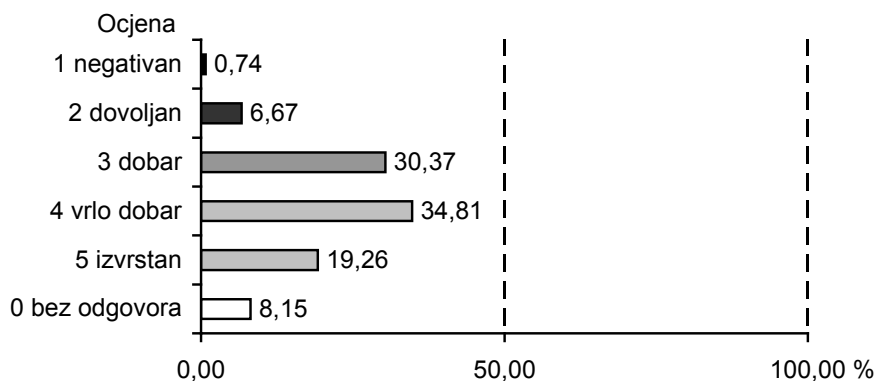
Prosječna ocjena prijedloga (3,71) je u području vrlo dobre ocjene, što je i pojedinačna ocjena najviše ispitanika (34,81 %), no treba istaknuti 7,41 % ocjene dovoljan za ovaj prijedlog.

84.

Detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		1	0,74	
2	dovoljan		9	6,67	
3	dobar		41	30,37	
4	vrlo dobar		47	34,81	
5	izvrstan		26	19,26	
0	bez odgovora		11	8,15	
aritmetička sredina (M)		3,71	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,90			
koeficijent varijabilnosti (V) %		24,39			

Tablica 84. Detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe ZNR

Slika 84. Detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe ZNR

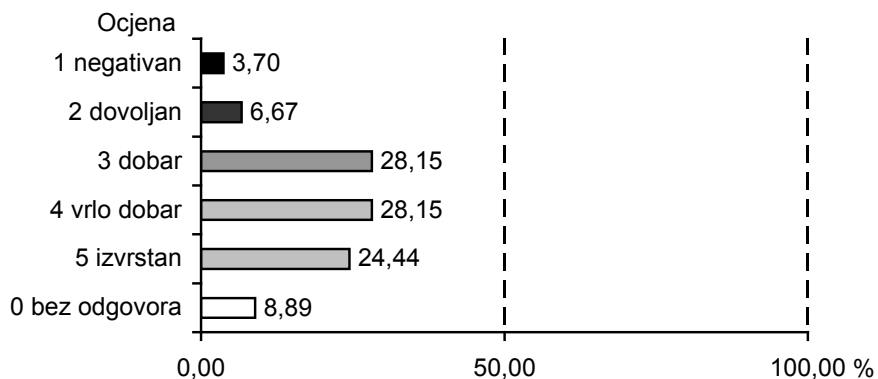
Prijedlog za detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe zaštite na radu najviše ispitanika (34,81 %) ocjenjuje vrlo dobrim, u kojem je području i prosječna ocjena 3,71. Potrebno je i uočiti da 6,67 % ispitanika ovaj prijedlog ocjenjuje tek ocjenom dovoljan.

85.

Jednostavniji zakonski uvjeti za interno obavljanje ovlaštenih poslova ZNR od službe ZNR

Odgovor (Ocjena)				f	%
1	negativan			5	3,70
2	dovoljan			9	6,67
3	dobar			38	28,15
4	vrlo dobar			38	28,15
5	izvrstan			33	24,44
0	bez odgovora			12	8,89
aritmetička sredina (M)		3,69	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,07			
koeficijent varijabilnosti (V) %		28,93			

Tablica 85. Jednostavniji zakonski uvjeti za interno obavljanje ovlaštenih poslova ZNR od službe ZNR

Slika 85. Jednostavniji zakonski uvjeti za interno obavljanje ovlaštenih poslova ZNR od službe ZNR

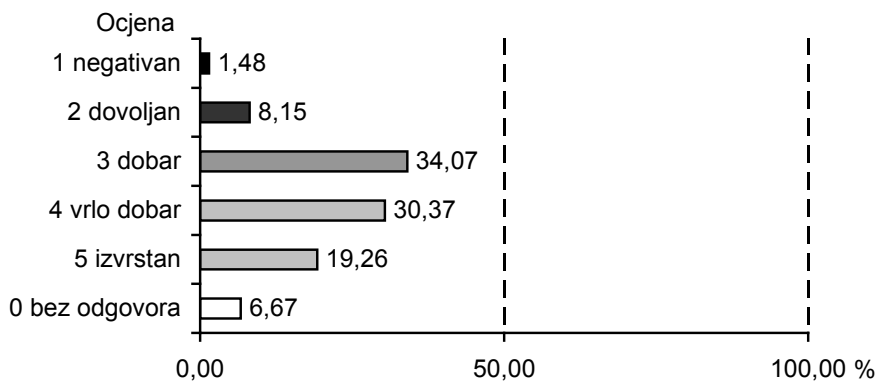
Najveći i jednaki dio ispitanika (28,15 %) prijedlog o jednostavnijim zakonskim uvjetima za interno obavljanje ovlaštenih poslova zaštite na radu od službe zaštite na radu ocjenjuje vrlo dobrim i dobrim. Prosječna ocjena iznosi 3,69. Uočljive su i slabe ocjene ovog prijedloga, i to 6,67 % s ocjenom dovoljan i 3,70 % s negativnom ocjenom.

86.

Učinkovitiji inspekcijski nadzor nad provedbom propisa ZNR, uključujući i obvezu ustroja i rada službe ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		11	8,15	
3	dobar		46	34,07	
4	vrlo dobar		41	30,37	
5	izvrstan		26	19,26	
0	bez odgovora		9	6,67	
aritmetička sredina (M)		3,62	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,96			
koeficijent varijabilnosti (V) %		26,48			

Tablica 86. Učinkovitiji inspekcijski nadzor nad provedbom propisa ZNR, uključujući i obvezu ustroja i rada službe ZNR

Slika 86. Učinkovitiji inspekcijski nadzor nad provedbom propisa ZNR, uključujući i obvezu ustroja i rada službe ZNR

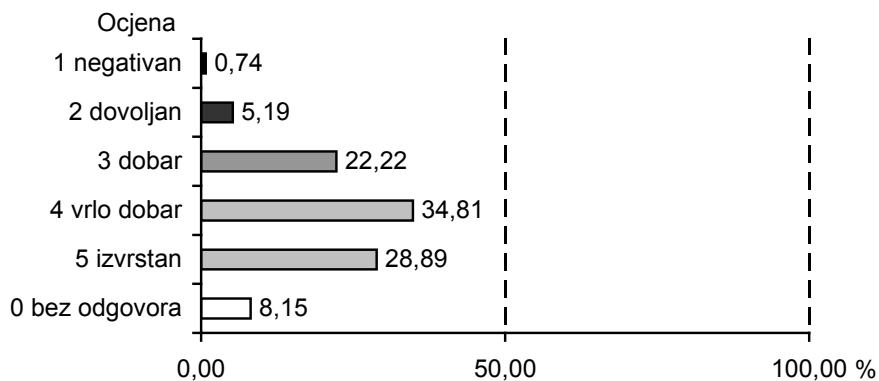
Prijedlog za učinkovitiji inspekcijski nadzor nad provedbom propisa zaštite na radu, uključujući i obvezu ustroja i rada službe zaštite na radu, najviše ispitanika (34,07 %) ocjenjuje dobrim, a slijedi vrlo dobra ocjena s 30,37 %. Uz 8,15 % ocjene dovoljan, prosječna ocjena je 3,62.

87.

Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%
1	negativan		1	0,74
2	dovoljan		7	5,19
3	dobar		30	22,22
4	vrlo dobar		47	34,81
5	izvrstan		39	28,89
0	bez odgovora		11	8,15
aritmetička sredina (M)		3,94	Σ	135
standardna devijacija (s)		0,92		100,00
koeficijent varijabilnosti (V) %		23,44		

Tablica 87. Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR

Slika 87. Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR

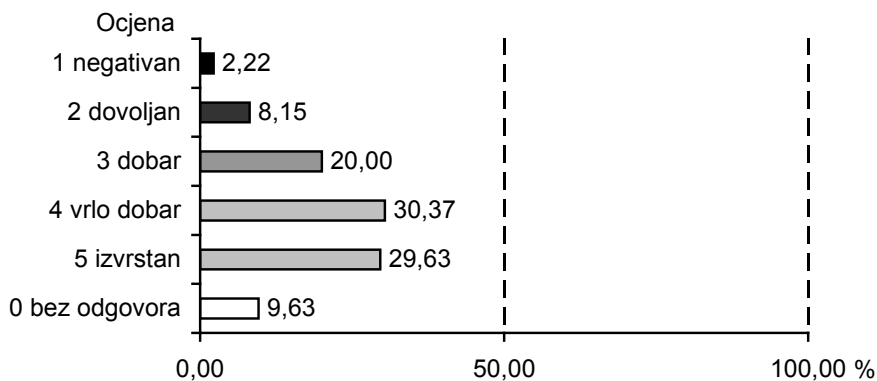
Prijedlog obveze kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi zaštite na radu ocijenjen je prosječnom ocjenom vrlo dobar (3,94), uz najviše ispitanika (34,81 %) sa pojedinačnom vrlo dobrom ocjenom.

88.

Obveza stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola i sl.) za voditelja službe ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		3	2,22	
2	dovoljan		11	8,15	
3	dobar		27	20,00	
4	vrlo dobar		41	30,37	
5	izvrstan		40	29,63	
0	bez odgovora		13	9,63	
aritmetička sredina (M)		3,85	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,05			
koeficijent varijabilnosti (V) %		27,34			

Tablica 88. Obveza stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola i sl.) za voditelja službe ZNR

Slika 88. Obveza stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola i sl.) za voditelja službe ZNR

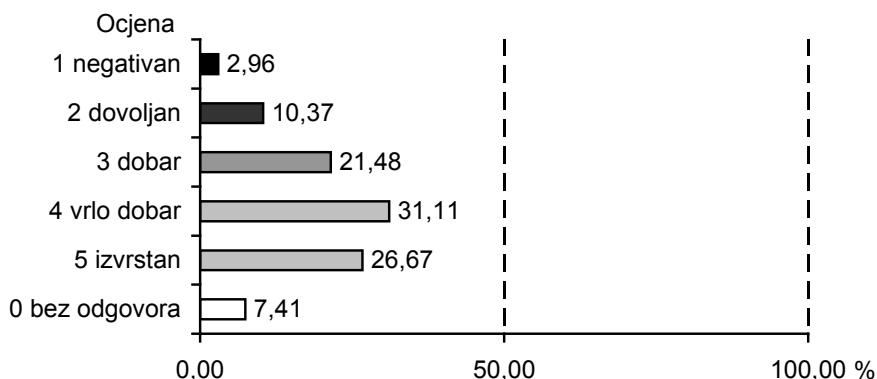
Većina ispitanika vrlo dobrom ocjenom (30,73 %) i odličnom ocjenom (29,63 %) ocjenjuje prijedlog obveze stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta za voditelja službe zaštite na radu. Uz 8,15 % ocjene dovoljan, prosječna ocjena iznosi 3,85.

89.

Zakonska prednost stručnjaka ZNR sa stručnom spremom iz područja sigurnosti za zaposlenje u službi ZNR (na mjesto voditelja službe ZNR i stručnjaka ZNR)

Odgovor (Ocjena)			f	%
1	negativan		4	2,96
2	dovoljan		14	10,37
3	dobar		29	21,48
4	vrlo dobar		42	31,11
5	izvrstan		36	26,67
0	bez odgovora		10	7,41
aritmetička sredina (M)		3,74	Σ	135
standardna devijacija (s)		1,09		100,00
koeficijent varijabilnosti (V) %		29,15		

Tablica 89. Zakonska prednost stručnjaka ZNR sa stručnom spremom iz područja sigurnosti za zaposlenje u službi ZNR (na mjesto voditelja službe ZNR i stručnjaka ZNR)

Slika 89. Zakonska prednost stručnjaka ZNR sa stručnom spremom iz područja sigurnosti za zaposlenje u službi ZNR (na mjesto voditelja službe ZNR i stručnjaka ZNR)

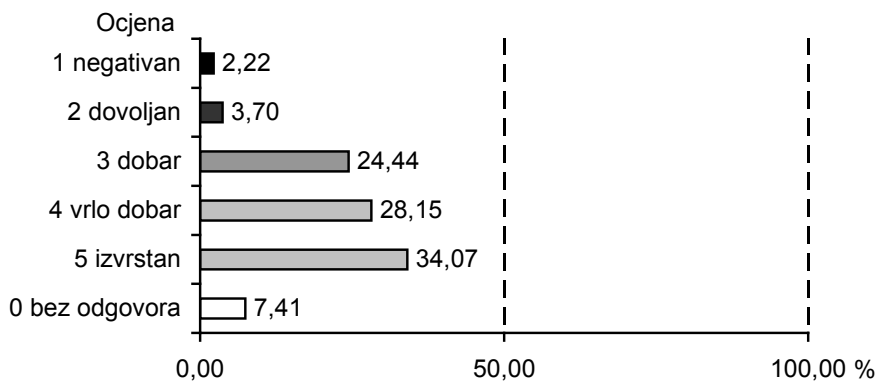
Prijedlog davanja zakonske prednosti stručnjacima zaštite na radu sa stručnom spremom iz područja sigurnosti za zaposlenje u službi zaštite na radu većina ispitanika ocjenjuje ocjenama vrlo dobar (31,11 %) i izvrstan (26,67 %). Prosječna ocjena iznosi 3,74, uz ocjenu dovoljan kod značajnih 10,37 %, dok je negativna ocjena ovog prijedloga dana od samo 2,96 % ispitanika.

90.

Unapređenje informacijske povezanosti službe ZNR i vanjskih sudionika ZNR primjenom interneta

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		3	2,22	
2	dovoljan		5	3,70	
3	dobar		33	24,44	
4	vrlo dobar		38	28,15	
5	izvrstan		46	34,07	
0	bez odgovora		10	7,41	
aritmetička sredina (M)		3,95	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,00			
koeficijent varijabilnosti (V) %		25,38			

Tablica 90. Unapređenje informacijske povezanosti službe ZNR i vanjskih sudionika ZNR primjenom interneta

Slika 90. Unapređenje informacijske povezanosti službe ZNR i vanjskih sudionika ZNR primjenom interneta

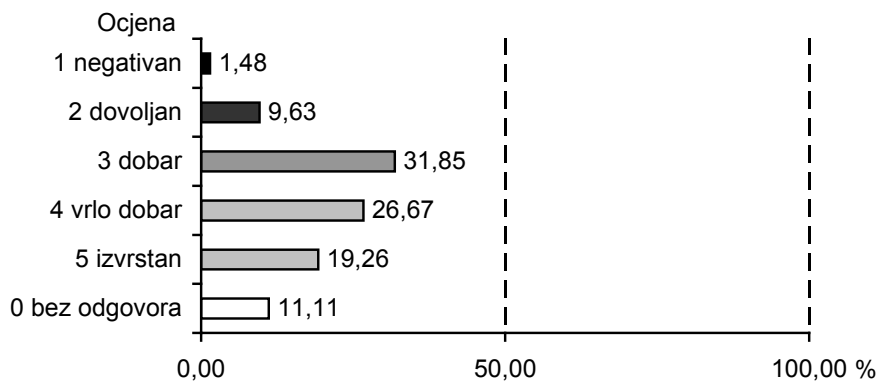
Najviše ispitanika (34,07 %) prijedlogu unapređenja informacijske povezanosti službe zaštite na radu i vanjskih sudionika na području zaštite na radu primjenom interneta daje izvrsnu ocjenu. Potom slijedi vrlo dobra ocjena (28,15 %) i dobra ocjena (24,44 %), a prosječna ocjena je 3,95.

91.

Zakonsko određenje osnova službe integralne sigurnosti (jedinствene službe za više područja zaštite) u poslovnoj organizaciji

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		2	1,48	
2	dovoljan		13	9,63	
3	dobar		43	31,85	
4	vrlo dobar		36	26,67	
5	izvrstan		26	19,26	
0	bez odgovora		15	11,11	
aritmetička sredina (M)		3,59	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,00			
koeficijent varijabilnosti (V) %		27,73			

Tablica 91. Zakonsko određenje osnova službe integralne sigurnosti (jedinствene službe za više područja zaštite) u poslovnoj organizaciji

Slika 91. Zakonsko određenje osnova službe integralne sigurnosti (jedinствene službe za više područja zaštite) u poslovnoj organizaciji

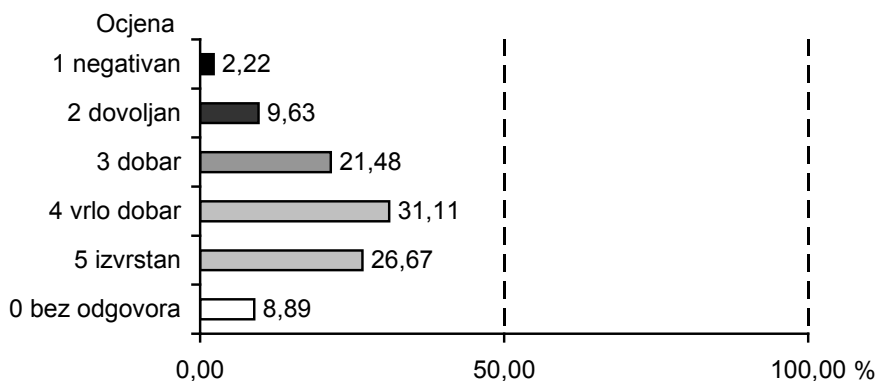
Najviše ispitanika ocijenilo je ovaj prijedlog ocjenom dobar (31,85%). Uz značajan postotak bez odgovora (11,11 %), treba istaknuti da 9,63 % ispitanika prijedlog ocjenjuje tek ocjenom dovoljan. Prosječna ocjena iznosi 3,59.

92.

Sustavnije informiranje javnosti o problematici sigurnosti na radu i mogućnosti doprinosa njezinu unapređenju učinkovitim radom službe zaštite na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		3	2,22	
2	dovoljan		13	9,63	
3	dobar		29	21,48	
4	vrlo dobar		42	31,11	
5	izvrstan		36	26,67	
0	bez odgovora		12	8,89	
aritmetička sredina (M)		3,77	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,06			
koeficijent varijabilnosti (V) %		28,04			

Tablica 92. Sustavnije informiranje javnosti o problematici sigurnosti na radu i mogućnosti doprinosa njezinu unapređenju učinkovitim radom službe zaštite na radu

Slika 92. Sustavnije informiranje javnosti o problematici sigurnosti na radu i mogućnosti doprinosa njezinu unapređenju učinkovitim radom službe zaštite na radu

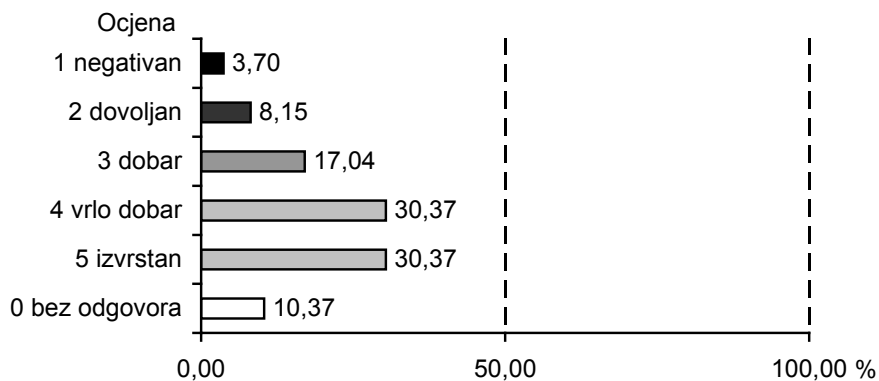
Najviše ispitanika (31,11 %) prijedlog ocjenjuje vrlo dobrim, a uz 9,63 % ocjene dovoljan, prosječna ocjena prijedloga iznosi 3,77.

93.

Obvezno komorsko organiziranje stručnjaka zaštite na radu i službi zaštite na radu, u sastavu jedinstvene komore sigurnosti na radu

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		5	3,70	
2	dovoljan		11	8,15	
3	dobar		23	17,04	
4	vrlo dobar		41	30,37	
5	izvrstan		41	30,37	
0	bez odgovora		14	10,37	
aritmetička sredina (M)		3,84	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,11			
koeficijent varijabilnosti (V) %		28,97			

Tablica 93. Obvezno komorsko organiziranje stručnjaka zaštite na radu i službi zaštite na radu, u sastavu jedinstvene komore sigurnosti na radu

Slika 93. Obvezno komorsko organiziranje stručnjaka zaštite na radu i službi zaštite na radu, u sastavu jedinstvene komore sigurnosti na radu

Jednak broj ispitanika (30,37 %) ocijenilo je ovaj prijedlog ocjenama vrlo dobar i izvrstan, što čini većinu ispitanika. Prosječna ocjena prijedloga je u području vrlo dobre ocjene (3,84), premda je uočljivo da 8,15 % ispitanika daje ovom prijedlogu tek ocjenu dovoljan, a 3,70 % negativnu ocjenu.

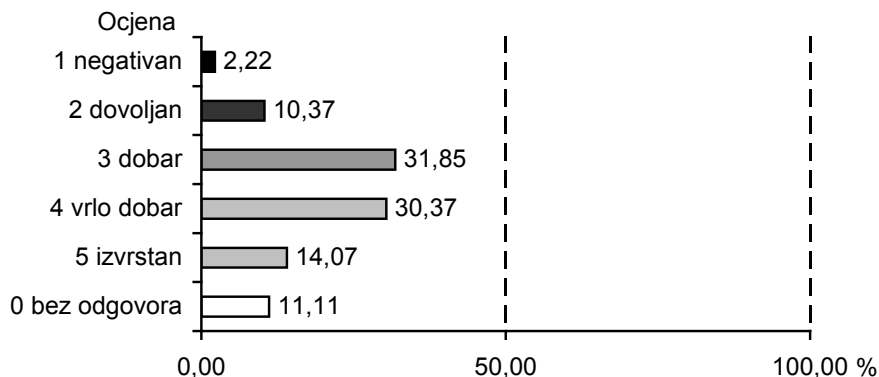
4.6.2 Ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz poslovnu organizaciju)

94.

Povećanje broja zaposlenih u službi ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		3	2,22	
2	dovoljan		14	10,37	
3	dobar		43	31,85	
4	vrlo dobar		41	30,37	
5	izvrstan		19	14,07	
0	bez odgovora		15	11,11	
aritmetička sredina (M)		3,49	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,97			
koeficijent varijabilnosti (V) %		27,91			

Tablica 94. Povećanje broja zaposlenih u službi ZNR

Slika 94. Povećanje broja zaposlenih u službi ZNR

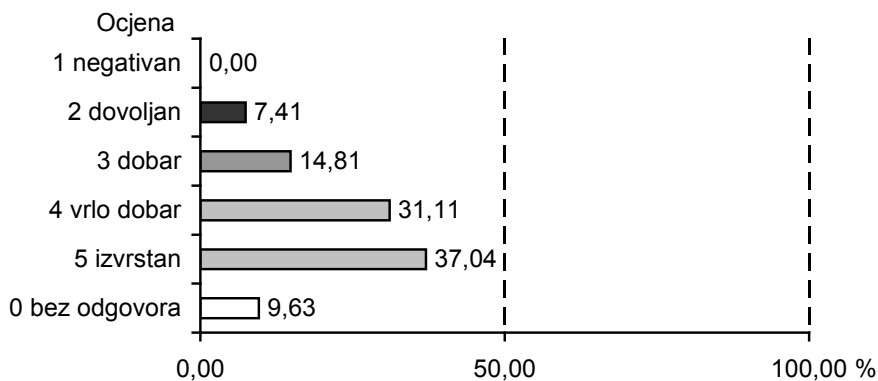
Prijedlog povećanja broja zaposlenih u službi zaštite na radu kod poslodavca najvećim je dijelom (31,85 %) ocijenjen ocjenom dobar. Uz mali postotak negativne ocjene te velik dio ocjene vrlo dobar i značajan dio ocjene izvrstan (14,07 %), prosječna ocjena prijedloga iznosi 3,49.

95.

Veća organizacijska samostalnost službe ZNR, neposrednija odgovornost upravi

Odgovor (Ocjena)		f	%
1	negativan	0	0,00
2	dovoljan	10	7,41
3	dobar	20	14,81
4	vrlo dobar	42	31,11
5	izvrstan	50	37,04
0	bez odgovora	13	9,63
aritmetička sredina (M)		4,08	Σ
standardna devijacija (s)		0,95	
koeficijent varijabilnosti (V) %		23,18	

Tablica 95. Veća organizacijska samostalnost službe ZNR, neposrednija odgovornost upravi

Slika 95. Veća organizacijska samostalnost službe ZNR, neposrednija odgovornost upravi

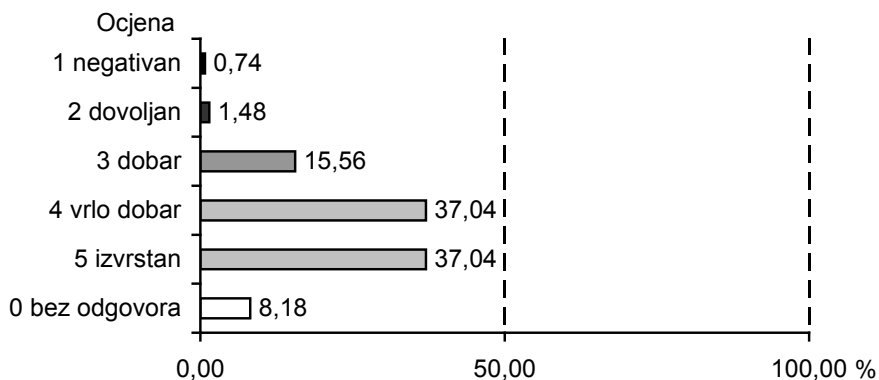
Veću organizacijsku samostalnost službe zaštite na radu, uz neposredniju odgovornost upravi, najveći dio ispitanika (37,04 %) prepoznaje i ocjenjuje kao izvrstan prijedlog za unapređenje rada službe zaštite na radu, vezan uz poslovnu organizaciju. Bez negativnih ocjena, prosječna ocjena ovog prijedloga iznosi 4,08.

96.

Suvremena informatizacija poslova i službe ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		1	0,74	
2	dovoljan		2	1,48	
3	dobar		21	15,56	
4	vrlo dobar		50	37,04	
5	izvrstan		50	37,04	
0	bez odgovora		11	8,15	
aritmetička sredina (M)		4,18	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,82			
koeficijent varijabilnosti (V) %		19,71			

Tablica 96. Suvremena informatizacija poslova i službe ZNR

Slika 96. Suvremena informatizacija poslova i službe ZNR

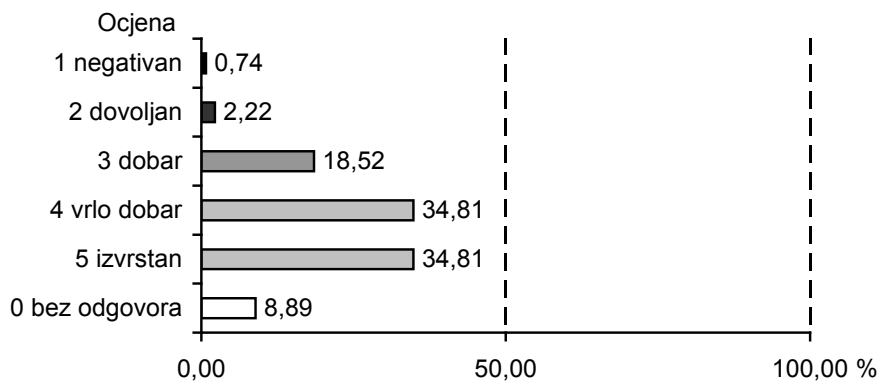
Izvrsnim i vrlo dobrim ocjenama u većini (ukupno 74,08 %) ocijenjen je prijedlog suvremene informatizacije poslova i službe ZNR u vlastitoj poslovnoj organizaciji. Uz beznačajan postotak slabih ocjena (dovoljan i negativan), prosječna ocjena prijedloga je 4,18.

97.

Dodatno školovanje i stručno usavršavanje iz zaštite na radu za zaposlene u službi ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		1	0,74	
2	dovoljan		3	2,22	
3	dobar		25	18,52	
4	vrlo dobar		47	34,81	
5	izvrstan		47	34,81	
0	bez odgovora		12	8,89	
aritmetička sredina (M)		4,11	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,86			
koeficijent varijabilnosti (V) %		21,02			

Tablica 97. Dodatno školovanje i stručno usavršavanje iz zaštite na radu za zaposlene u službi ZNR

Slika 97. Dodatno školovanje i stručno usavršavanje iz zaštite na radu za zaposlene u službi ZNR

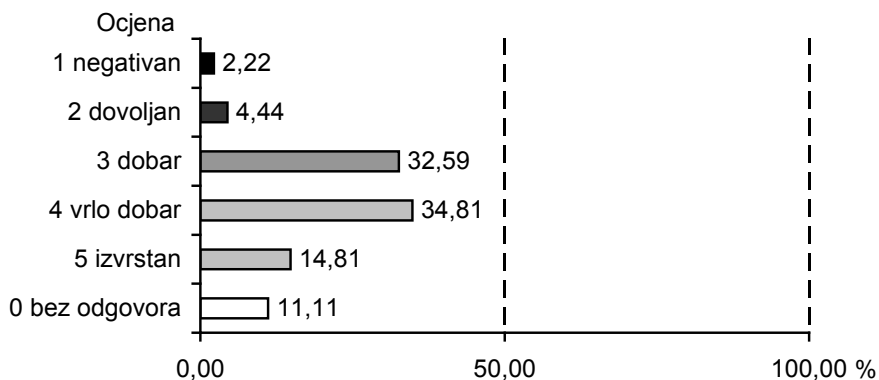
Prijedlog dodatnog školovanja i stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za zaposlene u službi zaštite na radu najveći i isti broj ispitanika (34,81 %), ocijenilo je ocjenama izvrstan i vrlo dobar, a prosječna ocjena prijedloga iznosi 4,11.

98.

Proširenje obveza i poslova službe ZNR na ovlaštene poslove ZNR

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		3	2,22	
2	dovoljan		6	4,44	
3	dobar		44	32,59	
4	vrlo dobar		47	34,81	
5	izvrstan		20	14,81	
0	bez odgovora		15	11,11	
aritmetička sredina (M)		3,63	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,90			
koeficijent varijabilnosti (V) %		24,95			

Tablica 98. Proširenje obveza i poslova službe ZNR na ovlaštene poslove ZNR

Slika 98. Proširenje obveza i poslova službe ZNR na ovlaštene poslove ZNR

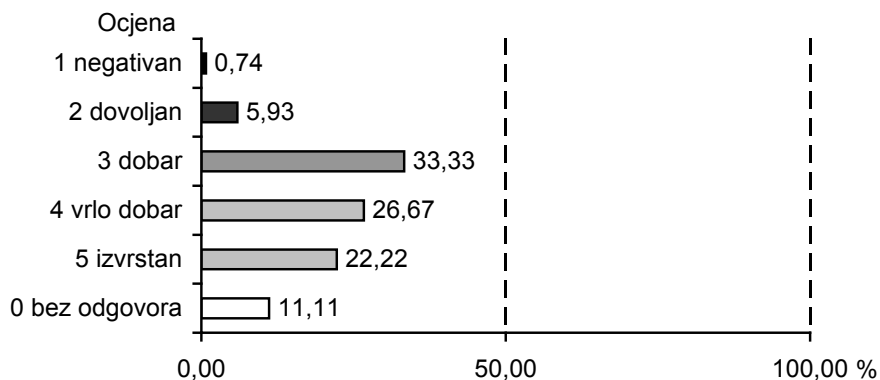
Uz značajan postotak bez odgovora (11,11 %), prijedlog za proširenje obveza i poslova službe zaštite na radu na ovlaštene poslove zaštite na radu najviše ispitanika ipak ocjenjuje vrlo dobrom ocjenom. Slijedi dobra ocjena (32,59 %), a prosječna ocjena iznosi 3,63.

99.

Integracija službe ZNR u službu integralne sigurnosti

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		1	0,74	
2	dovoljan		8	5,93	
3	dobar		45	33,33	
4	vrlo dobar		36	26,67	
5	izvrstan		30	22,22	
0	bez odgovora		15	11,11	
aritmetička sredina (M)		3,72	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		0,94			
koeficijent varijabilnosti (V) %		25,33			

Tablica 99. Integracija službe ZNR u službu integralne sigurnosti

Slika 99. Integracija službe ZNR u službu integralne sigurnosti

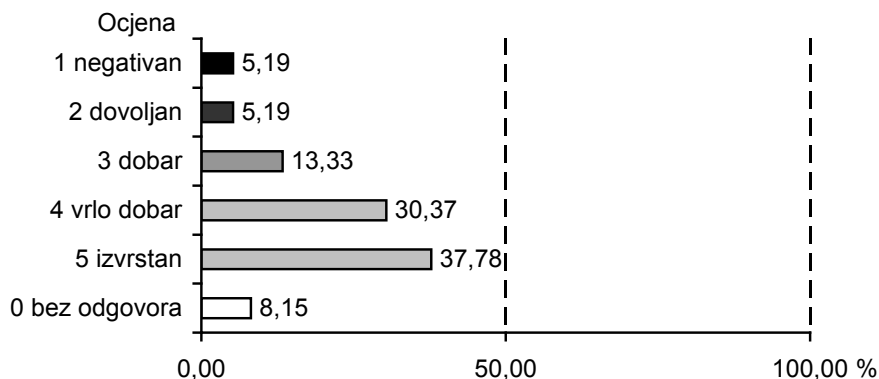
Prijedlog integracije službe zaštite na radu u službu integralne sigurnosti u poslovnoj organizaciji najviše je (33,33 %) ocijenjen dobrim. Uz značajan postotak bez odgovora (11,11 %) te ocjene vrlo dobar i izvrstan, prosječna ocjena prijedloga je u području vrlo dobre ocjene, jer iznosi 3,72.

100.

Povećanje plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, radi usklađivanja s ostalim službama poslodavca

Odgovor (Ocjena)			f	%
1	negativan		7	5,19
2	dovoljan		7	5,19
3	dobar		18	13,33
4	vrlo dobar		41	30,37
5	izvrstan		51	37,78
0	bez odgovora		11	8,15
aritmetička sredina (M)		3,98	Σ	135
standardna devijacija (s)		1,14		100,00
koeficijent varijabilnosti (V) %		28,51		

Tablica 100. Povećanje plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, radi usklađivanja s ostalim službama poslodavca

Slika 100. Povećanje plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, radi usklađivanja s ostalim službama poslodavca

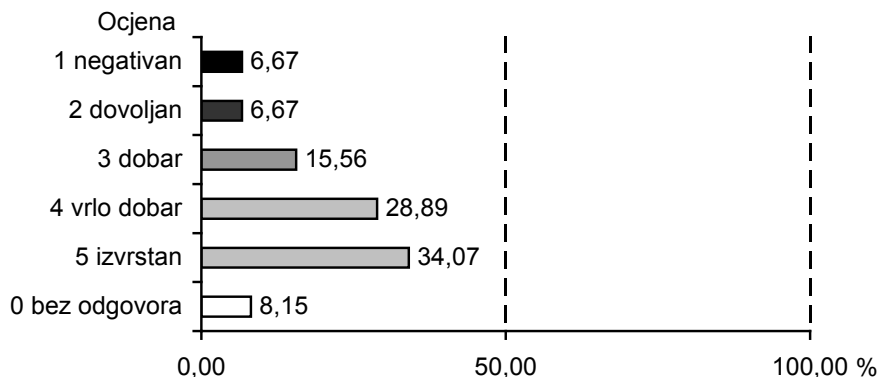
Prijedlog povećanja plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi zaštite na radu, radi usklađivanja s ostalim službama poslodavca, najviše ispitanika (37,78 %) ocjenjuje izvrsnim, no treba istaknuti i 5,19 % ocjena dovoljan i negativan. Prosječna ocjena prijedloga iznosi 3,98.

101.

Stimulacija plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

Odgovor (Ocjena)			f	%	
1	negativan		9	6,67	
2	dovoljan		9	6,67	
3	dobar		21	15,56	
4	vrlo dobar		39	28,89	
5	izvrstan		46	34,07	
0	bez odgovora		11	8,15	
aritmetička sredina (M)		3,84	Σ	135	100,00
standardna devijacija (s)		1,21			
koeficijent varijabilnosti (V) %		31,45			

Tablica 101. Stimulacija plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

Slika 101. Stimulacija plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

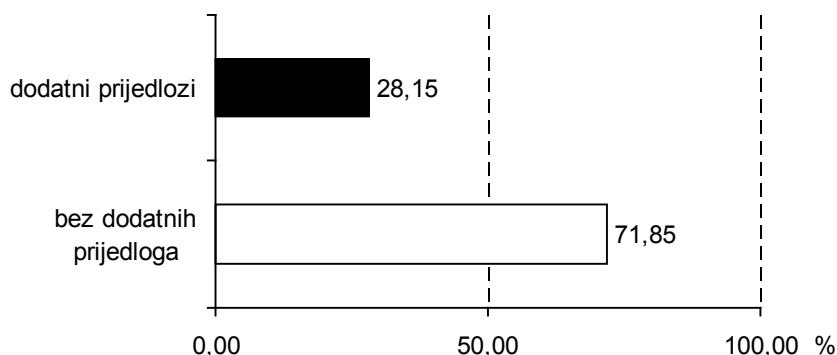
Kao i prijašnji prijedlog vezan uz plaće, i prijedlog stimulacija plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi zaštite na radu, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji, najviše ispitanika (34,07 %) ocjenjuje izvrsnim. Važno je naglasiti da 6,67 % ispitanika ovaj prijedlog ocjenjuje ocjenom dovoljan i negativan. Prosječna ocjena prijedloga je 3,84.

102.

Dodatni prijedlozi za unapređenje rada službe zaštite na radu

Odgovor		f	%
1.	dodatni prijedlozi	38	28,15
0.	bez dodatnih prijedloga (bez odgovora)	97	71,85
Σ		135	100,00

Tablica 102. Dodatni prijedlozi za unapređenje službe zaštite na radu

Slika 102. Dodatni prijedlozi za unapređenje službe zaštite na radu

Dodatne prijedloge za unapređenje rada službe zaštite na radu istaknulo je 28,15 % ispitanika, koji su ukupno dali 76 prijedloga.

Među dodatnim prijedlozima za unapređenje rada službe zaštite na radu posebno se mogu, zbog njihove učestalosti, izdvojiti sljedeći:

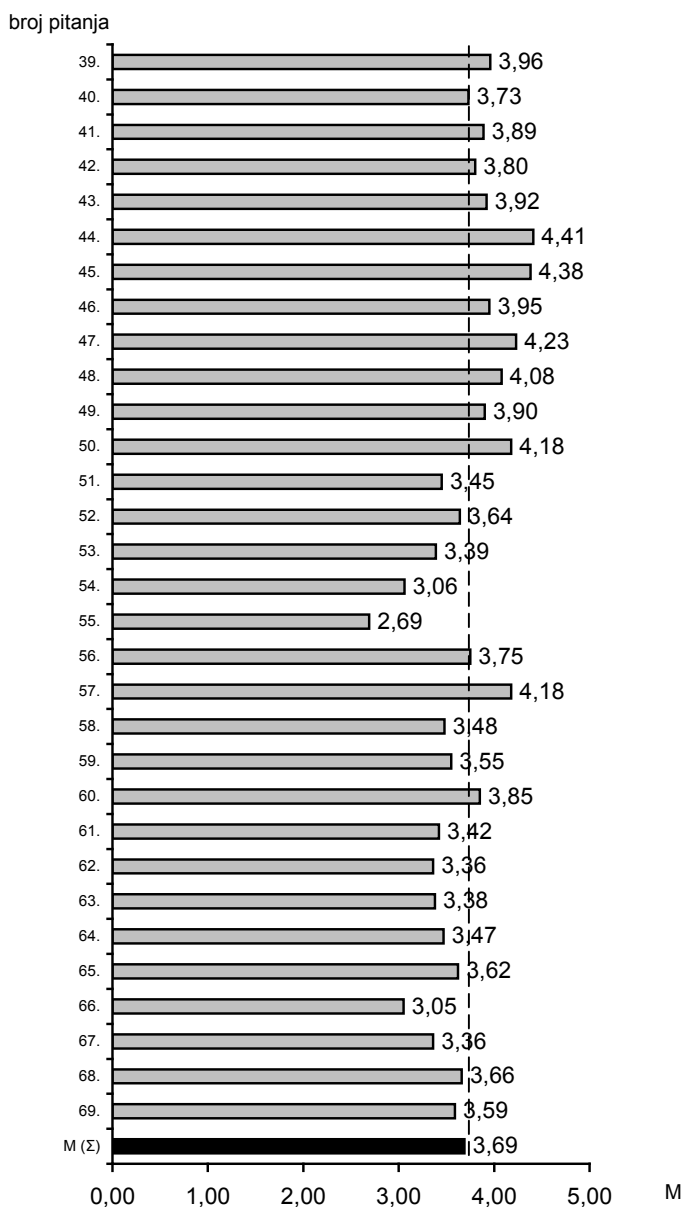
- Sustavna organizacija stručnih skupova radi informiranja i razmjene iskustava iz prakse među stručnjacima zaštite na radu.
- Kontinuirana edukacija poslodavaca iz područja zaštite na radu.
- Borba protiv korupcije u sigurnosti na radu na svim razinama.
- Porezna stimulacija poslodavca za rad službe zaštite na radu.
- Razvoj menadžmenta sigurnosti na radu, kao i menadžmenta integralne sigurnosti.
- Utvrđivanje veće neovisnosti stručnjaka za zaštitu na radu i službe zaštite na radu u zakonskoj regulativi.
- Subvencije iz državnih fondova za projekte i mjere unapređenja sigurnosti na radu u praksi poslovnih organizacija.

4.7 Kvantitativna analiza i usporedba rezultata istraživanja

4.7.1 Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

Ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji		M (1-5)	s	V (%)
39.	Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.	3,96	0,74	18,67
40.	Stručna pomoć povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.	3,73	0,81	21,75
41.	Stručna pomoć radnicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.	3,89	0,79	20,38
42.	Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu.	3,80	0,94	24,84
43.	Poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu.	3,92	0,84	21,47
44.	Praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima.	4,41	0,83	18,85
45.	Izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca.	4,38	0,87	19,93
46.	Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovu radu.	3,95	0,92	23,38
47.	Doprinos osposobljavanju radnika za zaštitu na radu.	4,23	0,83	19,62
48.	Doprinos osposobljavanju ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu.	4,08	0,93	22,77
49.	Rad u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca.	3,90	1,12	28,77
50.	Doprinos izradi procjene opasnosti na radu.	4,18	0,79	18,81
51.	Doprinos stratezijskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu.	3,45	0,98	28,53
52.	Izrada operativnih (godišnjih, i sl.) planova ZNR.	3,64	0,94	25,84
53.	Inovativni pristup zaštiti na radu.	3,39	1,00	29,36
54.	Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad.	3,06	1,11	36,18
55.	Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja.	2,69	1,13	41,80
56.	Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave osobnih zaštitnih sredstava.	3,75	1,06	28,38
57.	Suradnja i odnosi među zaposlenima u službi ZNR.	4,18	1,00	23,79
58.	Organizacijski uvjeti za rad službe zaštite na radu.	3,48	1,02	29,14
59.	Tehnički uvjeti za rad službe zaštite na radu.	3,55	1,07	30,04
60.	Informatički uvjeti za rad službe zaštite na radu.	3,85	1,08	27,96
61.	Financijski uvjeti za rad službe zaštite na radu.	3,42	1,16	33,80
62.	Podrška radnika službi zaštite na radu.	3,36	0,84	24,97
63.	Podrška radničkih organizacija službi ZNR (radničkog vijeća, sindikata, povjerenika radnika ZNR).	3,38	0,92	27,27
64.	Podrška uprave poslovne organizacije službi zaštite na radu.	3,47	0,94	27,19
65.	Mogućnost daljnjeg školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih u službi ZNR, uz podršku poslodavca.	3,62	1,27	34,96
66.	Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi ZNR.	3,05	1,08	35,33
67.	Potpuna stručna neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike.	3,36	1,14	33,79
68.	Ukupna ocjena rada službe zaštite na radu.	3,66	0,75	20,40
69.	Ukupna ocjena stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji.	3,59	0,73	20,34
aritmetička sredina, M (Σ)		3,69	0,96	26,40

Tablica 103. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

Slika 103. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji

Prosječna ocjena (aritmetička sredina, $M(\Sigma)$) svih ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji iznosi 3,69 (uz standardnu devijaciju populacije $s = 0,96$ i koeficijent varijabilnost populacije $V = 26,40\%$), što je u početnom području vrlo dobre ocjene (više od 3,50, ali manje od 4,00).

Raspon pojedinačnih prosječnih ocjena je od 2,69 do 4,41. Pri tome, najnižu prosječnu ocjenu (2,69) ima ocjena suradnje sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja (broj 55.), a najvišu prosječnu ocjenu (4,41) ima ocjena rada službe zaštite na radu na praćenju i raščlambi podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima (broj 44.).

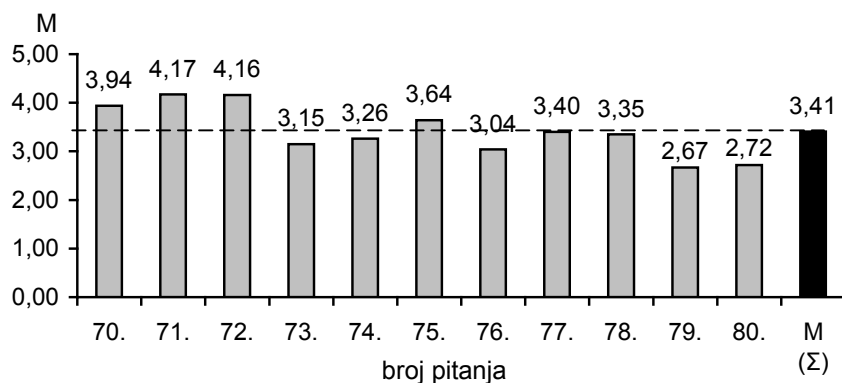
Nižu pojedinačnu prosječnu ocjenu, od prosječne ocjene svih ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji (3,69), ima 16 ocjena, a višu prosječnu ocjenu ima 15 ocjena.

Prosječna ukupna ocjena rada službe zaštite na radu (broj 68.) iznosi 3,66 (uz standardnu devijaciju populacije $s = 0,75$ i koeficijent varijabilnost populacije $V = 20,40\%$), što je u početnom području vrlo dobre ocjene (više od 3,50, ali manje od 4,00). Ta prosječna ocjena tog pojedinačnog pitanja gotovo da je ista kao i prosječna ocjena svih ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji koja iznosi 3,69. No, ta prosječna ukupna ocjena rada službe zaštite na radu (3,66) nešto je veća od prosječne pojedinačne ukupne ocjene stanja sigurnosti na radu (broj 69.) koja iznosi 3,59 (uz standardnu devijaciju populacije $s = 0,73$ i koeficijent varijabilnost populacije $V = 20,34\%$), što je također u početnom području vrlo dobre ocjene (više od 3,50, ali manje od 4,00).

4.7.2 Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu

Ocjena rada i suradnje službe ZNR s vanjskim sudionicima iz sustava ZNR		M (1-5)	s	V (%)
70.	Suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada - zaštite na radu.	3,94	0,92	23,33
71.	Suradnja s ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koja se bave poslovima zaštite na radu.	4,17	0,78	18,72
72.	Suradnja sa specijalistima medicine rada.	4,16	0,98	23,46
73.	Suradnja s Hrvatskim zavodom za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.	3,15	1,19	37,61
74.	Suradnja s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu.	3,26	1,10	33,82
75.	Suradnja s ustanovama za obrazovanje iz područja zaštite na radu (obrazovanje odraslih, visokoškolsko obrazovanje).	3,64	1,03	28,38
76.	Suradnja sa strukovnim udrugama.	3,04	1,10	36,27
77.	Ocjena zakonske regulative službe zaštite na radu.	3,40	0,90	26,52
78.	Ocjena cjelokupne zakonske regulative zaštite na radu.	3,35	0,87	26,05
79.	Ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od strane cjelokupnog gospodarskog sustava.	2,67	0,95	35,66
80.	Ocjena percepcije i vrednovanja sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od strane javnosti i društva.	2,72	0,88	32,21
aritmetička sredina, M (Σ)		3,41	0,97	29,28

Tablica 104. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu

Slika 104. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu

Prosječna ocjena (aritmetička sredina, $M(\Sigma)$) svih ocjena rada i suradnje službe ZNR s vanjskim sudionicima iz sustava ZNR iznosi 3,41 (uz standardnu devijaciju populacije $s = 0,97$ i koeficijent varijabilnost populacije $V = 29,28 \%$), što je u višem području ocjene dobar (više od 3,00, ali manje od 3,50).

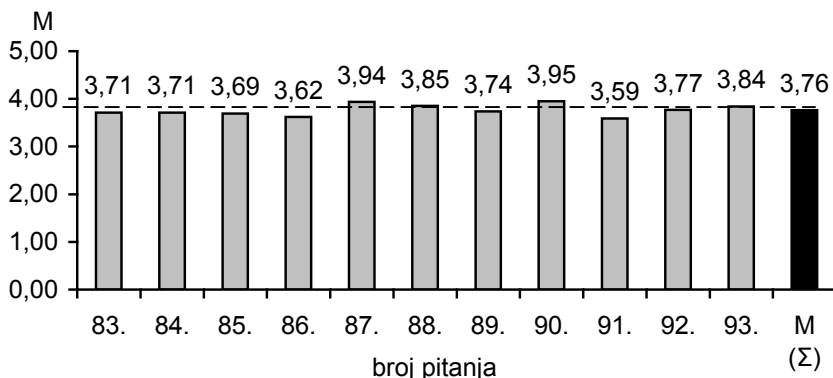
Raspon pojedinačnih prosječnih ocjena je od 2,67 do 4,17. Najnižu prosječnu ocjenu (2,67) ima ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava (broj 79.). Najvišu prosječnu ocjenu (4,17) ima ocjena suradnje s ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koja se bave poslovima zaštite na radu (broj 71.)

Nižu pojedinačnu prosječnu ocjenu, od prosječne ocjene svih ocjena rada i suradnje službe ZNR s vanjskim sudionicima iz sustava ZNR (3,41), ima 7 ocjena, a višu prosječnu ocjenu ima 4 ocjena.

4.7.3 Kvantitativna analiza i usporedba ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav zaštite na radu)

Ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz vanjski sustav ZNR)		M (1-5)	s	V (%)
83.	Preciznije zakonsko određenje obveznog broja zaposlenih u službi ZNR s obzirom na veličinu poduzeća (broj zaposlenika), organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom.	3,71	1,02	27,42
84.	Detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe ZNR.	3,71	0,90	24,39
85.	Jednostavniji zakonski uvjeti za interno obavljanje ovlaštenih poslova ZNR od službe ZNR.	3,69	1,07	28,93
86.	Učinkovitiji inspekcijski nadzor nad provedbom propisa ZNR, uključujući i obvezu ustroja i rada službe ZNR.	3,62	0,96	26,48
87.	Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR.	3,94	0,92	23,44
88.	Obveza stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola, i sl.) za voditelja službe ZNR.	3,85	1,05	27,34
89.	Zakonska prednost stručnjaka ZNR sa stručnom spremom iz područja sigurnosti za zaposlenje u službi ZNR (na mjesto voditelja službe ZNR i stručnjaka ZNR).	3,74	1,09	29,15
90.	Unapređenje informacijske povezanosti službe ZNR i vanjskih sudionika ZNR primjenom interneta.	3,95	1,00	25,38
91.	Zakonsko određenje osnova službe integralne sigurnosti (jedinstvene službe za više područja zaštite) u poslovnoj organizaciji.	3,59	1,00	27,73
92.	Sustavnije informiranje javnosti o problematici sigurnosti na radu i mogućnosti doprinosa njezinu unapređenju učinkovitim radom službe zaštite na radu.	3,77	1,06	28,04
93.	Obvezno komorsko organiziranje stručnjaka zaštite na radu i službi zaštite na radu, u sastavu jedinstvene komore sigurnosti na radu.	3,84	1,11	28,97
aritmetička sredina, M (Σ)		3,76	1,02	27,02

Tablica 105. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav zaštite na radu)

Slika 105. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav zaštite na radu)

Prosječna ocjena (aritmetička sredina, $M (\Sigma)$) svih ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz vanjski sustav ZNR) iznosi 3,76 (uz standardnu devijaciju populacije $s = 1,02$ i koeficijent varijabilnost populacije $V = 27,02\%$), što je u početnom području vrlo dobre ocjene (više od 3,50, ali manje od 4,00).

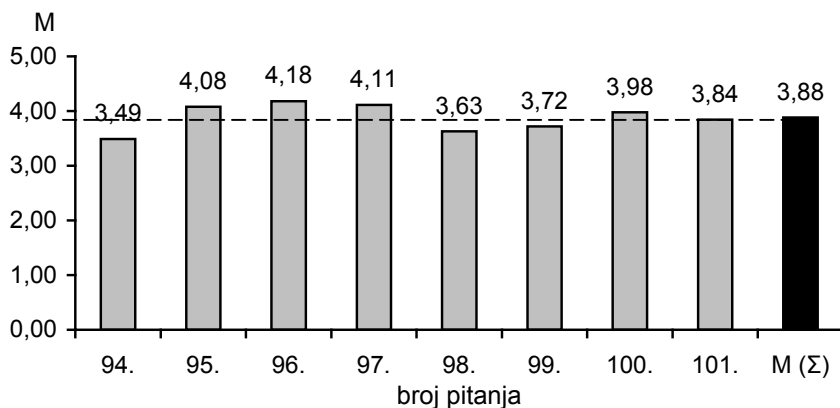
Raspon pojedinačnih prosječnih ocjena prijedloga je od 3,59 do 3,95. Pri tome, najnižu prosječnu ocjenu (3,59) ima prijedlog za zakonsko određenje osnova službe integralne sigurnosti (jedinstvene službe za više područja zaštite) u poslovnoj organizaciji (broj 91.), a najvišu prosječnu ocjenu (3,95) prijedlog za unapređenje informacijske povezanosti službe ZNR i vanjskih sudionika ZNR primjenom interneta (broj 90.).

Nižu pojedinačnu prosječnu ocjenu, od prosječne ocjene svih ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (3,76), ima 6 prijedloga, a višu prosječnu ocjenu ima 5 prijedloga.

4.7.4 Kvantitativna analiza i usporedba ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz poslovnu organizaciju)

Ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz poslovnu organizaciju)		M (1-5)	s	V (%)
94.	Povećanje broja zaposlenih u službi ZNR.	3,49	0,97	27,91
95.	Veća organizacijska samostalnost službe ZNR, neposrednija odgovornost upravi.	4,08	0,95	23,18
96.	Suvremena informatizacija poslova i službe ZNR.	4,18	0,82	19,71
97.	Dodatno školovanje i stručno usavršavanje iz zaštite na radu za zaposlene u službi ZNR.	4,11	0,86	21,02
98.	Proširenje obveza i poslova službe ZNR na ovlaštene poslove ZNR.	3,63	0,90	24,95
99.	Integracija službe ZNR u službu integralne sigurnosti.	3,72	0,94	25,33
100.	Povećanje plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, radi usklađivanja s ostalim službama poslodavca.	3,98	1,14	28,51
101.	Stimulacija plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji.	3,84	1,21	31,45
aritmetička sredina, M (Σ)		3,88	0,97	25,26

Tablica 106. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz poslovnu organizaciju)

Slika 106. Kvantitativna analiza i usporedba ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz poslovnu organizaciju)

Prosječna ocjena (aritmetička sredina, $M (\Sigma)$) svih specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz poslovnu organizaciju) iznosi 3,88 (uz standardnu devijaciju populacije $s = 0,97$ i koeficijent varijabilnost populacije $V = 25,26 \%$), što je u nižem području vrlo dobre ocjene (manje od 4,00).

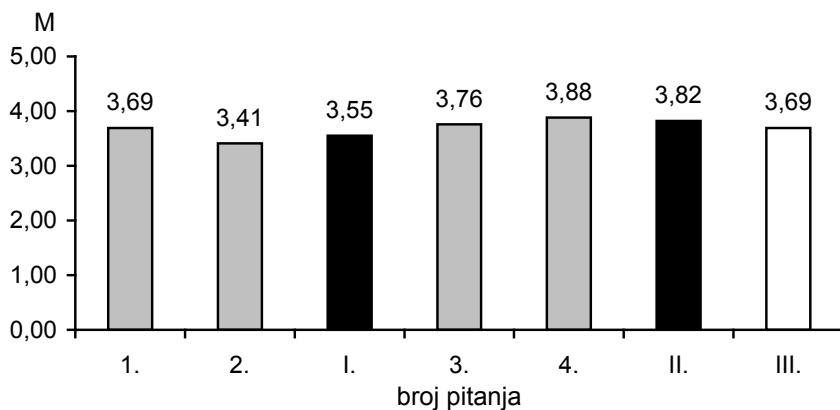
Raspon pojedinačnih prosječnih ocjena prijedloga je od 3,49 do 4,18. Najnižu prosječnu ocjenu (3,49) ima prijedlog za povećanje broja zaposlenih u službi ZNR (broj 94.). Najvišu prosječnu ocjenu (4,18) ima prijedlog za suvremenu informatizaciju poslova i službe ZNR (broj 96.)

Nižu pojedinačnu prosječnu ocjenu, od prosječne ocjene svih specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (3,88), ima 4 prijedloga, a višu prosječnu ocjenu također ima 4 prijedloga.

4.7.5 Kvantitativna analiza i usporedba ukupnih prosječnih ocjena rada i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu

Ukupne prosječne ocjene rada i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu		M (1-5)	s	V (%)
1.	Ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji	3,69	0,96	26,40
2.	Ocjena rada i suradnje službe ZNR s vanjskim sudionicima iz sustava ZNR	3,41	0,97	29,28
I.	aritmetička sredina, M (Σ)	3,55	0,96	27,84
3.	Ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz vanjski sustav ZNR)	3,76	1,02	27,02
4.	Ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz poslovnu organizaciju)	3,88	0,97	25,26
II.	aritmetička sredina, M (Σ)	3,82	1,00	26,14
III.	aritmetička sredina, M (Σ)	3,69	0,98	26,99

Tablica 107. Kvantitativna analiza i usporedba ukupnih prosječnih ocjena rada i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu

Slika 107. Kvantitativna analiza i usporedba ukupnih prosječnih ocjena rada i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu

Kvantitativna analiza i usporedba ukupnih prosječnih ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji i ocjena rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu

Prosječna ocjena ukupnih prosječnih ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji, koja iznosi 3,69 i u području je ocjene vrlo dobar, veća je od prosječne ocjene ukupnih prosječnih ocjena rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu, koja iznosi 3,41 i u području je ocjene dobar.

Kvantitativna analiza i usporedba ukupnih prosječnih ocjena općih i specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu

Prosječna ocjena ukupnih prosječnih ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz poslovnu organizaciju), koja iznosi 3,88 i u području je ocjene vrlo dobar, nešto je viša od prosječne ocjene ukupnih prosječnih ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz vanjski sustav ZNR), koja iznosi 3,76 i također je u području ocjene vrlo dobar.

Kvantitativna analiza i usporedba ukupnih prosječnih ocjena rada i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu

Prosječna ocjena ukupnih prosječnih ocjena prijedloga za unapređenje rada službe ZNR, koja iznosi 3,82 i u području je ocjene vrlo dobar, viša je od prosječne ocjena ukupnih prosječnih ocjena rada službe ZNR, koja iznosi 3,55 i također je u području ocjene vrlo dobar.

Prosječna ocjena svih ukupnih prosječnih ocjena (ocjena rada i ocjena prijedloga) iznosi 3,69 i u području je ocjene vrlo dobar.

4.8 Testiranje korelacija među rezultatima istraživanja

Korelacije između određenih rezultata istraživanja, s ciljem utvrđivanja njihovih mogućih povezanosti, testirane su Pearsonovim koeficijentom korelacije (r). Za sve slučajeve postavljena je statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima", koja se testom korelacije prihvaća ili odbacuje.

Granične vrijednosti koeficijenta korelacije (r)

Stupnjevi slobode ($N - 2$) = $135 - 2 = 133$

Razine značajnosti korelacije:

- **Izrazito značajna korelacija****

- rizik prihvaćanja postojanja korelacije između dva pokazatelja je manji od 1 % ($P 0,01$), $r \geq 0,228$

- **Značajna korelacija***

- rizik prihvaćanja postojanja korelacije između dva pokazatelja je manji od 5 % ($P 0,05$), $r \geq 0,174$

4.8.1 Testiranje korelacija između određenih pokazatelja i ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu

Ukupan broj zaposlenika → Ukupan broj zaposlenih u službi ZNR

(pitanje 1. → pitanje 8.)

$r = 0,687^{**}$

Postoji izrazito značajna pozitivna korelacija. Što je veći broj zaposlenika u poslovnoj organizaciji veći je i ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu. Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se odbacuje.

Razdoblje od organizacije službe ZNR → Ukupan broj zaposlenih u službi ZNR

(pitanje 7. → pitanje 8.)

$r = 0,197^*$

Postoji značajna pozitivna korelacija. Što je duže razdoblje od organizacije službe zaštite na radu veći je i ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu. Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se odbacuje.

Organizacijska pozicija službe ZNR ↔ Ukupan broj zaposlenih u službi ZNR

(pitanje 10. ↔ pitanje 8.)

 $r = -0,036$

Ne postoji značajna korelacija između organizacijske pozicije službe zaštite na radu i ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se prihvata.

Opseg poslova službe ZNR na području ZNR ↔ Ukupan broj zaposlenih u službi ZNR

(pitanje 11. ↔ pitanje 8.)

 $r = 0,218^*$

Postoji značajna pozitivna korelacija. Što je veći opseg poslova službe zaštite na radu na području zaštite na radu veći je i ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu, i obrnuto.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se odbacuje.

Opseg poslova službe ZNR na širem području zaštite ↔ Ukupan broj zaposlenih u službi ZNR

(pitanje 12. ↔ pitanje 8.)

 $r = -0,115$

Ne postoji značajna korelacija između opsega poslova službe zaštite na radu na širem području zaštite i ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se prihvata.

Ocjene rada službe zaštite na radu ↔ Ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu**Ocjene rada službe ZNR i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji ↔ Ukupan broj zaposlenih u službi ZNR**

(pitanja 39.-69. ↔ pitanje 8.)

Ne postoji značajna korelacija između niti jedne pojedinačne ocjene rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji i ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se prihvata.

Ocjene rada službe ZNR s vanjskim sudionicima iz sustava ZNR ↔ Ukupan broj zaposlenih u službi ZNR

(pitanja 70.-80. ↔ pitanje 8.)

Postoje značajne pozitivne korelacije između ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu i sljedećih pojedinačnih ocjena rada službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu:

- 75. Suradnja s ustanovama za obrazovanje iz područja zaštite na radu (obrazovanje odraslih, visokoškolsko obrazovanje), $r = 0,179^*$

- 78. Ocjena cjelokupne zakonske regulative zaštite na radu, $r = 0,195^*$
- 79. Ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava, $r = 0,188^*$
- 80. Ocjena percepcije i vrednovanja sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od javnosti i društva, $r = 0,176^*$,

po čemu u dvosmjernom testiranju korelacije, povećanje jedne vrijednosti (broja zaposlenih u službi ZNR) pozitivno korelira s povećanjem druge vrijednosti (ocjenom rada službe ZNR s vanjskim sudionicima iz sustava ZNR) i obrnuto.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" djelomično se odbacuje.

Ocjene prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu ↔ Ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu

Ocjene općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav ZNR) ↔ Ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu

(pitanja 83.-93. ↔ pitanje 8.)

Postoje osobito značajne i značajne pozitivne korelacije između ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu i ocjena sljedećih općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav ZNR):

- 83. Preciznije zakonsko određenje obveznog broja zaposlenih u službi ZNR s obzirom na veličinu poduzeća (broj zaposlenika), organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom, $r = 0,228^{**}$
- 84. Detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe ZNR, $r = 0,206^*$
- 85. Jednostavniji zakonski uvjeti za interno obavljanje ovlaštenih poslova ZNR od službe ZNR, $r = 0,180^*$
- 87. Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR, $r = 0,193^*$

po čemu u dvosmjernom testiranju korelacije, povećanje jedne vrijednosti (broja zaposlenih u službi ZNR) pozitivno korelira s povećanjem druge vrijednosti (ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite), i obrnuto.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" djelomično se odbacuje.

Ocjene specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz poslovnu organizaciju) → Ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu

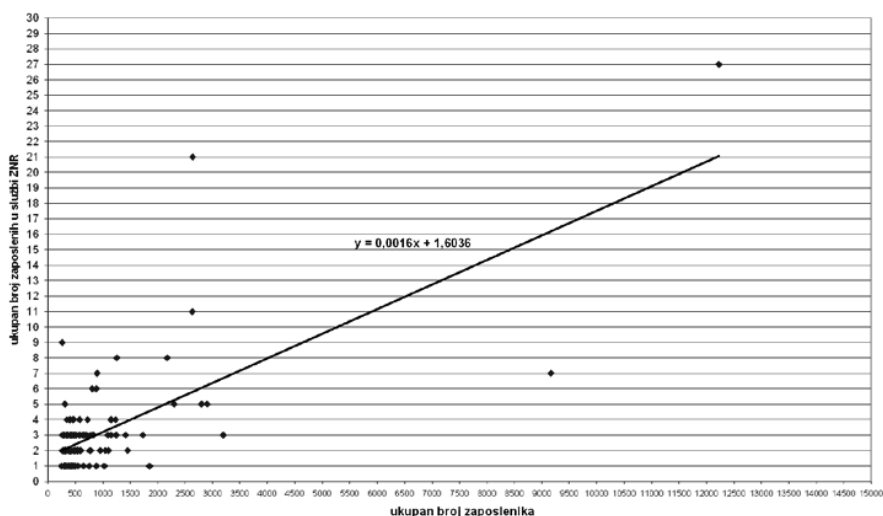
(pitanja 94.-101. ↔ pitanje 8.)

Postoji značajna pozitivna korelacija između ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu i ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav ZNR), ali u samo jednom pojedinačnom prijedlogu:

- 97. Dodatno školovanje i stručno usavršavanje iz zaštite na radu za zaposlene u službi ZNR, $r = 0,190^*$

po čemu u dvosmjernom testiranju korelacije, povećanje jedne vrijednosti (broja zaposlenih u službi ZNR) pozitivno korelira s povećanjem druge vrijednosti (ocjene specifičnog prijedloga za unapređenje rada službe zaštite) i obrnuto. Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" djelomično se odbacuje.

Testiranjem korelacija između određenih pokazatelja i ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu kao pojedinačni pokazatelj s najznačajnijom korelacijom, i to osobito značajnom pozitivnom korelacijom ($r = 0,687^{**}$) utvrđen je ukupan broj zaposlenika (pitanje 1. → pitanje 8.) te se zbog toga ta korelacija treba dodatno analizirati.

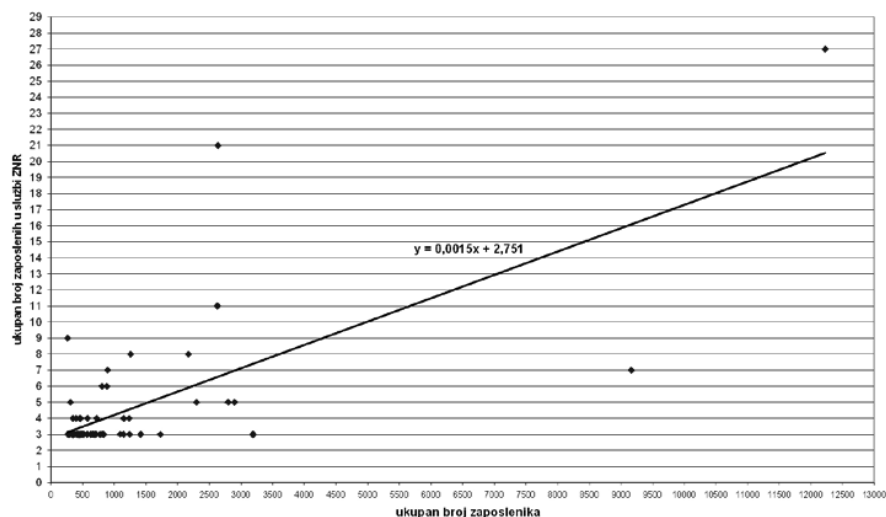

Slika 108. Analiza trenda ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR u korelaciji s ukupnim brojem zaposlenika u poslovnoj organizaciji

S obzirom na već utvrđenu izrazito značajnu pozitivnu korelaciju ($r = 0,687^{**}$) između pokazatelja ukupnog broja zaposlenika u poslovnoj organizaciji i ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu analiza trenda (regresijska analiza) također utvrđuje pozitivni pravac trenda (linearni trend/regresiju), uz jednadžbu linearnog trenda:

$$y = 0,0016x + 1,6036$$

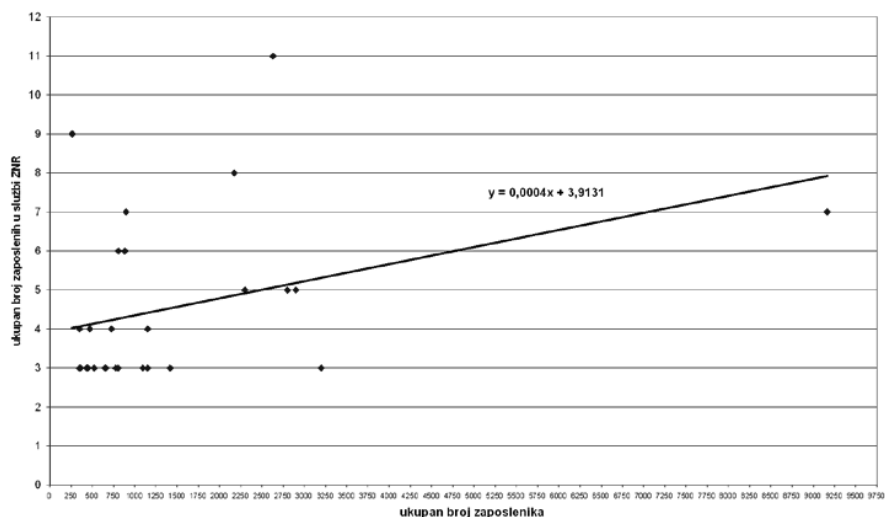
U tu su analizu uključeni svi rezultati istraživanja, uključujući i one ispitanike kod kojih je ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu manji od zakonskog minimuma (3), stoga bi radi utvrđivanja najbolje prakse trebalo analizirati samo one slučajeve koji su sukladni zakonu, a pogotovo one kad su sami ispitanici (voditelji službe zaštite na radu) ocijenili da je ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu optimalan (pitanje 9.)

Slika 109. Analiza trenda ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR u korelaciji s ukupnim brojem zaposlenika u poslovnoj organizaciji kad je ukupan broj zaposlenih u službi ZNR najmanje tri

Kada se u analizi uzmu samo oni rezultati kod kojih je ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu najmanje tri (zakonski minimum) korelacija s ukupnim brojem zaposlenika u poslovnoj organizaciji također je izrazito značajna i pozitivna ($r = 0,701^{**}$) te se utvrđuje pozitivni pravac linearnog trenda (regresije), uz sljedeću jednadžbu:

$$y = 0,0015x + 2,751$$

Slika 110. Analiza trenda ukupnog broja zaposlenih u službi ZNR u korelaciji s ukupnim brojem zaposlenika u poslovnoj organizaciji u slučajevima ocjene optimalnog broja ukupno zaposlenih u službi ZNR

Pri utvrđivanju najbolje prakse u odnosu ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu u odnosu na ukupan broj zaposlenika u poslovnoj organizaciji u analizu je potrebno uvrstiti samo one slučajeve kad su sami ispitanici (voditelji službe zaštite na radu) ocijenili da je ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu optimalan, ali ne manji od tri, (pitanje 9.) i to s obzirom na veličinu poduzeća (ukupan broj zaposlenika), ali i ostale zakonski postavljene kriterije: organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom.

Takvih je slučajeva ukupno 28, što od 135 ispitanika čini 20,74 %. Pri tome, raspon ukupnog broja zaposlenika je od 263 do 9164, a raspon ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu od 3 do 11 (uz aritmetičku sredinu $M = 4,54$ i standardnu devijaciju $s = 2,11$ te koeficijent varijabilnosti $V = 46,58$ %). Korelacija je izrazito značajna i pozitivna ($r = 0,357^{**}$) te se utvrđuje pozitivni pravac linearnog trenda (regresije), uz sljedeću jednadžbu:

$$y = 0,0004x + 3,9131$$

4.8.2 Testiranje korelacija između razdoblja od organizacije službe zaštite na radu i određenih pokazatelja

Između razdoblja od organizacije službe zaštite na radu postoji veći broj (31) značajnih pozitivnih korelacija s određenim ocjenama rada službe zaštite na radu, a od toga se posebno ističu one izrazito značajne pozitivne korelacije, njih 15, koje pokazuju da službe zaštite na radu s duljim razdobljem od organizacije daju i više ocjene svojem radu po sljedećim pitanjima:

- 39. Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu, $r = 0,238^{**}$
- 40. Stručna pomoć povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu, $r = 0,256^{**}$
- 46. Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovu radu, $r = 0,272^{**}$
- 47. Doprinos osposobljavanju radnika za zaštitu na radu, $r = 0,313^{**}$
- 48. Doprinos osposobljavanju ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu, $r = 0,245^{**}$
- 49. Rad u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca, $r = 0,359^{**}$
- 55. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja, $r = 0,247^{**}$
- 56. Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave osobnih zaštitnih sredstava, $r = 0,236^{**}$
- 60. Informatički uvjeti za rad službe zaštite na radu, $r = 0,241^{**}$
- 63. Podrška radničkih organizacija službi ZNR (radničkog vijeća, sindikata, povjerenika radnika ZNR), $r = 0,244^{**}$
- 64. Podrška uprave poslovne organizacije službi zaštite na radu, $r = 0,228^{**}$
- 65. Mogućnost daljnjeg školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih u službi ZNR, uz podršku poslodavca, $r = 0,236^{**}$
- 67. Potpuna stručna neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike, $r = 0,230^{**}$
- 68. Ukupna ocjena rada službe zaštite na radu, $r = 0,295^{**}$
- 79. Ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava, $r = 0,276^{**}$.

Pri tome je pojedinačno najveća izrazito značajna pozitivna korelacija s ocjenom rada u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" djelomično se odbacuje.

Između razdoblja od organizacije službe zaštite na radu postoji i nekoliko (4) značajnih pozitivnih korelacija s ocjenama prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu, koje pokazuju da službe zaštite na radu s duljim razdobljem od svoje organizacije daju i više ocjene sljedećim prijedlozima:

- 84. Detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe ZNR, $r = 0,203^*$

- 86. Učinkovitiji inspekcijski nadzor nad provedbom propisa ZNR, uključujući i obvezu ustroja i rada službe ZNR, $r = 0,190^*$
- 87. Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR, $r = 0,196^*$
- 88. Obveza stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola, i sl.) za voditelja službe ZNR, $r = 0,176^*$.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" djelomično se odbacuje.

4.8.3 Testiranje korelacija između stručne ocjene ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu i određenih pokazatelja

Između stručne ocjene ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu, koje daju voditelji službi zaštite na radu, a koje se kreću od manje od zakonskog minimuma (manje od tri), preko minimalno zakonski potrebnog (tri), do optimalne ocjene ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu (s obzirom na veličinu poduzeća, organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom) postoji veći broj (19) značajnih pozitivnih korelacija s određenim ocjenama rada službe zaštite na radu. Od toga se posebno ističu sljedeće izrazito značajne pozitivne korelacije, koje pokazuju da službe zaštite na radu koje su više u području optimalne ocjene ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu (po svim kriterijima) daju i više ocjene svojeg rada i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji, posebno po sljedećim pitanjima:

- 58. Organizacijski uvjeti za rad službe zaštite na radu, $r = 0,294^{**}$
- 59. Informatički uvjeti za rad službe zaštite na radu, $r = 0,281^{**}$
- 60. Financijski uvjeti za rad službe zaštite na radu, $r = 0,333^{**}$
- 61. Podrška radnika službi zaštite na radu, $r = 0,281^{**}$.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" djelomično se odbacuje.

4.8.4 Testiranje korelacija između dobne skupine voditelja službe zaštite na radu i određenih pokazatelja

Dobna skupina voditelja službe ZNR → Ocjene rada službe ZNR

(pitanje 14. → pitanja 39.-69.)

(pitanje 14. → pitanja 70.-80.)

Ne postoji značajna korelacija između dobne skupine voditelja službe zaštite na radu i niti jedne pojedinačne ocjene rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji, kao niti jedne pojedinačne ocjene rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se prihvća.

Dobna skupina voditelja službe ZNR → Ocjene prijedloga za unapređenje rada službe ZNR

(pitanje 14. → pitanja 83.-93.)

(pitanje 14. → pitanja 94.-101.)

Ne postoji značajna korelacija između dobne skupine voditelja službe zaštite na radu i niti jedne pojedinačne ocjene općih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz vanjski sustav zaštite na radu), kao niti jedne pojedinačne ocjene specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (vezanih uz poslovnu organizaciju).

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se prihvaća.

Između dobne skupine voditelja službi zaštite na radu postoje samo izrazito značajne pozitivne korelacije sa sljedećim pokazateljima:

- 18. Ukupni radni staž, $r = 0,840^{**}$
- 19. Radni staž na poslovima zaštite na radu, $r = 0,603^{**}$
- 20. Radni staž na poslovima voditelja službe zaštite na radu, $r = 0,482^{**}$.

Voditelji službi zaštite na radu koji spadaju u višu dobnu skupinu imaju, što je i logično, više ukupnog radnog staža, potom i više radnog staža na poslovima zaštite na radu, a tek potom i više radnog staža na poslovima voditelja službe zaštite na radu.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" djelomično se odbacuje.

4.8.5 Testiranje korelacija između pokazatelja o radnom stažu voditelja službe zaštite na radu i određenih pokazatelja

Ukupni radni staž voditelja službe ZNR → Ocjene rada službe ZNR

(pitanje 18. → pitanja 39.-69.), (pitanje 18. → pitanja 70.-80.)

Radni staž voditelja službe ZNR na poslovima ZNR → Ocjene rada službe ZNR

(pitanje 19. → pitanja 39.-69.), (pitanje 19. → pitanja 70.-80.)

Radni staž voditelja službe ZNR na poslovima voditelja službe ZNR → Ocjene rada službe ZNR

(pitanje 20. → pitanja 39.-69.), (pitanje 20. → pitanja 70.-80.)

Ukupni radni staž voditelja službe ZNR → Ocjene prijedloga za unapređenje rada službe ZNR

(pitanje 18. → pitanja 83.-93.), (pitanje 18. → pitanja 94.-101.)

Radni staž voditelja službe ZNR na poslovima ZNR → Ocjene prijedloga za unapređenje rada službe ZNR

(pitanje 19. → pitanja 83.-93.), (pitanje 19. → pitanja 94.-101.)

Radni staž voditelja službe ZNR na poslovima voditelja službe ZNR → Ocjene prijedloga za unapređenje rada službe ZNR

(pitanje 20. → pitanja 83.-93.), (pitanje 20. → pitanja 94.-101.)

Ne postoji značajna korelacija između niti jednog pokazatelja o radnom stažu voditelja službe zaštite na radu (ukupni radni staž, radni staž na poslovima

zaštite na radu, radni staž na poslovima voditelja službe zaštite na radu) i niti jedne pojedinačne ocjene rada službe zaštite na radu, kao niti jedne pojedinačne ocjene prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu. Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se prihvaća.

4.8.6 Testiranje korelacija između pokazatelja o stručnoj spremi voditelja službe zaštite na radu i određenih pokazatelja

Između pokazatelja o stručnoj spremi voditelja službi zaštite na radu postoje značajne pozitivne korelacije sa sljedećim pokazateljima:

- 20. Radni staž na poslovima voditelja službe zaštite na radu, $r = 0,182^*$
Voditelji službi zaštite na radu s višim stupnjem stručne spreme imaju i više radnog staža na poslovima voditelja službe zaštite na radu.
- 45. Izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca, $r = 0,212^*$
Voditelji službi zaštite na radu s višim stupnjem stručne spreme daju više ocjene rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u pogledu izrade godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca.
- 101. Stimulacija plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi ZNR, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji, $r = 0,188^*$

Voditelji službi zaštite na radu s višim stupnjem stručne daju više ocjene prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu u pogledu stimulacija plaće i drugih povlastica zaposlenima u službi zaštite na radu, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji.

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" djelomično se odbacuje.

4.8.7 Testiranje korelacija između ocjena rada službe zaštite na radu

Među velikom većinom ocjena rada službe zaštite na radu (pitanja 39.-80.) postoje osobito značajne i značajne pozitivne korelacije.

Najveća vrijednost korelacije ($r = 0,823^{**}$) kao osobito značajna pozitivna korelacija je između ocjena organizacijskih i tehničkih uvjeta za rad službe zaštite na radu (pitanje 58. ↔ pitanje 59.).

Između ukupne ocjene rada službe zaštite na radu i neke od pojedinačnih ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji najveća vrijednost korelacije ($r = 0,674^{**}$) kao osobito značajna pozitivna korelacija je između ocjene stručne pomoći poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu (pitanje 39. ↔ pitanje 68.).

Između ukupne ocjene rada službe zaštite na radu i ukupne ocjene stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji (pitanje 68. ↔ pitanje 99.) postoji osobito značajna pozitivna korelacija ($r = 0,589^{**}$).

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" djelomično se odbacuje.

4.8.8 Testiranje korelacija između ocjena prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu

Gotovo među svim pojedinačnim prijedlozima za unapređenje rada službe zaštite na radu (pitanja 83.-101.) postoje osobito značajne pozitivne korelacije. Značajne korelacije nema ($r = 0,167$) jedino između prijedloga za jednostavnijim zakonskim uvjetima za interno obavljanje ovlaštenih poslova zaštite na radu od službe ZNR i prijedloga za integraciju službe ZNR u službu integralne sigurnosti (pitanje 85 ↔ pitanje 99.).

Najveća vrijednost korelacije ($r = 0,805^{**}$) kao osobito značajna pozitivna korelacija je između prijedloga obveze kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi zaštite na radu i prijedloga obveze stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola, i sl.) za voditelja službe zaštite na radu (pitanje 87. ↔ pitanje 88.).

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se odbacuje.

4.8.9 Testiranje korelacija između ocjena rada službe zaštite na radu i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu

Među četrdesetak osobito značajnih pozitivnih korelacija između ocjena rada službe zaštite na radu i ocjena prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu mogu se istaknuti sljedeće:

- 66. Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi ZNR → 87. Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR, $r = 0,343^{**}$
- 42. Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu → 87. Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR, $r = 0,291^{**}$
- 66. Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi ZNR → 88. Obveza stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola, i sl.) za voditelja službe ZNR., $r = 0,287^{**}$
- 39. Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu → 94. Povećanje broja zaposlenih u službi ZNR, $r = 0,284^{**}$
- 51. Doprinos strategijskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu → 94. Povećanje broja zaposlenih u službi ZNR, $r = 0,267^{**}$

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne korelacije među uzorcima" se odbacuje.

4.9 Testiranje statistički značajne razlike među rezultatima istraživanja

Statistički značajne razlike među određenim rezultatima istraživanja testirane su hi-kvadrat testom (χ^2).

Testirane su statistički značajne razlike među rezultatima (frekvencijama) ocjena rada službe zaštite na radu i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu, koje su u istraživanju dali voditelji službi zaštite na radu i koje predstavljaju ključne zavisne varijable istraživanja na temelju kojih se trebaju donijeti zaključci.

Za sve slučajeve postavlja se statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne razlike među uzorcima", koja se hi-kvadrat testom prihvaća ili odbacuje.

4.9.1 Testiranje statistički značajnih razlika među ocjenama rada službe zaštite na radu

Među svim pojedinačnim ocjenama rada službe zaštite na radu, kako među ocjenama rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji (pitanja 39.-69.), tako i među ocjenama rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu (pitanja 70.-80.) postoji statistički značajna razlika. To potvrđuje vrijednost hi-kvadrat testa koja je za sva pojedinačna pitanja veća od granične vrijednosti 15,1 (P 0,01 - rizik manji od 1 %).

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne razlike među uzorcima" se odbacuje. Razlike među frekvencijama svih ocjena rada službe zaštite na radu su statistički značajne (nisu slučajne) pa se na temelju tih rezultata mogu donositi i statistički valjani zaključci.

4.9.2 Testiranje statistički značajnih razlika među ocjenama prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu

Među svim pojedinačnim ocjenama prijedloga za unapređenje službe zaštite na radu, kako među ocjenama općih prijedloga vezanih uz vanjski sustav zaštite na radu (pitanja 83.-93.), tako i među ocjenama specifičnih prijedloga zaštite na radu vezanih uz poslovnu organizaciju (pitanja 94.-101.), postoji statistički značajna razlika. To potvrđuje vrijednost hi-kvadrat testa koja je za sva pojedinačna pitanja veća od granične vrijednosti 15,1 (P 0,01 - rizik manji od 1 %).

Statistička "nul-hipoteza" H_0 : "nema statistički značajne razlike među uzorcima" se odbacuje. Razlike među frekvencijama svih ocjena prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu su statistički značajne (nisu slučajne) pa se na temelju tih rezultata mogu donositi i statistički valjani zaključci.

4.10 Testiranje reprezentativnosti uzorka istraživanja

Reprezentativnost veličine uzorka istraživanja testirana je izračunom veličine jednostavnog slučajnog uzorka, po formuli:

$$n' = \left[\frac{Z_{\alpha/2} \cdot V}{G_r} \right]^2 \quad (4)$$

pri čemu je:

n' - prethodna veličina jednostavnog slučajnog uzorka

$Z_{\alpha/2}$ - koeficijent povjerenja ili pouzdanosti (vjerojatnosti) zadan odabranom vjerojatnosti procjene (npr. $Z_{\alpha/2} = 1,96$ za vjerojatnost procjene 95 % ili $Z_{\alpha/2} = 2,58$ za vjerojatnost procjene 99 %).

V - koeficijent varijabilnosti populacije, izražen u postocima (%)

G_r - pogreška procjene, izražena relativno u postocima (%).

Koeficijent povjerenja ili pouzdanosti (vjerojatnosti) od 2,58 zadan je odabranom vjerojatnosti procjene od 99 %.

Koeficijent varijabilnosti populacije, koji je izračunat kao prosječna vrijednost koeficijenta varijabilnosti populacije od svih ključnih zavisnih varijabli (ocjena rada i prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu), iznosi 27 %.

Pogreška procjene izražena je relativno i iznosi 10%.

Po tome veličina uzorka iznosi: $n_0 = 47$.

Budući da frakcija ($f = n_0/\text{osnovni skup}$) iznosi $f = 0,09 > 0,05$ tada se veličina uzorka može nešto smanjiti ($n_0/(1+f)$) pa veličina jednostavnog slučajnog uzorka iznosi $n = 43$.

Kako je uzorak dobiven u istraživanju (od osnovnog skupa 510 poslovnih organizacija njih 135 je odgovorilo na anketu) $N = 135 > n = 43$ zadovoljen je uvjet minimalne reprezentativne veličine uzorka, po kojem su rezultati istraživanja na uzorku statistički valjani i za cijeli osnovni skup istraživanja.

Korišteni uzorak ispitanika, osim po veličini, može se smatrati reprezentativnim i po drugim značajnim karakteristikama s obzirom na cilj istraživanja (teritorijalna pokrivenost cijele Hrvatske, vrste i djelatnost poslovnih organizacija) što se dokazalo u analizi osnovnih podataka o poslovnim organizacijama ispitanika.

Stoga se rezultati istraživanja problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj, dobiveni na uzorku istraživanja koji je reprezentativan, mogu smatrati statistički valjani za cijelu populaciju, odnosno sve poslovne organizacije u Hrvatskoj koje imaju obvezu ustroja službe zaštite na radu.

5. Rasprava

Uz relativno velik postotak (20,74 %) poslovnih organizacija u kojima služba zaštite na radu nije ustrojena, iako poslodavac ima takvu obvezu, a poslove zaštite na radu obavlja jedan ili više nepovezanih samostalnih stručnjaka zaštite na radu, za raspravu može biti zanimljivo i to da značajan dio poslovnih organizacija (11,11 %) ima dozvolu ministra nadležnog za rad da poslodavac ne mora ustrojiti službu zaštite na radu, pa onda i u takvim poslovnim organizacijama poslove zaštite na radu obavlja jedan ili više nepovezanih samostalnih stručnjaka zaštite na radu.

Nepovoljno aktualno stanje po kojemu je čak u 44,44 % poslovnih organizacija ukupan broj zaposlenih u službi zaštite na radu manji od minimalno potrebna tri zaposlena, sukladno članku 21. Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08.), možda je dijelom moguće opravdati činjenicom da je to nova zakonska odredba, donesena u srpnju 2008. godine, pa se u poslovnim organizacijama relativno sporo provodi. Tome ide u prilog i činjenica da je u četvrtini poslovnih organizacija (25,93 %) služba zaštite na radu osnovana tek unatrag zadnje tri godine, iako obveza ustroja službe zaštite na radu, ali bez odredbe o minimalno tri zaposlena u njoj, postoji još od 1997. godine, odnosno od početka primjene prve verzije novog Zakona o zaštiti na radu N. N. 59/96., 94/96.)

S gledišta menadžmenta sigurnosti na radu posebno je značajna činjenica da gotovo polovica službi zaštite na radu (45,19 %) ima organizacijsku poziciju odgovornosti neposredno upravi, kao posebna organizacijska jedinica u poslovnoj organizaciji, čime se osigurava organizacijska neovisnost od drugih poslovnih funkcija i neposredna komunikacija s upravom.

Zanimljivo je, iako je riječ o velikim poslovnim organizacijama (s više od 250 zaposlenika), da služba zaštite na radu u takvim tvrtkama i ustanovama u gotovo polovici slučajeva (48,15 %) obavlja samo poslove zaštite na radu za koje ne trebaju ovlasti, a da se onda poslovi zaštite na radu za koje trebaju ovlasti ugovaraju s vanjskim ovlaštenim organizacijama.

Iako se službe, na temelju Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08.), nazivaju službe zaštite na radu, pa se na osnovi tog očekuje da one obavljaju samo poslove zaštite na radu, poslovna je praksa posve drukčija. To najbolje dokazuje podatak da svega 8,89 % službi zaštite na radu obavlja strogo samo poslove zaštite na radu, dok je u svim drugim slučajevima prisutan neki oblik integralne zaštite i obavljanje poslova iz više područja zaštite. Uzrok je tome vjerojatno u ekonomici upravljanja ljudskim resursima u poslovnim organizacijama, ali dijelom i u nejasnoj zakonskoj regulativi drugih područja zaštite, npr. zaštite okoliša, posebno kada se radi o stručnoj kompetentnosti za te poslove zaštite. Stoga bi upravo na toj problematici trebalo jasno afirmirati zaštitu na radu kao središnju sastavnicu integralne sigurnosti u poslovnoj organizaciji, a službu zaštite na radu kao njezina glavnog organizacijskog nositelja. Iz toga se može utvrditi praktično

načelo da je dobra zaštita na radu u nekoj poslovnoj organizaciji, zbog svoje sveobuhvatnosti formalne organizacije u obliku službe zaštite na radu, ujedno i najbolja zaštita okoliša i zaštita od požara za tu poslovnu organizaciju.

Često je, u raznim oblicima, predmet rasprave i mogućnost i potreba zapošljavanja stručnjaka sigurnosti sa stručnim nazivom na području sigurnosti (inženjera sigurnosti, i sl.) u poslovnoj praksi. Rezultati istraživanja potvrđuju njihovu većinsku zastupljenost (57,78 %) upravo na poslovima voditelja službi zaštite na radu. Usklađivanje sa zakonskim zahtjevima, ponajprije minimuma od tri zaposlena u službi zaštite na radu, otvara potrebe i mogućnosti novog zapošljavanja upravo stručnjaka sigurnosti sa stručnim nazivom na području sigurnosti, a čemu bi trebalo pridonijeti i njihovo svestrano znanje i stručna konkurentnost. Teoretski gledano, a to je i praktični minimum, u 510 poslovnih organizacija u Hrvatskoj koje imaju obvezu ustroja službe zaštite na radu i koje su bile uključene u istraživanje, trebalo bi biti zaposleno ukupno najmanje 1530 stručnih osoba u službama zaštite na radu, što posve sigurno predstavlja dobru perspektivu zapošljavanja, ali i dodatnog stručnog usavršavanja inženjera sigurnosti.

Analizom ocjena rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji, koje su dali voditelji službi zaštite na radu, zanimljivim za dodatnu raspravu posebno se mogu izdvojiti neke pojedinačno relativno slabije ocjene (slabije od prosječne ocjene 3,69) kao što je ocjena doprinosa službe zaštite na radu strategijskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu (prosječna ocjena 3,45), ili posebno, ocjena inovativnog pristupa zaštiti na radu (prosječna ocjena 3,39). Činjenice takvih ocjena potvrđuju potrebu razvoja inovativnog menadžmenta sigurnosti na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj. Tome u prilog ide i osobito niska ocjena percepcije i vrednovanja sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od javnosti i društva (prosječna ocjena 2,72), jer su za inicijative s ciljem pozitivne promjene te problematike i afirmaciju sigurnosti na radu kao neizostavne sastavnice društveno odgovornog poslovanja i društvene vrijednosti pozvani upravo kompetentni stručnjaci zaštite na radu i voditelji službi zaštite na radu. Drugim riječima, od suvremenog voditelja službe zaštite na radu očekuje se da u poslovnoj praksi bude i menadžer sigurnosti na radu, uz primjenu suvremenih načela i tehnika menadžmenta sigurnosti na radu.

Potvrdu potrebe suvremenog menadžerskog pristupa sigurnosti na radu jasno dokazuju i ocjene prijedloga za unapređenja rada službe zaštite na radu. U njima voditelji službi zaštite na radu, u vidu najboljih ocjena, prednost daju prijedlozima za suvremenu informatizaciju poslova i službe zaštite na radu te obvezi stalnog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za zaposlene u službi zaštite na radu, što predstavlja temelj menadžmenta sigurnosti.

Zasigurno da među rezultatima istraživanja ima još brojnih podloga za stručnu raspravu, pa se ona treba nastaviti i na prikladnim stručnim skupovima, čime istraživanje pridonosi sustavnoj stručnoj raspravi o problematici organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj.

6. Zaključak

Istraživanjem problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj, uz ostvarenje zadataka i potvrdu prikladnosti odabranih znanstvenih istraživačkih metoda, postignut je postavljeni cilj istraživanja. Utvrđene su aktualne spoznaje o problematici organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj, u skladu s obvezama iz Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08), koje se na temelju analize rezultata provedenog istraživanja očituju u prihvaćanju ili odbacivanju postavljenih hipoteza istraživanja.

H1: U svim poslovnim organizacijama u Hrvatskoj, koje su obveznici ustroja službe zaštite na radu, ona je ustrojena u skladu sa svim zakonskim zahtjevima iz Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08.).

Hipoteza se odbacuje.

Kod oko jedne petine (20,74 %) poslovnih organizacija (poslodavaca) koje imaju zakonsku obvezu ustroja službe zaštite na radu, ona još uopće nije ustrojena u skladu sa zakonskim odredbama.

Osim toga, u onim poslovnim organizacijama u kojima je služba zaštite na radu ustrojena, čak 44,44 % posto voditelja tih službi zaštite na radu u svojoj stručnoj ocjeni tvrdi da je ukupni broj zaposlenih u njihovim službama zaštite na radu manji od minimalno potrebna tri zaposlena stručnjaka zaštite na radu, sukladno zakonskoj obvezi iz članka 21. Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08.).

Na osnovi toga može se zaključiti da služba zaštite na radu nije ustrojena, u skladu sa svim obveznim zakonskim zahtjevima, u većini (65,18 %) poslovnih organizacija u Hrvatskoj koje su obveznici njezina ustroja i rada.

Takva nepovoljna aktualna spoznaja upozorava na problem organizacije zaštite na radu u poslovnoj praksi, čijem rješavanju trebaju pridonijeti poslodavci, stručnjaci zaštite na radu, radničke organizacije i povjerenici radnika za zaštitu na radu te u ime države ponajprije inspekcija zaštite na radu svojim nadzorom poštivanja zakonskih odredaba u poslovnoj praksi, a savjetodavno i ostale organizacije.

H2: Porast ukupnog broja zaposlenika u poslovnoj organizaciji najznačajnije pozitivno korelira s porastom ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu.

Hipoteza se prihvaća.

Sukladno članku 21. Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08.) broj zaposlenih unutar službe treba ovisiti o veličini poduzeća, organizaciji posla, stanju zaštite na radu te stupnju opasnosti koji je utvrđen procjenom i ne može biti manji od tri stručnjaka zaštite na radu.

Testiranjem korelacija između određenih pokazatelja i ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu kao pojedinačni pokazatelj s najznačajnijom korelacijom, i to osobito značajnom pozitivnom korelacijom ($r = 0,687^{**}$) utvrđen je ukupan broj zaposlenika u poslovnoj organizaciji. Prema tome, u pravilu, porast ukupnog broja zaposlenika u poslovnoj organizaciji uvjetuje porast ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu.

S obzirom na povezanost ukupnog broja zaposlenika i broja zaposlenih u službi zaštite na radu, uz uvažavanje ostalih zakonskih kriterija, analizom najbolje prakse može se postaviti i matematički model - jednačba:

$$y = 0,0004x + 3,9131$$

u kojem je y - optimalni broj ukupno zaposlenih u službi zaštite na radu (prema najboljoj praksi utvrđenoj analizom rezultata istraživanja), a x – ukupan broj zaposlenih u poslovnoj organizaciji.

H3: Službe zaštite na radu u poslovnoj praksi obavljaju samo poslove iz područja zaštite na radu, a ne i poslove iz drugih područja zaštite.

Hipoteza se odbacuje.

U svega 8,89 % poslovnih organizacija, što je manjina, službe zaštite na u poslovnoj praksi obavljaju samo poslove iz područja zaštite na radu.

U kombinaciji s poslovima iz drugih područja zaštite gotovo polovica (47,41 %) službi zaštite na radu, uz poslove zaštite na radu, obavlja i dodatne poslove iz područja zaštite od požara i poslove iz područja zaštite okoliša, a značajno su prisutne i druge kombinacije.

Pri tome je nepovoljna činjenica da ne postoji značajna pozitivna korelacija između opsega poslova službe zaštite na radu u širem području zaštite i ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu, odnosno povećani opseg poslova iz područja zaštite ne uvjetuje povećanje broja zaposlenih u službi zaštite na radu.

Ovakvo stanje u poslovnoj praksi ukazuje na potrebu utvrđivanja integralne (objedinjene) zaštite kroz organizacijski model jedinstvene službe zaštite u poslovnoj organizaciji. No, treba istaknuti da takve prijedloge za integracijom, s obzirom na moguće zakonsko određenje i praktična rješenja, voditelji službi zaštite na radu u najviše slučajeva ocjenjuju tek dobrom ocjenom, iz čega se može zaključiti postojanje potrebe izobrazbe za ustroj i rad službe integralne zaštite i razvoj koncepta menadžmenta integralne sigurnosti u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj.

H4: Među voditeljima službi zaštite na radu, kao i među stručnjacima zaštite na radu i suradnicima u sastavu službi zaštite na radu, većinu (više od 50 %) čine stručnjaci sa stručnim nazivom na području sigurnosti.

Hipoteza se djelomično prihvaća.

Među voditeljima službi zaštite na radu velika većina (90,37 %) ima višu i visoku stručnu spremu. Stručni naziv na području sigurnosti (ing. sig., dipl. ing. sig., bacc. ing. sec., struč. spec. ing. sec., mr. sig.) ima većina (57,78 %) voditelja službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj.

Među stručnjacima zaštite na radu u sastavu službi zaštite na radu većina (66,12 %) ima višu i visoku stručnu spremu. Pri tome, stručni naziv na području sigurnosti ima manje od polovice (46,77 %) stručnjaka zaštite na radu u sastavu službi zaštite na radu.

Većina (51,13 %) suradnika u sastavu službi zaštite na radu ima srednju stručnu spremu. Stručni naziv na području sigurnosti ima manjina (19,56 %) dok su stručnjaci drugih struka u većini među suradnicima u sastavu službi zaštite na radu.

Završetkom visokih škola i studija sigurnosti u Hrvatskoj, čime se stječe stručni naziv na području sigurnosti, očekuje se stalni porast broja stručnjaka sa stečenim stručnim nazivom na području sigurnosti među voditeljima službi zaštite na radu te posebno među stručnjacima za zaštitu na radu i suradnicima u sastavu službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj.

H5: Voditelji službi zaštite na radu ocjenjuju rad svojih službi zaštite na radu, u svim aspektima, najmanje vrlo dobrom ocjenom (najmanje 3,5 na skali ocjena od 1 kao negativna ocjena do 5 kao ocjena izvrstan).

Hipoteza se odbacuje.

Prosječna ocjena (aritmetička sredina) svih pojedinačnih ocjena rada službe zaštite na radu (ukupno 42 ocjene), iznosi 3,55 (na ljestvici 1-5), što je u području vrlo dobre ocjene. Pri tome je prosječna ocjena koja uključuje ocjene rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji 3,69, što je u području vrlo dobre ocjene, veća od prosječne ocjene koja uključuje ocjene rada i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu, koja iznosi 3,41 i u području je ocjene dobar.

Najvišu pojedinačnu prosječnu ocjenu (4,41) ima ocjena rada službe zaštite na radu na praćenju i raščlambi podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima.

Najnižu prosječnu ocjenu (2,67) ima ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od cjelokupnog gospodarskog sustava, što je u području dobre ocjene.

U području ocjene dobar (manje od 3,50) ukupno je 18 pojedinačnih ocjena, što od ukupnih 42 ocjene čini 42,86 %.

Na temelju takvih rezultata ocjena rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj, a koje su dali voditelji službi zaštite na radu, može se zaključiti postojanje potrebe i mogućnosti za unapređenje rada službi zaštite na radu, kako u samoj poslovnoj organizaciji, tako posebno i na polju suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu.

H6: U svim poslovnim organizacijama koje imaju uveden sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu po međunarodnoj smjernici OHSAS 18001 bitno je i poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe zaštite na radu.

Hipoteza se odbacuje.

Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu po međunarodnoj smjernici OHSAS 18001 uveden je i certificiran, prema rezultatima istraživanja, u značajnom dijelu (10,37 %) poslovnih organizacija ispitanika, što otprilike odgovara i odnosu po službenim izvještajima o certifikatima OHSAS 18001 među velikim poslovnim organizacijama u Hrvatskoj.

No, među poslovnim organizacijama koje imaju uveden sustav OHSAS 18001 kod manje od polovice njih (46,15 %) bitno je i poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe zaštite na radu.

Kako kod većine poslovnih organizacija u Hrvatskoj koje imaju uveden sustav OHSAS 18001 još nije bitno poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe zaštite na radu može se zaključiti da postoji potreba većeg angažmana službe zaštite na radu u takvim poslovnim organizacijama za dosljednu praktičnu provedbu zahtjeva i načela menadžmenta sigurnosti na radu.

Kako značajan dio (18,52 %) službi zaštite na radu planira skoro uvođenje sustava OHSAS 18001 u svoje poslovne organizacije, onda takvi pokazatelji i potrebe posebno za njih trebaju biti važni već u samom postupku pripreme za uvođenje sustava OHSAS 18001.

H7: Voditelji službi zaštite na radu ocjenjuju prijedloge za unapređenje rada službe zaštite na radu, u svim aspektima, najmanje vrlo dobrom ocjenom (najmanje 3,5 na ljestvici ocjena od 1 kao negativna ocjena do 5 kao ocjena izvrstan).

Hipoteza se djelomično prihvata.

Prosječna ocjena (aritmetička sredina) svih pojedinačnih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu (ukupno 20 ocjena), iznosi 3,82 (na skali 1-5), što je u području vrlo dobre ocjene.

Prosječna ocjena koja uključuje ocjene specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz poslovnu organizaciju) iznosi 3,88 i nešto je veća od prosječne ocjene općih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz vanjski sustav ZNR) koja iznosi 3,76. Pri tome su te obje prosječne ocjene u području vrlo dobre ocjene.

Najvišu prosječnu ocjenu (4,18) ima ocjena prijedloga za suvremenu informatizaciju poslova i službe zaštite na radu.

Najnižu prosječnu ocjenu (3,49) ima ocjena prijedloga za povećanje broja zaposlenih u službi zaštite na radu, što je u području ocjene dobar, no na samoj granici prema vrlo dobroj ocjeni, a uz to, to je i jedina pojedinačna prosječna ocjena prijedloga s manjom vrijednošću od 3,50.

Na temelju takvih rezultata ocjena prijedloga za unapređenje rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj, a koje su dali voditelji službi zaštite na radu, može se zaključiti kako postoji svjesnost da samo fizičko

povećanje broja zaposlenih u službi zaštite na radu nije glavni uvjet za unapređenje rada službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji, već da za ostvarenje tog cilja treba planirati i provoditi sustavne promjene i unapređenja, među kojima su najznačajniji tehnološko osuvremenjivanje službe zaštite na radu te stalno stručno usavršavanje svih zaposlenih u službama zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj.

Preporuke za nastavak istraživanja

Za nastavak istraživanja predlaže se mogućnost detaljne i specifične analize podataka prikupljenih ovim anketnim istraživanjem, npr. selektiranje uzorka ispitanika po djelatnostima, županijama ili regijama, i sl. te potom usporedba rezultata tako selektiranog uzorka s ukupnim prosječnim rezultatima. Posebno bi zanimljivo moglo biti analizom rezultata utvrditi položaj žena u službama zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj. Također, potrebno je istraživati i razvijati modele optimalizacije broja zaposlenih u službi zaštite na radu primjenom znanstvenih metoda multivarijantne statističke analize i znanstvenih metoda za multikriterijsko odlučivanje.

Utvrđena metodologija pogodna je i za istraživanje problematike rada samostalnog stručnjaka zaštite na radu u poslovnim organizacijama koje zapošljavaju do 250 radnika i koje nemaju obvezu ustroja službe zaštite na radu, kao i druge problematike sigurnosti na radu u poslovnoj praksi.

Svakako treba planirati provedbu istog istraživanja problematike organizacije i rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj u vremenskom odmaku od nekoliko godina, npr. za pet godina, kako bi se usporedili rezultati i provjerili pomaci u unapređenju rada službi zaštite na radu i sigurnosti na radu u Hrvatskoj u cjelini, u postavljanju čijih ciljeva može pridonijeti i ovo istraživanje.

7. Literatura

- (1) Cigula, M.: Opasnosti na radu i zaštita. U: Mulc, A. (ured.) i dr.: Inženjerski priručnik, Proizvodno strojarstvo, Treći svezak: Organizacija proizvodnje. - Zagreb: Školska knjiga, 2002.
- (2) Cingula, M., Taradi, J.: Entrepreneurial Social Responsibility and Business System Security. - U: International Conference: "Entrepreneurship in United Europe - Challenges and Opportunities". - Sunny Beach: Bulgarian Association for Management Development and Entrepreneurship, Institute for Entrepreneurship Development, University of National and World Economy, 2006, 274-287.
- (3) Fabijanić, K., Kacian, N., Marović, F., Šokčević, S.: Zakon o zaštiti na radu s komentarom. - Zagreb: IPROZ, 1996.
- (4) Fabijanić, K., Kacian, N., Štefan, V.: Priručnik stručnjaka za zaštitu na radu. - Zagreb: IPROZ, 2004.
- (5) Fayol, H.: Opšti i industrijski menadžment, Prošlost za budućnost. - Novi Sad: Adižes, 2006.
- (6) Javorović, B.: Defendološke osnove sigurnosti na radu. - Rad i sigurnost, 4, 2000, 3, str. 211-213.
- (7) Kacian, N.: Fenomenologija zaštite na radu u sustavu znanosti. - Sigurnost, 30, 1988, 3., 3-12.
- (8) Kacian, N.: Osnove sigurnosti. - Zagreb: IPROZ, 2000.
- (9) Kacian, N.: Vrste opasnosti i štetnosti. - Zagreb: IPROZ, 1994.
- (10) Mance I., Žiger, E.: Model oblikovanja i vođenja službe zaštite na radu. - U: II. Znanstveno-stručna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost". - Čakovec: Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti, Visoka škola za sigurnost, 2007, 125-137.
- (11) Markič, M.: Menadžment zaštite i zdravlja na radu. - Rad i sigurnost, 2, 1998, 3, 223-242.
- (12) Palačić, D.: Sustavi upravljanja sigurnošću. - Zagreb: IPROZ, 2007.
- (13) Pap, Đ.: Stanje zaštite na radu u 2007. godini. - Sigurnost, 50, 2008, 2, 183-199.
- (14) Petersen, D.: Analyzing Safety System Effectiveness. - New York: John Wiley and Sons, 1996.
- (15) Petersen, D.: Measurement of Safety Performance. - Des Plaines: American society of safety engineers, 2005.
- (16) Petersen, D.: Safety Management: A Human Approach. - Des Plaines: American society of safety engineers, 2004.
- (17) Petersen, D.: Safety by Objectives. - New York: John Wiley and Sons, 1996.
- (18) Petersen, D.: Techniques of Safety Management: A system approach. - Des Plaines: American society of safety engineers, 2003.

-
- (19) Petz, B.: Osnovne statističke metode za nematematičare. - Zagreb: Naklada Slap, 2004.
- (20) Puljić, N.: Zaštita na radu, vodič za poslodavce. - Zagreb: Poslovni zbornik, 2006.
- (21) Šokčević, S.: Zaštita zdravlja i sigurnost na radu, Zbirka propisa s komentarskim bilješkama. - Zagreb: TIM press, 2006.
- (22) Šošić, I.: Primijenjena statistika. - Zagreb: Školska knjiga, 2004.
- (23) Taboršak, D.: Studij rada. - Zagreb: Orgdata, 1994.
- (24) Taradi, J.: Preliminarno istraživanje menadžmenta sigurnosti na radu. - U: V. Zbornik stručno-znanstvenih radova "Čovjek i radna okolina". - Zagreb: IPROZ, Visoka škola za sigurnost, 2004, str. 5-22.
- (25) Trupčević, Z.: Model uređenja i organizacije provedbe sustava zaštite na radu u većim društvima (kompanijama). - Rad i sigurnost, 44, 2002, 1, 183-211.
- (26) Žmegač, B.: Istraživanje položaja stručnjaka zaštite na radu u Varaždinskoj županiji. - U: III. Znanstveno-stručna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost". - Čakovec: Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti, Visoka škola za sigurnost, 2008, 60-74.

Propisi

- Zakon o zaštiti na radu, N. N. br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08.
- Pravilnik o polaganju stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu, N. N. br. 114/02., 126/03.

Norme

- OHSAS 18001:2007, Occupational health and safety management systems - Specification

Internetske stranice

- Adresar ustanova Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH
http://www.mzss.hr/hr/adresar_ustanova (20.1.2009.)
- Hrvatske stranice o kvaliteti
<http://www.kvaliteta.net/ohsas/OHSAScertifikati.aspx> (12.5.2009.)
- Registar poslovnih subjekata Hrvatske gospodarske komore
<http://www1.biznet.hr/HgkWeb/do/extlogon> (20.1.2009.)

Sažetak

UDK 331.48:001.81(094.5)(497.5)
Izvorni znanstveni rad

Dino Cmrečnjak, Antun Matija Filipović, Zoran Gorički, Gordana Hrštić, Danijela Hunjak, Miho Magud, Igor Minga, Nikica Petričević, Josip Taradi, Mile Žarak

SLUŽBA ZAŠTITE NA RADU

istraživanje problematike
organizacije i rada službi zaštite na radu
u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj

Sažetak

Na identificiranom problemu nedostatka aktualnih spoznaja o problematici ustroja (organizacije) i rada službi zaštite na radu u poslovnoj praksi u Hrvatskoj, u skladu s obvezama iz Zakona o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08) utvrđena je potreba za empirijskim istraživanjem te postavljen cilj i hipoteze istraživanja. Osnovni skup istraživanja čine sve poslovne organizacije u Hrvatskoj s više od 250 zaposlenih radnika, koje su obveznici ustroja službe zaštite na radu, ukupno njih 510. Metodom pismene ankete istraživanje je provedeno tijekom veljače 2009. godine. Za obradu rezultata istraživanja korišteno je 135 vraćenih valjanih anketnih upitnika, što čini 26,47 % od osnovnog skupa, a koje su kao ispitanici ispunili voditelji službi zaštite na radu ili druge stručne odgovorne osobe za zaštitu na radu u poslovnoj organizaciji. Postignuta reprezentativnost uzorka istraživanja, po veličini i drugim značajnim karakteristikama, omogućuje statistički valjane zaključke za cijeli osnovni skup istraživanja. Rezultati istraživanja upozoravaju na problem organizacije zaštite na radu u velikim poslovnim organizacijama, jer obvezna služba zaštite na radu nije organizirana i ne radi u skladu sa svim zakonskim obvezama u većini (65,18 %) poslovnih organizacija u Hrvatskoj, koje su obveznici njezina ustroja i rada. Porast ukupnog broja zaposlenika u poslovnoj organizaciji najznačajnije je statistički povezan i glavni je čimbenik porasta ukupnog broja zaposlenih u službi zaštite na radu, čiji je minimalni broj zakonski određen (tri stručnjaka zaštite na radu). U svega 8,89 % poslovnih organizacija, što je manjina, službe zaštite na radu u poslovnoj praksi obavljaju samo poslove iz područja zaštite na radu, dok u preostaloj većini službe zaštite na radu obavljaju usporedno i poslove iz drugih područja zaštite, ponajprije iz zaštite od požara i zaštite okoliša. U stručnom profilu zaposlenih u službi zaštite na radu, u kojem je ukupno gledajući najzastupljenija viša i visoka stručna sprema, stručni naziv na području sigurnosti prevladava među voditeljima službi zaštite na radu (57,78 %), dok je među stručnjacima zaštite na radu (46,77 %) i

suradnicima u sastavu službe zaštite na radu (19,56 %) u manjini. Prosječna ocjena rada službe zaštite na radu iznosi 3,55 (na ljestvici ocjena od 1 do 5), što je u području vrlo dobre ocjene, ali je u području ocjene dobar 42,86 % pojedinačnih ocjena. Takve ocjene rada službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj upozoravaju na potrebe i mogućnosti unapređenja rada službi zaštite na radu u poslovnoj organizaciji i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima iz sustava zaštite na radu. U manje od polovice (46,15 %) poslovnih organizacija koje imaju uveden sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu po međunarodnoj smjernici OHSAS 18001 bitno je i poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe zaštite na radu, što pokazuje potrebu većeg angažmana službe zaštite na radu u dosljednoj praktičnoj provedbi zahtjeva i načela menadžmenta sigurnosti na radu. Prosječna ocjena prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu iznosi 3,82 čime je u području vrlo dobre ocjene. Voditelji službi zaštite na radu u poslovnim organizacijama u Hrvatskoj većim ocjenama prednost daju prijedlozima za tehnološku modernizaciju rada službe zaštite na radu, u prvom redu suvremenom informatizacijom te potrebi stalnog stručnog usavršavanja svih zaposlenih u službi zaštite na radu.

Ključne riječi

organizacija, služba, voditelj, zaštita na radu

Summary

UDK 331.48:001.81(094.5)(497.5)
Original scientific paper

Dino Cmrečnjak, Antun Matija Filipović, Zoran Gorički, Gordana Hrstić, Danijela Hunjak, Miho Magud, Igor Minga, Nikica Petričević, Josip Taradi, Mile Žarak

OCCUPATIONAL SAFETY SERVICES

Research on organizing and running occupational safety services in business organizations in Croatia

Summary

There is currently a need to conduct an empirical research on organizing and running occupational services in business organizations in Croatia, due to the lack of insights regarding the matter as proscribed by the Occupational Safety Act (Official Gazette, no. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08). The research population in this research consists of all business organizations employing more than 250 people in Croatia, which are legally obliged to run an occupational safety service. There are 510 such business organizations in Croatia in total. The written survey research method was used and the research was carried out in February 2009. 135 out of 510 validly returned questionnaires were analyzed, comprising 26.47% of the entire population. The questionnaires were filled out by the managers of occupational safety services and other persons responsible for occupational safety within a business organization. The obtained representativeness of the sample, by size and other significant characteristics, enables drawing statistically valid inferences about the entire research population. Research results have discovered some problems with organizing and running occupational safety services in business organizations in Croatia, because the mandatory occupational safety service is not organized or run in accordance with all legal regulations in the majority (65.18%) of business organizations in Croatia which are obliged to run such a service. The increase in the total number of business organization employees is both statistically related to and the main factor of the increase in occupational safety service employees' number, the minimum of which is legally defined (three occupational safety experts minimum). Occupational safety services in 8.89% business organizations (the minority) deal with occupational safety exclusively, while occupational safety services in the remaining majority of business organizations simultaneously deal with other safety engineering fields, such as fire protection and environment protection. Professional specialist and university graduate degrees prevail within the professional profile of employees in occupational safety services. Safety expert title predominates among the managers of occupational safety services (57.78%), while this is not the case

among occupational safety experts (46.77%) and associates within occupational safety services (19.56%). The average mark of the performance of occupational safety services is 3.55 on a 1-5 scale. This score falls within the *very-good* mark (4), but 42.86% individual marks are within the scope of mark 3. Such marks given to occupational safety services in business organizations in Croatia warn about the need and possibility to improve the operation of occupational safety services in business organizations and they point to the need for their cooperation with external associates from the occupational safety system. 46.15% business organizations with the occupational health and safety system established pursuant to the international guidelines OHSAS 18001 care about both the improved state of occupational safety and the work of occupational safety services, which is an indicator of the need for greater effort to be put into consistent practical implementation of the requirements and principles of occupational safety management. The average mark given to the occupational safety service performance enhancement proposal is 3.82 (scope of mark 4 on a 1-5 scale). The managers of occupational safety services in business organizations in Croatia give higher marks and thereby an automatic priority to technological modernization of occupational safety services, primarily by informatization, and to constant professional training of the staff.

Key words

Organization, service, manager, occupational safety

Zusammenfassung

UDK 331.48:001.81(094.5)(497.5)
Originale wissenschaftliche Arbeit

Dino Cmrečnjak, Antun Matija Filipović, Zoran Gorički, Gordana Hrštić, Danijela Hunjak, Miho Magud, Igor Minga, Nikica Petričević, Josip Taradi, Mile Žarak

ARBEITSSCHUTZDIENST

Untersuchung der Problematik der Organisation und Arbeit der
Arbeitsschutzdienste in Geschäftsorganisationen in Kroatien

Zusammenfassung

Aufgrund des identifizierten Problems des Nichtvorhandenseins der aktuellen Erkenntnisse über die Problematik der Struktur (der Organisation) und der Arbeit der Arbeitsschutzdienste in der Geschäftspraxis in Kroatien, gemäß den Pflichten aus dem Arbeitsschutzgesetz (Amtsblatt Narodne Novine Nr. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08), wurde der Bedarf an einer empirischen Untersuchung festgestellt und das Ziel und die Hypothesen der Untersuchung gesetzt. Die Grundgesamtheit der Untersuchung setzt sich aus allen Geschäftsorganisationen in Kroatien mit mehr als 250 Arbeitern zusammen, die die Arbeitsschutzdienststrukturpflichtigen sind, insgesamt 510 Organisationen. Die Untersuchung wurde im Februar 2009 mit der Methode der schriftlichen Umfrage durchgeführt. Für die Bearbeitung der Untersuchungsergebnisse wurden 135 zurückgegebener gültiger Fragebogen angewandt, was 26,47 % der Grundgesamtheit ausmacht, die die Arbeitsschutzdienstleiter oder andere für Arbeitsschutz in der Geschäftsorganisation verantwortlichen Fachpersonen als die Befragten ausgefüllt haben. Die erzielte Repräsentativität der Untersuchungsstichprobe ermöglicht aufgrund seiner Größe und anderer bedeutenden Merkmale statistisch gültige Schlussfolgerungen für die gesamte Grundgesamtheit der Untersuchung. Die Untersuchungsergebnisse verweisen auf das Problem der Arbeitsschutzorganisation in großen Geschäftsorganisationen, weil der verpflichtende Arbeitsschutzdienst nicht organisiert ist und in den meisten (65,18 %) Geschäftsorganisationen in Kroatien, die die Pflichtigen seiner Struktur und Arbeit sind, nicht gemäß allen gesetzlichen Pflichten arbeitet. Die Zunahme der Gesamtzahl der Arbeiter in der Geschäftsorganisation ist statistisch mit der Zunahme der Gesamtzahl der Arbeitsschutzdienstleister wesentlich verbunden und ist der Hauptfaktor dafür, wobei die minimale Zahl der Arbeitsschutzdienstleister gesetzlich festgelegt ist (drei Arbeitsschutzfachleute). In nur 8,89 % der Geschäftsorganisationen, was die Minderheit ist, erledigen die Arbeitsschutzdienste in der Geschäftspraxis nur die Arbeiten aus dem Arbeitsschutzgebiet, während in der restlichen Mehrheit die Arbeitsschutzdienste parallel auch die Arbeiten aus den anderen

Schutzgebieten, vor allem aus den Gebieten des Feuer- und Umweltschutzes, erledigen. Im Fachprofil der Arbeitsschutzdienstleister, in dem allgemein die höhere und die hohe Fachbildung am meisten vertreten sind, überwiegt der Fachtitel auf dem Sicherheitsgebiet bei Arbeitsschutzdienstleitern, (57,78 %), während er bei Arbeitsschutzfachleuten (46,77 %) und Mitarbeitern im Arbeitsschutzdienstsystem (19,56 %) in der Minderheit ist. Die Durchschnittsnote für die Arbeitsschutzdienstleistung beträgt 3,55 (auf der Notenskala von 1 bis 5), was sich in der Zone einer sehr guten Note befindet, aber 42,86 % der einzelnen Noten liegen in der Zone der Note gut. Solche Benotung der Arbeitsschutzdienstleistung in den Geschäftsorganisationen in Kroatien verweist auf Notwendigkeit und Möglichkeiten der Verbesserung der Arbeitsschutzdienstleistung in der Geschäftsorganisation und der Zusammenarbeit des Arbeitsschutzdienstes mit den externen Mitarbeitern aus dem Arbeitsschutzsystem. In weniger als die Hälfte (46,15 %) Geschäftsorganisationen, die das Gesundheits- und Arbeitssicherheitsmanagementsystem gemäß der internationalen Richtlinie OHSAS 18001 eingeführt haben, haben sich Arbeitssicherheitszustand und Arbeitsschutzdienstleistung wesentlich verbessert, was die Notwendigkeit eines größeren Engagements des Arbeitsschutzdienstes in der konsequenten praktischen Durchführung der Anforderungen und Grundsätze des Arbeitssicherheitsmanagements zeigt. Die Durchschnittsnote für den Antrag auf Verbesserung der Arbeitsschutzdienstleistung beträgt 3,82, was in der Zone einer sehr guten Note liegt. Die Arbeitsschutzdienstleiter in den Geschäftsorganisationen in Kroatien geben mit den höheren Noten den Vorrang den Anträgen auf technologische Modernisierung der Arbeitsschutzdienstleistung, vor allem durch moderne Informatisierung, und der Notwendigkeit der ständigen fachlichen Fortbildung aller Arbeitsschutzdienstleister.

Schlüsselworte

Organisation, Dienst, Leiter, Arbeitsschutz

BILJEŠKA O AUTORIMA

Dino Cmrečnjak, bacc. ing. sec.

dino.cmrecnjak@vss.hr

- suautor

- član projektnog istraživačkog tima

Stručni prvostupnik (baccalaureus) inženjer sigurnosti i zaštite, smjera zaštite na radu i smjera zaštite od požara, završio stručni studij sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu. Student specijalističkog diplomskog stručnog studija sigurnosti, smjer zaštita na radu, na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu.

Član strukovne udruge Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti (HDIS). Suautor jednog objavljenog znanstvenog rada. Tehnički suradnik izdanja e-skripte s nastavnim materijalima i projektima sigurnosti studentskih projektnih timova "Menadžment sigurnosti" Visoke škole za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu. Član Organizacijskog odbora znanstveno-stručne konferencije s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost - M&S". Demonstrator za predmet "Menadžment sigurnosti" na stručnom studiju sigurnosti Visoke škole za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu.

Antun Matija Filipović

antun.matija.filipovic@vss.hr

- tehnički i grafički urednik

- suautor

- član projektnog istraživačkog tima

Elektrotehničar. Student treće godine stručnog studija sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu. Završio brojne programe usavršavanja u informatici i projektnom menadžmentu. Višegodišnje iskustvo u području naprednih informacijskih sustava i tehnologija.

Zaposlen na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu, u Centru za elektroničko obrazovanje.

Autor i suautor objavljenog jednog stručnog rada i jednog znanstvenog rada. Tehnički suradnik izdanja e-skripte s nastavnim materijalima i projektima sigurnosti studentskih projektnih timova "Menadžment sigurnosti" Visoke škole za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu. Član strukovne udruge Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti (HDIS). Član organizacijskog odbora znanstveno-stručne konferencije s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost - M&S".

Zoran Gorički

zoran.goricki@vss.hr

- suautor

- član projektnog istraživačkog tima

Strojarski tehničar - alatničar. Vatrogasac. Student druge godine stručnog studija sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu.

Zaposlen u Javnoj vatrogasnoj postrojbi grada Zagreba, na radnom mjestu voditelja odjeljenja.

Član strukovne udruge Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti (HDIS).

Gordana Hrstić

gordana.hrstic@vss.hr

- suautorica

- članica projektnog istraživačkog tima

Upravni referent. Studentica treće godine stručnog studija sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu. Završila program informatičkog usavršavanja i polaganjem ispita stekla međunarodni certifikat ECDL (European Computer Driving Licence).

Zaposlena u Direkciji Hrvatske pošte d.d. u Zagrebu, na radnom mjestu referenta u Službi zaštite na radu, na poslovima zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoliša.

Članica strukovne udruge Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti (HDIS). Članica organizacijskog odbora znanstveno-stručne konferencije s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost - M&S 2009".

Danijela Hunjak

danijela.hunjak@vss.hr

- suautorica

- članica projektnog istraživačkog tima

Policijski službenik. Studentica druge godine stručnog studija sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu. Završila program informatičkog usavršavanja i polaganjem ispita stekla međunarodni certifikat ECDL (European Computer Driving Licence). Završila program usavršavanja engleskog jezika.

Zaposlena u Odjelu osiguranja pravosudnih tijela Ministarstva pravosuđa.

Suradnica na projektu DINA (digitalizacija nastave) na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu. Članica strukovne udruge Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti (HDIS). Članica organizacijskog odbora znanstveno-stručne konferencije s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost - M&S".

Miho Magud

miho.magud@vss.hr

- suautor

- član projektnog istraživačkog tima

Elektrotehničar. Student treće godine stručnog studija sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu.

Položio opći dio stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu.

Zaposlen u tvrtki Dalekovod d.d. Zagreb, u odjelu za Integrirane sustave upravljanja, kao voditelj poslova, na poslovima zaštite na radu i zaštite od požara.

Igor Minga

igor.minga@vss.hr

- suautor

- član projektnog istraživačkog tima

Elektrotehničar. Student druge godine stručnog studija sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu. Završio stručna usavršavanja i položio stručne ispite: strojarni kotlova s automatskom termičkom komandom (ATK), strojarni turbina, punilac posuda tehničkih plinova.

Zaposlen u tvrtki Dioki d.d., u Zagrebu, na radnom mjestu operatera za samostalno obavljanje svih operaterskih poslova vođenja i praćenja procesa proizvodnje.

Član strukovne udruge Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti (HDIS).

Nikica Petričević

nikica.petricevic@vss.hr

- suautorica

- članica projektnog istraživačkog tima

Studentica treće godine stručnog studija sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu.

Zaposlena u privatnoj tvrtki u Zagrebu, na poslovima komercijale i prodaje.

Članica strukovne udruge Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti (HDIS). Članica organizacijskog odbora znanstveno-stručne konferencije s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost - M&S 2009".

mr. sig. Josip Taradi, dipl. ing. sig.

josip.taradi@vss.hr

- redaktor

- suautor

- voditelj (mentor) projekta istraživanja i projektnog istraživačkog tima

Diplomirani inženjer sigurnosti i magistar sigurnosti, završio dodiplomski i poslijediplomski stručni studij sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost na radu s pravom javnosti u Zagrebu. Završio CARNet-ovu E-learning akademiju u programu "E-learning Tutoring". Apsolvent poslijediplomskog znanstvenog (magistarskog) studija "Menadžment poslovnih sustava" na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu Sveučilišta u Zagrebu. Polaznik brojnih stručnih seminara iz područja sigurnosti, informatike i menadžmenta. Interni auditor sustava upravljanja po međunarodnim normama: kvalitetom (ISO 9001), okolišem (ISO 14001) i sigurnošću na radu (OHSAS 18001). Položio stručni ispit stručnjaka za zaštitu na radu i odgovornu osobu za zaštitu od požara.

Zaposlen u poduzeću Međimurske vode d.o.o. u Čakovcu, na radnom mjestu voditelja integriranog sustava upravljanja kvalitetom i procesima, obavlja poslove iz područja kvalitete, strategijskog i procesnog menadžmenta te sigurnosti.

Osnivač i prvi predsjednik strukovne udruge Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti, sada član Upravnog odbora HDIS. Član Hrvatskog društva za kvalitetu (HDK).

Autor i suautor objavljenih 40 stručnih i 10 znanstvenih radova. Tajnik programskog odbora znanstveno-stručne konferencije s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost - M&S". U nastavnom zvanju viši predavač, na stručnom preddiplomskom studiju Visoke škole za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu, predaje predmet "Menadžment sigurnosti".

Mile Žarak

mile.zarak@vss.hr

- suautor

- član projektnog istraživačkog tima

Strojarski tehničar. Student treće godine stručnog studija sigurnosti na Visokoj školi za sigurnost s pravom javnosti u Zagrebu.

Zaposlen u Kliničkoj bolnici Dubrava u Zagrebu, u Tehničkim djelatnostima, gdje je i član tima projekta vatrodojavnog sustava KBD.

Član strukovne udruge Hrvatsko društvo inženjera sigurnosti (HDIS). Član organizacijskog odbora znanstveno-stručne konferencije s međunarodnim sudjelovanjem "Menadžment i sigurnost - M&S 2009".

ANKETNI UPITNIK:

ISTRAŽIVANJE PROBLEMATIKE ORGANIZACIJE I RADA SLUŽBI ZAŠTITE NA RADU U POSLOVNIM ORGANIZACIJAMA U HRVATSKOJ

Poštovani voditelju službe zaštite na radu,

u ime projektnog istraživačkog tima, molimo Vas da odgovorite na postavljena pitanja i tvrdnje, zaokruživanjem broja ispred željenog odgovora ili upisivanjem određenog podatka. Ako za neki odgovor niste sigurni, ili ne želite odgovoriti iz bilo kojeg razloga, ostavite to bez odgovora. Anketni upitnik je tako dizajniran da jamči potpunu anonimnost Vama osobno i Vašoj organizaciji. Zahvaljujemo na Vašem doprinosu ovom istraživanju.

I. Osnovni podaci o poslovnoj organizaciji (poslodavcu)

1.	Ukupan broj zaposlenih:		upišite
----	--------------------------------	--	---------

2.	Vrsta poslovne organizacije prema pravnom statusu: zaokružite samo jedan odgovor		
1.	društvo s ograničenom odgovornošću (d. o. o.)	5.	javno trgovačko društvo (j. t. d.)
2.	dioničko društvo (d. d.)	6.	komanditno društvo (k. d.)
3.	holding društvo (društvo za upravljanje)	7.	ustanova
4.	podružnica, pogon (bez statusa pravne osobe)	8.	ostalo (upišite):

3.	Vrsta poslovne organizacije prema vlasništvu: zaokružite samo jedan odgovor		
1.	privatno, domaće vlasništvo	4.	državno vlasništvo, javno vlasništvo
2.	privatno, strano vlasništvo	5.	mješovito, javno i privatno vlasništvo
3.	privatno, domaće i strano vlasništvo	6.	ostalo (upišite):

4.	Sjedište poslovne organizacije u županiji: zaokružite samo jedan odgovor		
----	---	--	--

1. Bjelovarsko-bilogorska županija	12. Primorsko-goranska županija
2. Brodsko-posavska županija	13. Sisačko-moslavačka županija
3. Dubrovačko-neretvanska županija	14. Splitsko-dalmatinska županija
4. Istarska županija	15. Šibensko-kninska županija
5. Karlovačka županija	16. Varaždinska županija
6. Koprivničko-križevačka županija	17. Virovitičko-podravska županija
7. Krapinsko-zagorska županija	18. Vukovarsko-srijemska županija
8. Ličko-senjska županija	19. Zadarska županija
9. Međimurska županija	20. Zagrebačka županija
10. Osječko-baranjska županija	21. Grad Zagreb
11. Požeško-slavonska županija	

5.	Glavna djelatnost poslovne organizacije: prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (N. N. br. 58/07) zaokružite samo jedan odgovor		
----	---	--	--

1. poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (A)	12. poslovanje nekretninama (L)
2. rudarstvo i vađenje (B)	13. stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (M)
3. prerađivačka industrija (C)	14. administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (N)
4. opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D)	15. javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje (O)
5. opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša (E)	16. obrazovanje (P)
6. građevinarstvo (F)	17. djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (Q)
7. trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala (G)	18. umjetnost, zabava i rekreacija (R)
8. prijevoz i skladištenje (H)	19. ostale uslužne djelatnosti (S)
9. djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (I)	20. djelatnosti kućanstva kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe (T)
10. informacije i komunikacije (J)	21. djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela (U)
11. financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (K)	

II. Organizacija (ustroj) službe zaštite na radu

6.	Organizacijsko-pravni status službe zaštite na radu (ZNR):	zaokružite samo jedan odgovor
1.	samostalna služba ZNR kod poslodavca	
2.	zajednička služba ZNR za više poslodavaca na jednoj lokaciji	
3.	dozvola ministra nadležnog za rad da poslodavac ne mora ustrojiti službu ZNR, poslove ZNR obavlja jedan ili više nepovezanih samostalnih stručnjaka ZNR	
4.	služba ZNR nije ustrojena , iako poslodavac ima takvu obvezu, a poslove ZNR obavlja jedan ili više nepovezanih samostalnih stručnjaka ZNR	

7.	Vremensko razdoblje od organizacije službe ZNR:			zaokružite samo jedan odgovor
1. služba ZNR još nije ustrojena	3. od 1 do 3 godine	5. od 6 do 10 godina	7. od 21 do 30 godina	
2. do 1 godine, tek ustrojena	4. od 4 do 5 godina	6. od 11 do 20 godina	8. više od 30 godina	

8.	Ukupan broj sada zaposlenih u službi ZNR: (uključujući voditelja, stručnjake ZNR i suradnike u službi ZNR)	upišite
-----------	--	---------

9.	Po Vašoj stručnoj ocjeni ukupan broj zaposlenih u službi ZNR je:	zaokružite samo jedan odgovor
1.	manji od minimalno potrebnog (3) po Zakonu o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08)	
2.	minimalno potreban (3) po Zakonu o zaštiti na radu (N. N. br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08)	
3.	optimalan , s obzirom na veličinu poduzeća (poslovne organizacije), organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom	
4.	prevelik , s obzirom na veličinu poduzeća (poslovne organizacije), organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom	

10.	Organizacijska pozicija službe ZNR:	zaokružite samo jedan odgovor
1.	samostalna služba ZNR , kao posebna organizacijska jedinica, odgovorna neposredno upravi	
2.	služba ZNR u sastavu organizacijske jedinice srednje razine menadžmenta poslovne organizacije	
3.	služba ZNR u sastavu organizacijske jedinice niže razine menadžmenta poslovne organizacije	

11.	Opseg poslova službe ZNR u području ZNR:	možete zaokružiti samo odgovor broj 1. ili više odgovora s brojevima 2. - 6.
1.	služba ZNR obavlja samo poslove ZNR za koje ne trebaju posebne ovlasti	
2.	služba ZNR obavlja izradu procjene opasnosti za potrebe poslodavca temeljem ovlasti	
3.	služba ZNR obavlja osposobljavanje za rad na siguran način za potrebe poslodavca temeljem ovlasti	
4.	služba ZNR obavlja ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima za potrebe poslodavca temeljem ovlasti	
5.	služba ZNR obavlja ispitivanja fizikalnih čimbenika u radnom okolišu za potrebe poslodavca temeljem ovlasti	
6.	služba ZNR obavlja ispitivanja kemijskih čimbenika u radnom okolišu za potrebe poslodavca temeljem ovlasti	

12.	Opseg poslova službe ZNR u širem području zaštite:	zaokružite samo jedan odgovor
1.	služba ZNR obavlja strogo samo poslove iz područja zaštite na radu	
2.	služba ZNR, osim poslova iz područja zaštite na radu, obavlja i poslove iz područja zaštite od požara	
3.	služba ZNR, osim poslova iz područja zaštite na radu, obavlja i poslove iz područja zaštite okoliša	
4.	služba ZNR, osim poslova iz područja zaštite na radu, obavlja i poslove iz područja zaštite od požara i poslove iz područja zaštite okoliša	
5.	služba ZNR, osim poslova iz područja zaštite na radu, obavlja i druge poslove (upišite):	

III. Profil zaposlenih u službi zaštite na radu

Profil voditelja službe zaštite na radu

13.	Spol:	zaokružite samo jedan odgovor
	1. muški	2. ženski

14.	Dobna skupina:	zaokružite samo jedan odgovor			
	1. do 30 godina	2. 31 do 40 godina	3. 41 do 50 godina	4. 51 do 60 godina	5. preko 60 godina

15.	Stručna sprema:	zaokružite samo jedan odgovor
1.	srednja stručna sprema (srednja škola)	
2.	viša stručna sprema (VŠS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, po starom sustavu)	
3.	visoka stručna sprema (VSS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, 180 ECTS, po novom sustavu)	
4.	visoka stručna sprema (VSS, 4 i više godina visokoškolskog obrazovanja, po starom ili novom sustavu)	
	Visoka stručna sprema – znanstveni stupanj:	
5.	magistar znanosti (mr. sc.)	6. doktor znanosti (dr. sc.)

16.	Stručni naziv:	zaokružite samo jedan odgovor
1.	stručni naziv u području sigurnosti (ing. sig., dipl. ing. sig., bacc. ing. sec., struč. spec. ing. sec., mr. sig.)	
	- ako da, koji:	
	1.1	inženjer sigurnosti (ing. sig.)
	1.2	diplomirani inženjer sigurnosti (dipl. ing. sig.)
	1.3	stručni prvostupnik inženjer sigurnosti i zaštite (bacc. ing. sec.)
	1.4	stručni specijalist inženjer sigurnosti i zaštite (struč. spec. ing. sec.)
	1.5	magistar sigurnosti (mr. sig.)
2.	specijalist medicine rada	
3.	stručni naziv ili znanstveni stupanj u drugim područjima (upisati):	

17.	Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu:	zaokružite samo jedan odgovor
	1. da	2. ne

18.	Ukupni radni staž:	zaokružite samo jedan odgovor
1. do 2 godine	3. od 5 do 10 godina	5. od 21 do 30 godina
2. od 3 do 4 godina	4. od 11 do 20 godina	6. više od 30 godina

19.	Radni staž na poslovima zaštite na radu:	zaokružite samo jedan odgovor
1. do 2 godine	3. od 5 do 10 godina	5. od 21 do 30 godina
2. od 3 do 4 godina	4. od 11 do 20 godina	6. više od 30 godina

20.	Radni staž na poslovima voditelja službe zaštite na radu:	zaokružite samo jedan odgovor
1. do 2 godine	3. od 5 do 10 godina	5. od 21 do 30 godina
2. od 3 do 4 godina	4. od 11 do 20 godina	6. više od 30 godina

Zbirni profil stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR

21.	Broj stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR: (bez voditelja službe ZNR)		upišite
------------	--	--	---------

Od toga broj:

22.	Spol:		upišite
	1. muški:		2. ženski:

23.	Dobna skupina:				upišite
1. do 30 godina	2. 31 do 40 godina	3. 41 do 50 godina	4. 51 do 60 godina	5. preko 60 godina	

24.	Stručna sprema:	upišite
1. srednja stručna sprema (srednja škola)	3. visoka stručna sprema (VSS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, 180 ECTS, po novom sustavu)	
2. viša stručna sprema (VŠS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, po starom sustavu)	4. visoka stručna sprema (VSS, 4 i više godina visokoškolskog obrazovanja, po starom ili novom sustavu)	

25.	Stručni naziv:			upišite
1. stručni naziv u području sigurnosti		2. specijalist medicine rada	3. stručni naziv u drugim područjima	

26.	Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu:		upišite
1. da		2. ne	

27.	Ukupni radni staž:			upišite
1. do 2 godine		3. od 5 do 10 godina	5. od 21 do 30 godina	
2. od 3 do 4 godina		4. od 11 do 20 godina	6. više od 30 godina	

28.	Radni staž na poslovima zaštite na radu:			upišite
1. do 2 godine		3. od 5 do 10 godina	5. od 21 do 30 godina	
2. od 3 do 4 godina		4. od 11 do 20 godina	6. više od 30 godina	

29.	Radni staž na poslovima stručnjaka ZNR u sastavu službe ZNR:			upišite
1. do 2 godine		3. od 5 do 10 godina	5. od 21 do 30 godina	
2. od 3 do 4 godina		4. od 11 do 20 godina	6. više od 30 godina	

Zbirni profil suradnika u sastavu službe ZNR

30.	Broj suradnika u sastavu službe ZNR		upišite
------------	--	--	---------

Od toga broj:

31.	Spol:		upišite
	1. muški:		2. ženski:

32.	Dobna skupina:				upišite
1. do 30 godina	2. 31 do 40 godina	3. 41 do 50 godina	4. 51 do 60 godina	5. preko 60 godina	

33.	Stručna sprema:		upišite
1. srednja stručna sprema (srednja škola)	3. visoka stručna sprema (VSS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, 180 ECTS, po novom sustavu)		
2. viša stručna sprema (VŠS, do 3 godine visokoškolskog obrazovanja, po starom sustavu)	4. visoka stručna sprema (VSS, 4 i više godina visokoškolskog obrazovanja, po starom ili novom sustavu)		

34.	Stručni naziv:		upišite
1. stručni naziv u području sigurnosti	2. specijalist medicine rada	3. stručni naziv u drugim područjima	

35.	Položen stručni ispit stručnjaka zaštite na radu:		upišite
1. da	2. ne		

36.	Ukupni radni staž:		upišite
1. do 2 godine	3. od 5 do 10 godina	5. od 21 do 30 godina	
2. od 3 do 4 godina	4. od 11 do 20 godina	6. više od 30 godina	

37.	Radni staž na poslovima zaštite na radu:		upišite
1. do 2 godine	3. od 5 do 10 godina	5. od 21 do 30 godina	
2. od 3 do 4 godina	4. od 11 do 20 godina	6. više od 30 godina	

38.	Radni staž na poslovima suradnika u sastavu službe ZNR:		upišite
1. do 2 godine	3. od 5 do 10 godina	5. od 21 do 30 godina	
2. od 3 do 4 godina	4. od 11 do 20 godina	6. više od 30 godina	

IV. Rad službe zaštite na radu

Ocjena rada službe ZNR i stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji		zaokružite samo jedan odgovor - ocjenu				
Zaokruživanjem jednog broja u rasponu od 5 do 1 dajete svoju stručnu ocjenu rada (zakonskih obveza i suradnje) službe zaštite na radu i stanja sigurnosti na radu u svojoj poslovnoj organizaciji.		5	4	3	2	1
		izvrstan	vrlo dobar	dobar	dovoljan	negativan
39.	Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.	5	4	3	2	1
40.	Stručna pomoć povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.	5	4	3	2	1
41.	Stručna pomoć radnicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu.	5	4	3	2	1
42.	Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu.	5	4	3	2	1
43.	Poticanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da nadležne službe poslodavca otklanjaju utvrđene nedostatke glede zaštite na radu.	5	4	3	2	1
44.	Praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima.	5	4	3	2	1
45.	Izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca.	5	4	3	2	1
46.	Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom radu.	5	4	3	2	1
47.	Doprinos osposobljavanju radnika za zaštitu na radu.	5	4	3	2	1
48.	Doprinos osposobljavanju ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu.	5	4	3	2	1
49.	Rad u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca.	5	4	3	2	1
50.	Doprinos izradi procjene opasnosti na radu.	5	4	3	2	1
51.	Doprinos stratejskim (dugoročnim) odlukama i planovima zaštite na radu.	5	4	3	2	1
52.	Izrada operativnih (godišnjih, i sl.) planova ZNR.	5	4	3	2	1
53.	Inovativni pristup zaštiti na radu.	5	4	3	2	1
54.	Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad.	5	4	3	2	1
55.	Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave strojeva i uređaja.	5	4	3	2	1
56.	Suradnja sa stručnim službama poslodavca prilikom nabave osobnih zaštitnih sredstava.	5	4	3	2	1
57.	Suradnja i odnosi među zaposlenima u službi ZNR.	5	4	3	2	1
58.	Organizacijski uvjeti za rad službe zaštite na radu.	5	4	3	2	1
59.	Tehnički uvjeti za rad službe zaštite na radu.	5	4	3	2	1
60.	Informatički uvjeti za rad službe zaštite na radu.	5	4	3	2	1
61.	Financijski uvjeti za rad službe zaštite na radu.	5	4	3	2	1
62.	Podrška službi zaštite na radu od strane radnika.	5	4	3	2	1
63.	Podrška službi ZNR od strane radničkih organizacija (radničkog vijeća, sindikata, povjerenika radnika ZNR)	5	4	3	2	1
64.	Podrška službi zaštite na radu od strane uprave poslovne organizacije.	5	4	3	2	1
65.	Mogućnost daljnjeg školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih u službi ZNR, uz podršku poslodavca.	5	4	3	2	1
66.	Zadovoljstvo plaćom zaposlenih u službi ZNR.	5	4	3	2	1
67.	Potpuna stručna neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike.	5	4	3	2	1
68.	Ukupna ocjena rada službe zaštite na radu.	5	4	3	2	1
69.	Ukupna ocjena stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji.	5	4	3	2	1

Ocjena rada i suradnje službe ZNR s vanjskim sudionicima iz sustava ZNR						zaokružite samo jedan odgovor - ocjenu				
Zaokruživanjem jednog broja u rasponu od 5 do 1 dajete svoju stručnu ocjenu rada (zakonskih obveza) i suradnje službe zaštite na radu s vanjskim sudionicima (izvan poslovne organizacije) iz sustava ZNR.		5	4	3	2	1				
		izvrstan	vrlo dobar	dobar	dovoljan	negativan				
70.	Suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada - zaštite na radu.	5	4	3	2	1				
71.	Suradnja s ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koja se bave poslovima zaštite na radu.	5	4	3	2	1				
72.	Suradnja sa specijalistima medicine rada.	5	4	3	2	1				
73.	Suradnja s državnim zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.	5	4	3	2	1				
74.	Suradnja s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu.	5	4	3	2	1				
75.	Suradnja s ustanovama za obrazovanje iz područja zaštite na radu (obrazovanje odraslih, visokoškolsko obrazovanje).	5	4	3	2	1				
76.	Suradnja sa strukovnim udrugama.	5	4	3	2	1				
77.	Ocjena zakonske regulative službe zaštite na radu.	5	4	3	2	1				
78.	Ocjena cjelokupne zakonske regulative zaštite na radu.	5	4	3	2	1				
79.	Ocjena vrednovanja zaštite na radu kao gospodarskog čimbenika od strane cjelokupnog gospodarskog sustava.	5	4	3	2	1				
80.	Ocjena percepcije i vrednovanja sigurnosti na radu kao društvene vrijednosti od strane javnosti i društva.	5	4	3	2	1				

V. Podaci o sustavima za upravljanje sigurnošću na radu po međunarodnim normama

81.	Certificirani sustavi upravljanja po međunarodnim normama u poslovnoj organizaciji:			možete zaokružiti više odgovora
1. ISO 9001	3. OHSAS 18001	5. ISO 22000 (HACCP)	7. ostalo (upišite):	
2. ISO 14001	4. SA 8000	6. ISO/IEC 27001		

82.	OHSAS 18001 sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu u poslovnoj organizaciji:	zaokružite samo jedan odgovor
1.	imamo certifikat, bitno je poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe ZNR	
2.	imamo certifikat, ali još nije bitno poboljšano stanje sigurnosti na radu i rad službe ZNR	
3.	nemamo certifikat, ali služba ZNR planira skoro uvođenje sustava OHSAS 18001	
4.	nemamo certifikat, služba ZNR za sada ne planira uvođenje sustava OHSAS 18001	

VI. Prijedlozi za unapređenje rada službe zaštite na radu

Ocjena općih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz vanjski sustav ZNR)		zaokružite samo jedan odgovor - ocjenu				
	Zaokruživanjem jednog broja u rasponu od 5 do 1 dajete svoju stručnu ocjenu određenih prijedloga za unapređenje rada službe zaštite na radu.	5	4	3	2	1
		izvrstan	vrlo dobar	dobar	dovoljan	negativan
83.	Preciznije zakonsko određenje obveznog broja zaposlenih u službi ZNR s obzirom na veličinu poduzeća (broj zaposlenih), organizaciju posla, stanje sigurnosti na radu te stupanj opasnosti koji je utvrđen procjenom.	5	4	3	2	1
84.	Detaljnije zakonsko utvrđivanje obveza službe ZNR.	5	4	3	2	1
85.	Jednostavniji zakonski uvjeti za interno obavljanje ovlaštenih poslova ZNR od strane službe ZNR.	5	4	3	2	1
86.	Učinkovitiji inspekcijski nadzor nad provedbom propisa ZNR, uključujući i obvezu ustroja i rada službe ZNR.	5	4	3	2	1
87.	Obveza kontinuiranog stručnog usavršavanja iz zaštite na radu za sve zaposlene u službi ZNR.	5	4	3	2	1
88.	Obveza stručnog usavršavanja znanja i vještina menadžmenta (planiranje, organiziranje, vođenje, kontrola, i sl.) za voditelja službe ZNR.	5	4	3	2	1
89.	Zakonska prednost stručnjacima ZNR sa stručnom spremom iz područja sigurnosti za zaposlenje u službu ZNR (na mjesto voditelja službe ZNR i stručnjaka ZNR).	5	4	3	2	1
90.	Unapređenje informacijske povezanosti službe ZNR i vanjskih sudionika ZNR primjenom interneta.	5	4	3	2	1
91.	Zakonsko određenje osnova službe integralne sigurnosti (jedinstvene službe za više područja zaštite) u poslovnoj organizaciji.	5	4	3	2	1
92.	Sustavnije informiranje javnosti o problematici sigurnosti na radu i mogućnosti doprinosa njezinom unapređenju učinkovitim radom službe zaštite na radu.	5	4	3	2	1
93.	Obvezno komorsko organiziranje stručnjaka zaštite na radu i službi zaštite na radu, u sastavu jedinствene komore sigurnosti na radu.	5	4	3	2	1

Ocjena specifičnih prijedloga za unapređenje rada službe ZNR (vezanih uz poslovnu organizaciju)		zaokružite samo jedan odgovor - ocjenu				
94.	Povećanje broja zaposlenih u službi ZNR.	5	4	3	2	1
95.	Veća organizacijska samostalnost službe ZNR, neposrednija odgovornost upravi.	5	4	3	2	1
96.	Suvremena informatizacija poslova i službe ZNR.	5	4	3	2	1
97.	Dodatno školovanje i stručno usavršavanje iz zaštite na radu za zaposlene u službi ZNR.	5	4	3	2	1
98.	Proširenje obveza i poslova službe ZNR na ovlaštene poslove ZNR.	5	4	3	2	1
99.	Integracija službe ZNR u službu integralne sigurnosti.	5	4	3	2	1
100.	Povećanje plaće i drugih beneficija zaposlenim u službi ZNR, radi usklađivanja sa ostalim službama poslodavca.	5	4	3	2	1
101.	Stimulacija na plaće i drugih beneficija zaposlenim u službi ZNR, ovisno o rezultatima unapređenja stanja sigurnosti na radu u poslovnoj organizaciji.	5	4	3	2	1

102.	Dodatni prijedlozi za unapređenje rada službe zaštite na radu:	upišite po potrebi
1.		
2.		
3.		

ISBN 978-953-55241-1-3

